

POSTOJNSKI
PREPIH

SEPTEMBER 2016 66 LETNIK 10

OBČINA
POSTOJNA

Narava nam z mnogimi darovi zagotavlja preživetje, nudi pogoje za zdravo življenje; navdaja nas z lepotami, ki pobožajo dušo in srce. Za vse darove se ji najbolj oddolžimo z odgovornim odnosom, a je včasih, ko tudi sama bije bitko za preživetje, pomembna hitra pomoč. Zdaj kličejo na pomoč naši gozdovi. Peter Krma, Anton Smrekar in Frenk Prelec s postojnske območne enote Zavoda za gozdove spodbujajo lastnike, da s hitrim ukrepanjem preprečijo širitev podlubnikov in uničenje smrekovega gozda.

Srčni in ponosni

Večkrat sem že poudaril, da sem ponosen na občanke in občane naše občine. S strpnostjo in z razumevanjem smo v tem mesecu namreč medse sprejeli begunske otroke brez spremstva in jim izrekli iskreno dobrodošlico, čeprav to po vsej Sloveniji ni bila ravno ustaljena praksa. Vendar se dobro zavedamo, da smo (bili) tudi mi včasih potrebni pomoči. In smo jo dobili. Iskreno. Dobro se z dobrim vrača; in če bi ves svet ravnal po tem načelu, bi bil zagotovo mnogo lepši.

Ravno tako ponosno pa sem v tem mesecu z veseljem spremljal obeležje 120-letnice Prostovoljnega gasilskega društva Hruševje. Častitljivi jubilej smo združili z odprtjem novega gasilskega doma, ki ne bo le to, pač pa tudi vaško stičišče, prostor za druženje, izobraževanje in trening. Z upanjem, da se bo v domu dogajalo čim več naštetega in čim manj tistega, za kar so gasilci poklicani, torej reševanja, smo hruševskim prostovoljkam in prostovoljcem, ki nesebično pomagajo, kadarkoli je to potrebno, čestitali mnogi in se na ta način tudi zahvalili za vse.

Sicer pa so gasilska društva v Sloveniji in tudi v naši občini skozi zgodovino več kot le združenja ljudi, ki radi pomagajo. V preteklih stoletjih so bila in so še vedno tudi nosilec kulture in narodne zavesti. Tisočletne sanje Slovencev in Slovenek so se uresničile šele konec prejšnjega stoletja, pri tem pa ne smemo pozabiti, da so za Slovenijo trpeli mnogi. Tudi zato smo lahko prav vzneseni, da letos osrednjo proslavo ob priključitvi Primorske matični domovini gostimo ravno v Postojni. »Primorska. Srčna.« je slogan, ki obeležuje letošnjo proslavo. In takšna je res. Takšni smo Primorke in Primorci – srčni, dobrodušni in gostoljubni. Ustvarili smo okolje, v katerem smo radi doma in ga s ponosom imenujemo »domovina«.

A je za domovino potrebno veliko več kot le srčnost. Potrebni so pogum, samozavest in predvsem delo. Na občini si prizadevamo, da bi naredili čim več v čim krajšem času. Kot ste že opazili, smo v letošnjem letu odprli več novih ali prenovljenih stavb, še več projektov že izvajamo, upam pa, da jih bomo lahko v prihodnosti zaokrožili še s kakšnim, ki bo zagotavljal večjo kakovost bivanja. Na trenutke sicer hudomušno slišim, da delamo s takšnim tempom, kot da bi bile volitve že letos, sam pa sem mnenja, da je vsak projekt potrebno delati na način, kot da je tvoj zadnji. Odgovorno in v dobrobit vseh.

Letošnje poletno dogajanje je minilo hitro oziroma prehitro. Spet so polne šolske klopi, listje bo počasi začelo rumeneti, kar pomeni, da se zaključuje še en naravni cikel. Z željo, da bo jesen plodna in lepa, vam želim vse dobro.

Vidimo se na proslavi.

Primorska. Srčna.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Ogroženi gozdovi

tu živimo:

Zalog

na obisku:

Msgr. Vladimir Pirih

Na naslovnici (od leve proti desni): Peter Krma, vodja Krajevne enote Postojna, Anton Smrekar, vodja postojnske območne enote Zavoda za gozdove in Frenk Prelec, vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov na OE Postojna; fotografija: Špela Habič, Zavod za Gozdove Slovenije.

POSTOJNSKI
PREPIH
Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, september 2016, leto izdaje 10, številka 66 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepil@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Vse, kar bogati in lepša življenje

To poletje smo bili na Postojnskem zadovoljni z vremenom, pa tudi z radoživim festivalskim utripom in nasploh s pestrim dogajanjem, ki je dalo pravi značaj in podobo kulturno-turističnega mesta. Piko na i je na koncu dodal še »20. jubilejni zmaj« z veliko prireditvijo POstoj na živi ulici. Nasploh smo lahko več kot dva meseca izbirali med številnimi dokaj različnimi (v glavnem brezplačnimi) kulturnimi in drugimi prireditvami, ki so bile praktično za vse okuse in generacije. Lepega vremena so se razveselili vsi organizatorji in seveda obiskovalci, ki so uživali v široki paleti ponudbe. Tudi turistom in izletnikom, ki smo jih v našem mestu še kako veseli, se je nemalokrat ustavil korak - radi so postali ali posedeli na prireditvah, ki so pritegnile njihovo pozornost. Center mesta je bil živ in slikovit, privlačen in prijeten.

Tudi narava je kar sama vabila, da se v lepih dneh podamo na sprehod ali izlet v bližnjo in širšo okolico ali na podeželje, ki nudi pravo razkošje možnosti za rekreativno-športne dejavnosti. Kolesarji, tekači, pohodniki in planinci so imeli veliko priložnosti, da užijejo dar lepega vremena in narave. Torej za dušo in telo res ni manjkalo dogodivščin, ponudbe, izbire in vsebin, ki sproščajo, bogatijo, zdravijo in lepšajo življenje ter nasploh pripomorejo k boljšemu počutju in večjemu veselju do življenja.

In že je tu september; ta predstavlja nekakšno ločnico, skorajšnje slovo od poletja in bližino jeseni. Končali so se počitnice in dopusti; začelo se je novo šolsko leto, ki prinaša nove obveznosti in marsikomu narekuje tudi spremenjen, bolj stresen ritem življenja. Krajši dnevi in hladnejše vreme nas preusmerijo v bolj ali manj drugačne aktivnosti in načine sprostitve. Z začetkom septembra stečejo tudi vpisi v različne tečaje, krožke, ustvarjalne delavnice, šole ..., kar ponuja veliko možnosti za udejstvovanje in

ustvarjalno preživljanje časa vsem generacijam. Mnoga društva in klubi spet malo bolj zavijajo rokave, pripravljajo sveže programe in vabijo k novemu vpisu oziroma članstvu. Izbire res ni malo. Postojna se namreč lahko pohvali z bogatim tovrstnim naborom. Lani je bilo v naši občini registriranih kar 210 klubov in društev, od tega je več kot 60 športnih. Za resnejše športne treninge in rekreacijo je torej dobro poskrbljeno - med drugim imamo kar tri karate, tri smučarske in dva nogometa kluba, dve plesni šoli oziroma kluba ... V začetku meseca smo se v Postojni razveselili odprtja obnovljene Zelene dvorane, ki bo združevala športne aktivnosti ter pripomogla k medgeneracijskemu tkanju vezi in preživljanju prostega časa. Dvoran in prostorov za vadbo in druženje res ni malo, saj tudi šole oddajajo svoje telovadnice v te namene. Poleg stadiona je na voljo kar precej zunanjih igrišč - in še dobra novica: za vojašnico na Ljubljanski cesti urejajo nogometno igrišče. Živahno je tudi na vaseh, kjer svoje večnamenske dvorane in prostore s pridom izkoristijo v kulturno-rekreacijske namene. Tudi številna društva, ki pokrivajo najrazličnejša druga področja, so dragocen segment, saj predstavljajo aktivni delež v sooblikovanju naše ožje in širše skupnosti. Žal se nekatera še vedno ubadajo z iskanjem primernih prostorov.

Najzaključimo spodbudno - vedno je čas, da si poiščemo poti in načine za ustvarjalno preživljanje vse bolj skopo odmerjenih uric prostega časa. Vedimo, da se vse, kar naredimo dobrega za svoje psiho-fizično stanje, obrestuje z dobrim počutjem in boljšo kakovostjo življenja. Druženje in medsebojno povezovanje pa je tudi ključ do spoznavanja novih obzorij.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto atelje Postojna.

Ogroženi gozdovi

Konec januarja 2014 je ledena ujma prizadela več kot polovico vseh gozdov v državi; najbolj ogrožena so bila območja Ljubljane, Postojne, Kranja in Tolmina. Gozdarji so se dobro zavedali še naslednje velike nevarnosti - razvoja podlubnikov. Zato so opozarjali na pomen pravočasne sanacije nastale škode v gozdovih. Boj za obvarovanje gozda, zlasti poškodovanih iglavcev, je bil boj s časom in z vremenskimi pogoji, ki so bili v lanskem in letošnjem letu naklonjeni podlubnikom. Daljša obdobja toplega in sušnega vremena v letošnjem letu so zaradi podlubnikov še bolj ogrozila gozdove s poškodovanimi iglavci. Tako so na območju postojnskega gozdnogospodarskega območja v letošnjem letu evidentirali skoraj 199.000 kubičnih metrov lesne mase smreke, napadene od lubadarja, skupaj z letom 2015 pa kar 596.500 kubičnih metrov, kar postojnsko območje uvršča na drugo mesto. Gozdarji poudarjajo, da je hiter posek napadenega drevja in odvoz iz gozda v predelavo glavni in edini zares učinkovit ukrep za preprečitev širjenja škode.

Postojnsko območje je drugo najbolj ogroženo v državi

V postojnski občini so najbolj ogroženi smrekovi gozdovi v predelu postojnskih vrat, nižinski smrekovi sestoji v porečju reke Pivke in Nanošnice ter smrekovi gozdovi Hrušice. Podlubniki so najbolj dejavni v poletnih mesecih. »Dolga obdobja nadpovprečno toplega vremena so omogočila hitrejši razvoj hroščev od jajčeca do odraslega osebk. Pri osmerozobem smrekovem lubadarju, ki pri nas povzroča največ škode, traja razvoj v normalnih razmerah 56 do 70 dni, pri 25 °C se skrajša na 20 dni, pri 30 °C pa se iz jajčec razvije odrasel hrošč že v 17 dneh. Posledično se je napad lubadarja hitreje širil na nova območja, poleg tega pa so

se pri smrekovem lubadarju namesto običajnih dveh na leto razvile tri in tudi več generacij hroščev,« pojasnjuje **Frenk Prelec, vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov na postojnski območni enoti Zavoda za gozdove.**

V postojnski občini so letos evidentirali 99.300 m³ lesne mase smreke, napadene od podlubnikov (od tega v zasebnih gozdovih 40.200 m³ in v državnih 59.100 m³); sanirano je bilo 57.600 m³ evidentiranega napadenega lesa (v zasebnih gozdovih 27.600 m³, v državnih 24.000 m³). Na celotnem postojnskem gozdnogospodarskem območju so v letošnjem letu evidentirali skoraj 199.000 m³ lesne mase smreke, napadene od lubadarja, skupaj z letom 2015 pa kar 596.500 m³.

Edini učinkovit ukrep je hitra sečnja

Ob dejstvu, da bi imela smreka v naravni sestavi slovenskih gozdov v lesni zalogi 8-odstotni delež, trenutno pa ta presega 30 odstotkov (v gozdovih imamo 80 milijonov m³ več smreke, kot naj bi je bilo po naravi), in to na območjih zunaj njene naravne razširjenosti, kjer je sicer najbolj vitalna, je namnožitev še toliko bolj razumljiva, so izpostavili na **Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)**. V okviru del in nalog Javne gozdarske službe redno deluje tudi uveljavljen in mednarodno priznan sistem varstva gozdov, ki ga v koordinaciji z MKGP izvajata **Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)** in **Gozdarski inštitut Slovenije (GIS)**. Prakse doma in v tujini kažejo, da je ob takšnem obsegu namnožitve edini uspešen ukrep čimprejšnja sečnja in odvoz napadenega drevja ter izvedba preventivno zatiralnih del, kar je dolžnost lastnikov gozdov, tako zasebnikov kot države ali lokalne skupnosti. Obnova ogolelih gozdnih površin poteka z drevesnimi vrstami, ki jih narakuje naravna sestava. Takšni gozdovi bodo lahko bolj uspešno kljubovali podnebnim spremembam in njihovim posledicam, če te ne bodo prehude. Stanje ni alarmantno le na Postojnskem, ampak širše v Sloveniji, zato so na MKGP ustanovili interventno

skupino, v okviru katere bodo oblikovali akcijski načrt za državo, ki bo vključeval izvajanje ukrepov v vseh gozdovih, tudi zasebnih.

Razmere v slovenskih gozdovih so terjale nadgraditev obstoječega sistema s **skupino za obvladovanje biotskega ravnovesja in škodljivih organizmov v gozdovih**. V skupini so predstavniki vladnih in nevladnih organizacij: ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavoda za gozdove Slovenije, Gozdarskega inštituta Slovenije, Inšpektorata za gozdarstvo, družbe Slovenski državni gozdovi in Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije. Skupina je že analizirala celoten sistem obvladovanja škodljivcev v gozdovih, pa tudi naravnih ujm ter bolezni, ki se pojavljajo v vedno večjem obsegu kot posledica podnebnih sprememb. Zaradi danih razmer se bodo gozdarske institucije z ustanovitvijo skupne baze podatkov še bolj povezale. Za hitrejši posek, spravilo in prodajo lesa bodo zbirale in posredovale lastnikom gozdov informacije o zaupanja vrednih izvajalcih gozdnih del in odkupovalcih lesa. Skupina bo sicer prvenstveno ocenila možnosti za učinkovito ukrepanje v gozdovih v primerih kakršnihkoli bolezni ali škodljivcev, ki lahko v bodoče ogrozijo naše gozdove. Teh je zaradi klimatskih sprememb in globalizacije trgovine z lesom in

lesnimi proizvodi vedno več v naši neposredni okolici, za naše gozdove pa predstavljajo še bistveno večjo nevarnost, kot je lubadar, so sporočili iz ministrstva.

Večino žarišč odkrijejo gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije

Ti na podlagi določil Zakona o gozdovih lastniku gozda izdajo odločbo, s katero določijo obseg sanacije in rok, do katerega mora biti ta (posek, spravilo, odvoz lesa in določena varstvena dela) zaključena. Če lastnik gozda ne opravi sanacije pravočasno, uvede ZGS izvršilni postopek, kar pomeni, da namesto lastnika opravi sanitarno sečnjo nekdo drug. Nepravočasno izvedena sanacija lubadarskega žarišča je po Zakonu o gozdovih prekršek. Zagrožena kazen znaša od 400 do

Martin Dužnik: »Pri nas doma je bila vedno prisotna miselnost, da je potrebno gozdove »šparat«, zato smo zelo malo sekali, sploh smreko in ravno zato so bili naši gozdovi precej »polni«. Gozd deluje kot nekakšna banka, saj če nimaš kje vzeti, greš v gozd, posekaš in prodaš hlodovino oz. drva.«

800 evrov za fizično osebo in od 1.200 do 42.000 evrov za pravno osebo. Najhujši ukrep, ki doleti neosveščene lastnike, je torej upravna izvršba, ki jo mora izvesti ZGS, in hkrati še kazen, ki jo izreče gozdarska inšpekcija v prekrškovnem postopku. Posledično pa so lastniki finančno še tretjič oškodovani, saj s

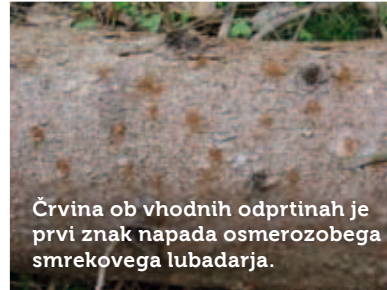
prepočasnim ukrepanjem za svoj les iztržijo bistveno manj denarja, kot bi ga, če bi se dela lotili pravočasno. V postojnski občini so letos izdali kar 1006 odločb za posek drevja, napadenega od podlubnikov. To je približno 10-krat več kot v letih pred pojavom prenamnožitve podlubnikov, ko so letno označili za posek med 5.000 m³ in 8.000 m³ smreke, napadene od podlubnikov. »Odziv lastnikov je zelo različen. Vendar je velika večina lastnikov spoznala, da je hitro ukrepanje nujno, če hočejo preprečiti nadaljnjo širitev podlubnikov in ohraniti ceno lesa. Postopek izvršbe smo v letošnjem letu uvedli v nekaj deset primerih,« pojasni Frenk Prelec s postojnske območne enote ZGS.

Nadzor nad izvajanjem Zakona o gozdovih v Sloveniji izvaja 17 gozdarskih inšpektorjev, zaposlenih na

Inšpektoratu za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. Na območju Postojne deluje ena gozdarska inšpektorica, ki pokriva območje občin Postojna, Cerknica, Bloke, Loška Dolina, Pivka in del Ilirske Bistrice, skupaj skoraj 80.000 ha gozdov. Inšpektorica je letos zaradi nepravočasno izvedene sanacije lubadarskih

Osmerozobi (pogovorno veliki) smrekov lubadar

Črvina ob vhodnih odprtinah je prvi znak napada osmerozobega smrekovega lubadarja.

Rovni sistem osmerozobega smrekovega lubadarja.

žarišč uvedla 126 prekrškovnih postopkov (lani 88), so sporočili iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Kako za gozdove skrbi država oziroma Občina?

Od 1. julija je upravljanje gozdov v državni lasti (dobrih 20 odstotkov slovenskih gozdov) prevzela **družba Slovenski državni gozdovi**. V družbi zagotavljajo nemoten potek del. »Čeprav imamo zapleten postopek oddaje del sečnje in spravila, dela oddajamo pravočasno. Se pa zgodi, da se za nekatera, praviloma zahtevnejša delovišča ne prijavi noben izvajalec, in v tem primeru moramo razpis ponoviti,« je povedal **poslovni pooblaščenec družbe Borut Meh**. Na območju občine imajo sklenjen okvirni sporazum s 63 izvajalci, do 20. avgusta je dela izvajalo dvanajst različnih izvajalcev. »Z novoustanovljenim podjetjem sodelujemo zelo intenzivno, postopamo pa enako kot z zasebnimi lastniki gozdov. Po izdaji in vročitvi odločb podjetju Slovenski državni gozdovi to organizira posek, spravilo in odvoz lesa iz gozda. Po opravljenem delu, ko nas obvestijo, da so vsa v odločbi določena dela opravljena, prevzamemo delovišče,« dodaja Frenk Prelec s postojnske OE zavoda za gozdove.

Eden večjih lastnikov gozdov je tudi Občina Postojna, zato ta natančno upošteva navodila ZGS. »Samo zaradi ujme in sanitarne (preventivne in kurativne) sečnje smo količino poseka povečali celo za 450 odstotkov

glede na etat. To so vsekakor zelo zaskrbljujoči podatki, tako da lahko že govorimo o ekološki katastrofi. Drevesa listavcev se namreč obnavljajo, iglavci, še posebej poškodovani, pa so obsojeni na propad. Dodatno napadajo te še lubadarji, takšnega napada pa v zadnjih 150 letih nismo zabeležili,« je izrazil zaskrbljenost **župan Igor Marentič**. »Na žalost je več fizičnih lastnikov za intenzivnejše čiščenje gozdov finančno nezmožnih, saj je posekan les praktično brez vrednosti. Njihove zmožnosti so neprimerljive z večjimi izvajalci, ki skrbijo za sečnjo. To pa pomeni, da so določeni deli gozdov polni poškodovanega lesa, ki spet najbolj ustreza širjenju podlubnikov,« je ocenil župan in pozval k doslednemu čiščenju gozdov. »Kamorkoli se obrnemo, smo v treh minutah tako rekoč med drevesi. Občina je še vedno gozdarsko gospodarsko močna. Tudi zato si želimo, da se stanje v gozdovih izboljša,« je opozoril.

Izkušnje zasebnega lastnika gozda

Martin Dužnik je diplomirani inženir gozdarstva, ki poučuje strokovnoteorične predmete in praktični pouk na Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna, kot dopolnilno dejavnost pa ima registrirano sečnjo in spravilo lesa ter izdelavo in prodajo drv. Doma je iz Hrenovic in skupaj z bratom in očetom skrbi za gozd, ki je formalno v očetovi lasti. Pravi, da jim je žled povzročil kar precej škode, saj družinski gozdovi ležijo v pasu med 650 in 1050 m, kjer je

Napad podlubnikov.

Martin Dužnik svetuje lastnikom gozdov, ki ne morejo opraviti dela v svojem gozdu ali ne vedo, kje je njihov gozd, naj se obrnejo na svojega revirnega gozdarja ali pooblastijo skrbnika, ki bo vestno opravljal svoje delo in skrbel za njihov gozd. Ponudil pa je tudi svojo pomoč, saj pozna nekaj dobrih in poštenih izvajalcev del v gozdovih. Lahko ga pokličete na telefonsko številko 05 7537 109.

bil žledolom najmočnejši. Razen v enem gozdu, ki leži na vrhu Nanosa, so morali izvesti obširno sanacijo, začeli pa so takoj, ko je bilo mogoče. V gozdu, kjer je prevladovala smreka, so morali zaradi poškodb odstraniti približno šestino dreves.

»Ker v okolici našega gozda, kjer smo imeli smreko, niso vsi lastniki pospravili poškodovanih dreves, se je začel razvoj lubadarja. Pri nas se je najprej pokazalo manjše jedro, približno 60 m³ lesa. Takoj ko sem to opazil, sem poklical revirnega gozdarja in se lotil sanacije. V roku 14 dni sem šel ponovno pregledovat in opazil, da se je lubadar namnožil skoraj na polovici parcele. Zopet sem obvestil revirnega gozdarja in se takoj lotil sanacije. Ker je bil gozd že precej »prazen«, sem se odločil, da posekamo vso smreko, saj sem vedel, da bo tudi to drevje napadeno. Revirni gozdar me je pri tej odločitvi podprl. Odločitev se je izkazala kot dobra, saj smo za neokužen les dobili boljše plačilo. Danes na tej parceli raste še 5 manjših smrek, 12 lepих jelk, ki dobro semenijo, in nekaj bukev. Pred žledolomom je bila na tej parceli tema, danes pa moraš iskati senco, da se lahko ohladiš. Velika sreča je, da se gozd dobro pomlajuje, ven-

dar opažam velik problem v divjadi, ki prekomerno objeda mladje. Drugi problem pa je zaraščanje z robido in drugim zelenjem. Potrebno bo veliko dela, da bodo naši zanamci lahko kaj odsekali. Žal je v gozdu tako, da nikoli ne žanješ tistega, kar si sadil, ampak delaš za prihodnje rodove,« pojasnjuje Martin Dužnik.

Dužnik meni, da odnos zasebnih lastnikov do gozda ni najboljši, saj jih več kot polovica niti ne ve, kje imajo gozd oz. niti ne ve, da ga imajo. Vendar v isti sapi pohvali tako revirnega gozdarja kot vestne lastnike gozda: »V takem primeru se dobro vidi delo revirnega gozdarja. 'Naš' Gregor Tomažin svoje delo opravlja vestno in dela vse, da bi preprečil širjenje lubadarja. Moram pa povedati, da niso vsi lastniki nevestni; kar nekaj je tudi takih, ki redno spremljajo svoje gozdove in ob morebitnih napadih pravočasno obvestijo revirnega gozdarja in začnejo s sanacijo.«

Izpostavi tudi druge težave, s katerimi se soočajo zasebni lastniki gozdov: »Inšpekcija je začela obširno pošiljanje odločb s kaznimi, kar se mi zdi prav, vendar moram poudariti, da lesa ni problem posekati in spravi-

viti do kamionske ceste. Problem je pri odvozu lesa, saj je zadnje čase tega preveč in odkupovalci ne morejo odkupiti toliko, kolikor ga je na kamionskih cestah. Veliko je bilo tudi govora, da bomo v Sloveniji naredili veliko predelovalnico (žago) lesa in večino tega sami predelali, vendar je vse skupaj ostalo samo pri besedah. Žalostno je, da večino lesa izvozimo v Avstrijo in kasneje ta les oz. polizdelke kupujemo. Po drugi strani pa je še sreča, da Avstrijci odkupujejo les, sicer bi ga večina žalostno propadla v naših gozdovih,« je kritičen do neurejenih razmer. »Lastnikom gozdov priporočam, da les, če je le mogoče, predelajo v polizdelke in jih ustrezno skladiščijo. Čez nekaj let bodo ti izdelki zelo iskani, njihova cena se bo dvignila, saj smreke v naših gozdovih verjetno naslednjih 100 let ne bo več.«

Obnova gozdov

Anton Smrekar, vodja postojnske območne enote Zavoda za gozdove, je opozoril tudi na prihodnje naloge in izzive: »Velik delovni in finančni zalogaj bo v bodoče zagotovo predstavljala obnova gozdov, ki je bila zaradi posledic žledoloma

in napada podlubnikov sprožena predčasno. Gozdove bomo obnavljali po naravni poti s ciljem zagotoviti gozd čim bolj raznovrsten v zgradbi in vrstni pestrosti. Sestavljale ga bodo dresne vrste, ki so tu doma. Kjer naravna obnova ne bo mogoča, bomo gozd obnovili s sadnjo.« Vendar gozdov po žledolomu ne ogrožajo le podlubniki. Preostala drevesa so namreč zaradi izgube sestojne klime izpostavljena tudi drugim negativnim vplivom, saj prihaja do sušenja drevja in ožiga debel, ki so jih prej zastirale krošnje dreves. Večjo moč ima tudi veter, ki pogosteje izruje še preostalo drevje brez zaslombe v sestoji. Zaradi segrevanja ozračja se iz Sredozemlja širijo nove bolezni in škodljivci. Resno so prizadete številne vloge, ki jih opravlja gozd. Vse to dokazuje, da gozd ni sam po sebi dan in da je lahko hitro ogrožen. Za ohranitev njegovega obstoja v dobrem stanju so potrebna prizadevanja tako lastnikov gozdov, gozdarske stroke, oblasti kot tudi vseh ostalih občanov občine in seveda državljanov naše države, poudarja Smrekar.

Besedilo: Ester Fidel, Alenka Furlan Čadež; fotografije: arhiv ZGS, OE Postojna.

nekoč danes

Pogozdovanje se je sredi tridesetih let prejšnjega stoletja udeležila tudi množica Slavincev, mož, žena in otrok.

Pogozdovanje v gozdu nad Slavino po žledolomu.

Pogozdovanje

Ob prebiranju starejših publikacij in prispevkov iz 18. ali 19. stoletja, ki odlikavajo nekdanjo podobo slovenskega krasa, se zdi, da je ta gola, pusta in kamnita planota. Tam človek le stežka preživi, na vsakem koraku pa lahko »v živo« prepozna katerega od kraških fenomenov.

Nemški trgovec Benedikt von Herman, ki je pred dobrega četrta stoletja popotoval iz Postojne proti Trstu, je takole strnil svoje vtise: »Kras je živa slika opustelosti, ki presega sleherni domišljijo. Na območju ..., ki ga obdajajo gole kraške skale, ni najti drugega kot milijon kamnov ... Le tu pa tam je kak ubožen kmet mukoma očistil manjšo zaplato zemlje in jo ogradil z zidom iz odvečnih skal ter zdaj tam prideluje pšenico ali rž.« A danes bi takšno pokrajino zaman iskali. Vse je zeleno, poraslo z drevjem in grmovjem, prepredeno s cestami in pozidano. Gozd je na krasu naravno rastle že od davnine. Zaradi posegov človeka v pokrajino že vse od prazgodovine pa se je ta postopoma spremenila v golo kraško površje (tudi področje Pivške kotline). Človek je gozd krčil, ga spreminjal v goličave in pašnike, izkoriščal, trgoval z lesom, oglaril ... Obnovo gozda so dodatno onemogočale neugodne naravne razmere (pomanjkanje površinske vode, spiranju podvržena prst ...).

Strokovnjaki menijo, da so imeli kraški gozdovi najmanjši obseg v prvi

polovici oziroma sredi 19. stoletja. V ta čas sodijo razmišljanja in tudi že prvi, sicer slabše organizirani, nesistematični in večinoma neuspešni poskusi pogozdovanja krasa in ustanovitve društva za pogozditev krasa. Razmere so se izboljšale po sprejetju zakona o gozdovih (1852), predvsem pa z uveljavitvijo zakonov o pogozdovanju krasa (za Kranjsko 1885) in ustanovitvijo komisij za pogozdovanje krasa (1886). Te so za pogozditev krasa odmerile okoli 30.000 ha goličav. Odmerjeno zemljišče je bilo treba najprej ograditi in prenehati s pašo ali z drugo rabo; zemljišče »so prepustili samozaraščanju, če pa to ni pomagalo, se je pomagalo s sadikami.« Pri pogozdovanju, večinoma s črnim borom, so sodelovali vsi za delo zmožni domačini, tudi ženske in otroci, za katere je bilo to delo tudi pomemben vir zaslužka. Moški so v glavnem kopali luknje, ženske in otroci pa so vanje sadili drevesa. Delo je potekalo zgodaj spomladi, kasneje je bila zemlja presuha in preveč zbita; stroške je večinoma pokrila država. Pogozdovanje se je nadaljevalo tudi z italijansko upravo in po drugi svetovni vojni. Sredi prejšnjega stoletja se je zaradi različnih vzrokov (zmanjšanje števila kmečkega prebivalstva in opuščanje kmetijskih, zlasti pašnih zemljišč ...) začelo naravno zaraščanje z gozdom. V zadnjih dveh stoletjih se je kras iz kamnite puščave spremenil v zeleno, v veliki meri z gozdom poraslo pokrajino.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Notranjski muzej Postojna in Frenk Prelec.

Na prireditvi so ob predstavnikih društva sodelovali tudi župan Igor Marentič, podžupan Andrej Berginc in državni sekretar na ministrstvu za obrambo Miloš Bizjak.

120 let gasilstva v Hruševju

PGD Hruševje je 120. obletnico delovanja obeležilo z nizom dogodkov pod častnim pokroviteljstvom predsednika države Boruta Pahorja. Osrednje dejanje je bilo odprtje gasilskega doma, ki so ga v uporabo z besedami spodbude predali postojnski župan Igor Marentič, predsednik PGD Hruševje Toni Muhič in državni sekretar na ministrstvu za obrambo Miloš Bizjak. V okviru projekta obnove Vaške hiše in dozidave prostorov za PGD Hruševje so gasilci pridobili 250 m². Večino od 250.000 evrov naložbe je zagotovila Občina.

Odprtju sta sledili slavnostna parada in gasilska veselica. Praznovanje s celodnevним dogajanjem je popestrilo tudi državno tekmovanje gasilskih enot širšega pomena v tehničnem reševanju. Na njem so gasilci PGD Postojna osvojili odlično 3. mesto.

Korenine gasilstva v Hruševju segajo v leto 1893, ko so ustanovili Prostovoljno gasilsko društvo Hrušev-

je – Slavinje. Uradni korak so s sprejemom statuta storili tri leta pozneje. Prvi gasilski dom so postavili v bližini nekdanje mlekarnice leta 1906 in ga v začetku 80. let tudi obnovili. Leta 1987 so se zaradi prostorske stiske preselili v nekdanjo staro šolo. Najnovejši, tretji dom je zaradi ohranjanja vaškega jedra zrastel ob predhodnem, na nekdanjem šolskem vrtu.

Vloga PGD Hruševje je bila pomembna ne le zaradi zagotavljanja požarne in druge varnosti, ampak tudi zaradi povezovalne vloge in spodbujanja kulturnega življenja. Od ustanovitve do danes sta delovanje društva prekinili le obe svetovni vojni. Predanost poslanstvu in dobro pripravljenost hruševskih gasilcev in gasilk so prepoznali mnogi, saj se lahko ob bogati zgodovini pohvalijo s številnimi nagradami. Društvo je prejemnik priznanja za posebne zasluge v gasilstvu (1996), srebrnega (2006) in bronastega znaka Civilne zaščite (2015), srebrne plakete GZS (2016) in srebrnega priznanja občine Postojna (2014).

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: FotoAteljePostojna.

Letos pričetek gradnje gasilsko-reševalnega centra

Po sedmih letih, ko so javnosti na tiskovni konferenci predstavili načrte, se vendarle uresničuje ideja o novem gasilsko-reševalnem centru. Še letos se bo ob bolnišnici za ženske bolezni začela gradnja novega gasilsko-reševalnega centra, ki naj bi bil dokončan najpozneje spomladi 2018.

Kot najugodnejši ponudnik je bilo izbrano novogoriško podjetje CPG, ponudilo je 3,1 milijona evrov. Zagotovljena so tudi sredstva za pričetek gradnje. »Gradbeno dovoljenje je tik pred zdajci, pogovori tečejo z bodočimi uporabniki in s tistimi, od katerih je odvisna pridobitev gradbenega dovoljenja. Usklajujemo se še z zadnjim lastnikom zemljišča,« je v prvih dneh septembra povedal **župan Igor Marentič**.

Na 3200 kvadratnih metrih bodo namenili prostore PGD Postojna, Gasilski zvezi Postojna, reševalni in patronažni službi Zdravstvenega doma Postojna, reševalni postaji Meditrans, Civilni zaščiti Občine Postojna ter jamarskim in gorskim reševalcem. V pritličju bodo garaže za gasilska vozila, v nadstropju garaže za reševalna vozila ter pomožni in pisarniški prostori. Med novim centrom, porodnišnico in zdravstvenim domom bodo uredili heliodrom.

Alenka Furlan Čadež

“Moja izbira za varnost družine!”

- ✓ članstvo
- ✓ registracije
- ✓ zavarovanja
- ✓ servis
- ✓ optika
- ✓ vulkanizerstvo

IZKORISTITE
BREZPLAČEN
POSTOPEK
PODALJŠANJA
REGISTRACIJE*

*Brezplačen postopek podaljšanja registracije velja za člane AMZS, če v AMZS Postojna opravite tudi zavarovanje avtomobilske odgovornosti in plačate letno dajatev za uporabo cest.

AMZS Postojna
T: 05 7201 000

amzs.si
f amzs.si

AMZS

Prenovljena Zelena dvorana bo mesto medgeneracijskega druženja.

V Zelenu dvorano bo večgeneracijski center

3. septembra so v Postojni slovesno odprli prenovljen objekt Zelene dvorane, ki bo omogočal vadbo več športnih panog in tekmovanja v balinanju. Poleg tega bodo v ločenem delu uredili medgeneracijski center, ki bo namenjen vključevanju ranljivih družbenih skupin, in prostor za aktivno preživljanje prostega časa. Nove prostore so pridobili tudi v Društvu upokojencev. Vrednost celotne investicije brez opreme je 639.370 evrov; 85.000 evrov je primaknila Fundacija za šport Republike Slovenije.

»Poleg pokritega balinišča, v katerem bodo rekreacijo izvajali člani Društva upokojencev, bomo Zelenu dvorano dodali večjo vsebinsko razsežnost,« je poudaril župan Igor Marentič in napovedal, da bodo vsebinam sledile nove zaposlitve. Vladka Krese, direktorica zavoda Znanje, ki upravlja z Zelenu dvorano, je napovedala ureditev medgeneracijskega centra. Ta bo pri ohranjanju fizične in psihične kondicije povezal različne generacije. Tina Bazjako, vodja Ljudske univerze, je pojasnila, da za petletno delovanje centra računajo na sredstva, ki jih bodo pridobili na že objavljenem razpisu ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ter na sredstva iz programa sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško Interreg. Franc Koščak, predsednik Društva upokojencev Postojna je zadovoljen z možnostmi, ki jih ponuja prenovljen objekt. »Tu se bo mogoče rekreirati, v parku bomo dodatno uredili razgibalno. V nadstropju bomo lahko priredili različne tečaje, sobno telovadbo, družabne igre, manjšo čitalnico, računalniški kotic ipd.« seveda pa bo prenovljena balinarska dvorana nudila še večje možnosti za druženje v športu, ki je med upokojenci zelo priljubljen.

Po rekonstrukciji in dozidavi ima objekt dva ločena vhoda. Zelena dvorana ima nov vhod z vetrolovom, ločeni vhod pa vabi v večnamenske prostore. Novost je tudi dvigalo, ki omogoča dostop gibalno oviranim uporabnikom.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Ključno za integracijo mladoletnih beguncev je učenje jezika in izobraževanje

Enajst beguncev, mladoletnikov brez spremstva, so že namestili v dijaškem domu Srednje gozdarske in lesarske šole. Sedem od enajstih mladoletnih otrok bo vključenih v osnovni šoli Miroslava Vilharja in Antona Globočnika, štirje pa v osnovno šolo za odrasle. Glavni namen je integracija v okolje, zato so oblikovali strokovno ekipo, v kateri so tudi nevladne skupine in druge ustanove iz okolja

»Prav njim bomo najbolj hvaležni za prosti čas in mehke vsebine, kot so vsebine integracije prek različnih dejavnosti, naši strokovni delavci pa jih bodo še dodatno učili jezika,« je poudarila ravnateljica SGLŠ Cvetka Krnel.

V osnovnih šolah imajo že izkušnje pri delu z otroki, ki niso znali slovensko, zato izziv ne bi smel predstavljati kakšnih posebnih težav, a vendarle ne bo zaradi tega nič lažje, izpostavlja Krnelova. »Delo v razredu ne bo lahko, zahteva dodaten napor, in

Novi lastnik Aleš Hace z Unca svojih načrtov s Kaličem javnosti zaenkrat ne želi razkriti.

Kalič prodan, načrti še neznanka

Smučarsko-rekreativni center Kalič, ki propada že več kot desetletje, je končno dobil novega lastnika. A upniki zanj žal niso iztržili toliko, kot so pričakovali. Na zadnji dražbi je kompleks, ki obsega štiri parcele s stavbo in parkirišči, le za 55 tisočakov kupilo podjetje Branal. Kakšna bo prihodnost nekdanjega živahnega športnega centra, še ni jasno, saj novi lastnik Aleš Hace načrtov zaenkrat ne želi izdati. Za Kalič sta se v tokratnem, že četrtem krogu prodaje sicer potegovala še postojnsko podjetje Matima in podjetnik Franc Omerzu iz Brestanice, čigar ponudba se je končala pri 35 tisoč evrih.

Podjetje Branal s sedežem v Postojni je nekdanje smučišče pridobilo le s sto evri višjo ponudbo, kot jo je oddalo podjetje Matima, ki je bilo v drugem, predzadnjem krogu prodaje zanj pripravljeno odšteti 75 tisočakov. Ločitvena upnica, Factor banka, je ponudbo takrat zavrnila in predlagala ponovno prodajo z javno dražbo ali nezavezujočim zbiranjem ponudb z novo izklicno oziroma izhodiščno ceno 125 tisoč evrov. V prvem krogu se je Kalič sicer prodajalo za 250 tisoč evrov, na marčevski dražbi pa ni bilo nobene potencialnega kupca.

Novi lastnik Aleš Hace z Unca, javnosti sicer znan kot nekdanji rally voznik, svojih načrtov s Kaličem javnosti zaenkrat ne želi razkriti. Vsekakor pa bo moral, če bo želel obuditi smučišče, pridbiti koncesijo za žičniško dejavnost, nujen bo tudi precejšen finančni vložek. Urediti bo treba ustrezno infrastrukturo, saj

so žičnice nazadnje pogнали pred skoraj desetletjem, nad stavbo pa so se v tem času izživljali vandali.

Zadnja lastnica, hrvaška družba Lepi kraji je želela Kalič spremeniti v letoletno turistično destinacijo, a je žal medtem propadla, smučišče pa se je znašlo v stečajni masi. Za neuspeh so lastniki tedaj okrivili postojnsko občino, ki ni dovolila spremembe prostorskega načrta, da bi center lahko deloval vse leto.

Sicer pa je smučišče, ki je bilo urejeno leta 1974, v tem času zamenjalo kar nekaj lastnikov: družba Postojnska jama ga je po dvajsetih letih izločila kot nepotrebno poslovno sredstvo in ga prenesla na razvojni sklad. Ljubljanska delniška družba Holding Krona ga je imela v lasti deset let, nato pa ga za 450 tisoč evrov prodala Hrvatom.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Tomaž Penko

hvaležna sem vsem, da so ugriznili v ta oreh.«

Mladoletniki brez spremstva so najbolj občutljive, ranljive osebe, ki potrebujejo prilagojeno strokovno obravnavo in varno nastanitev. Kot je določila vlada, bosta mladoletnikom brez spremstva za čas od 1. avgusta 2016 do 31. julija 2017 zagotovljena ustrezna nastanitev in celodnevna oskrba v obliki pilotnega projekta v Dijaškem domu Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna in v Dijaškem domu Nova Gorica. Za ta projekt je že zagotovljenih okrog pol milijona evrov. Delo in napredek bo spremljala posebna komisija, ki jo bo ustanovila slovenska vlada. Po

letu dni bo nato pripravila poročilo in predlagala nadaljnje ukrepe za delo s temi mladostniki, so povedali na tiskovni konferenci. Zaposliti bo treba tudi nove delavce. Vlada je soglašala z 12 novimi zaposlitvami; v postojnskem dijaškem domu bodo zaposlili sedem ljudi. Pilotni projekt koordinira Ministrstvo za notranje zadeve. Po enem letu izvajanja pilotnega projekta bo pripravljena celovita evalvacija, ki bo pripomogla k razvoju boljših sistemskih rešitev za ustrezno nastanitev navedenih kategorij mladoletnikov brez spremstva v Republiki Sloveniji.

Alenka Furlan Čadež

Praznično okrašen prireditveni prostor ob postojnskem Glavnem trgu ob aneksijski slavnosti 3. julija 1921.

Vseprimorski praznik letos v Postojni

V četrtek, 15. septembra, mineva 69 let od uveljavitve pariške mirovne pogodbe. Tedanji Jugoslaviji so bili priključeni velik del Primorske, Istra južno od Mirne, Reka, Zadar in otoki. V spomin na ta dan Slovenija od leta 2006 praznuje dan vrnitve Primorske k matični domovini.

Letošnjo proslavo ob državnem prazniku prireja Občina Postojna in Združenje borcev za vrednote NOB Postojna. Celodnevni dogodek bo potekal pod sloganom **Primorska. Srčna. Zgodil se bo na Novem trgu pred PTC Primorka v soboto, 17. septembra. Organizatorji pričakujejo na prazniku vseh Primorcev okrog 6000 obiskovalcev, sodelovalo pa bo tudi okoli 200 praporščakov.** Na osrednjem dogodku, **proslavi ob 11.00**, na kateri bo slavnostni govornik **dr. Matjaž Kmecl** (žal se je moral povabilu zaradi bolezni odpovedati Ciril Zlobec), bodo zbrane pozdravili še **dr. Borut**

Klabjan (v imenu zamejskih Slovencev), župan **Igor Marentič** in predsednik organizacijskega odbora proslave **Jerko Čehovin**. Kulturni program prireditve - naslovljen **Primorska, iz česa je lepota tvoja stkana?** - je zasnovala scenaristka in režiserka, domačinka **Silva Bajc**. Predstavili se bodo domači in primorski kulturni ustvarjalci. Praznovanje se bo s programom za otroke, z »županijado«, dobrodelnim turnirjem v Body zorbnyng nogometu in z veliko različne glasbe nadaljevalo tudi v popoldanskih in večernih urah.

Ob Čehovinu sestavljajo petčlanski organizacijski odbor še predstavnika

občine **Andrej Berginc** in **Miran Žitko** ter predstavnika gibanja Puntarji **Tina Žigon** in **Borut Olenik**. Praznik, ki obeležuje preteklost in trpljenje Primorcev v 20. stoletju in si ga Primorci glede na specifično zgodovinsko pot in težo, ki jo ima v svoji celoti za Slovenijo, vsekakor zasluži, praznujemo letos enajstič. Zaradi odločitve takratne vlade, da pripravi državno proslavo le vsako peto leto (kar se sicer leta 2012 ob 65. obletnici ni zgodilo), jo od leta 2009 (letos torej že osmič) družno prireja 23 primorskih občin v sodelovanju z združenjem borcev. Seznam občin gostitelj pripravljajo za tri leta vnaprej.

Težnje Primorcev za priključitev k matičnemu narodu so se začele takoj po propadu Avstro-Ogrske in italijanski zasedbi jeseni 1918. S podpisom Rapalske pogodbe med kraljevinama Italijo in SHS novembra 1920 je Italiji pripadel velik del slovenskega ozemlja, tudi velik del Notranjske. Onstran meje je ostalo okrog 300.000 Slovencev, povezanih v odporu proti fašizmu in poitaljančevanju, s ciljem zrušiti fašizem in se združiti z matično domovino. Marca 1946, v času manifestacij ob prihodu mednarodne razmejitvene komisije, se je razvnel diplomatski boj za priključitev Slovenskega primorja in Istre. Jugoslavija je že na mirovni konferenci leta 1945 v Londonu zahtevala priključitev vsega Slovenskega primorja, Istre, Beneške Slovenije, Rezije in Kanalske doline. Predlagala je tudi, da bi Trst dobil

položaj posebne federalne enote v jugoslovanski skupnosti, tržaško pristanišče pa naj bi imelo položaj svobodnega pristanišča. Italija je bila Jugoslaviji pripravljena prepustiti le delček ozemlja vzdolžno od Wilsonove črte – okraje Idrija, Postojna in Ilirska Bistrica. Novo mejo med Jugoslavijo in Italijo – podlaga zanjo je bil francoski predlog, ki je temeljil na etničnem ravnotežju, ter ustanovitev nove samostojne državne enote, Svobodnega tržaškega ozemlja (STO), je določila mirovna pogodba, ki so jo zavezniki, pridružene sile in Italija 10. februarja 1947 podpisali v Parizu, njena določila pa so začela veljati **15. septembra** istega leta. Z Londonskim sporazumom, podpisanim 5. oktobra 1954, je v STO prenehala vojaška uprava, cona B STO pa je prešla pod upravo Jugoslavije.

Približno polovico sredstev za izvedbo praznika, ki ga bo neposredno prenašala televizija, bo zagotovila Občina Postojna, drugo polovico pa ostale primorske občine, zveza združenj borcev in ministrstvo za kulturo, ki bo sofinanciralo kulturni program. Organizacijski odbor ocenjuje, da bo potrebnih okrog 60.000 evrov. Pri organizaciji dogodka so mu priskočile na pomoč mnoge institucije (Slovenska vojska, zdravstveni dom, Rdeči križ, obe osnovni šoli ...), ustrezno bo poskrbljeno tudi za varnost in prometno ureditev.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Notranjski muzej Postojna

Srečen dan za babico Zinko

Postojnsko jamo je 2. avgusta obiskala Helga Piaget, direktorica neprofitnega združenja Passion Sea, ki ga podpira fundacija princa Alberta II. Ta dan so pri Postojnski jami posvetili okoljski problematiki in širjenju informacij o pomenu čiste vode za obstoj človeške ribice in ostalih živih bitij kraškega sveta. 24. avgusta pa so pri Postojnski jami pričakali že 37-milijontega obiskovalca.

»Prav z odnosom do najbolj ogroženih živalskih vrst namreč kažemo svoje spoštovanje do narave in njenega bogastva,« je ob dogodku poudaril **predsednik uprave družbe Marjan Batagelj**. Dejal je še, da pri jami veliko pozornosti posvečajo ohranjanju čistega okolja in neoporečne vode ter pozval k doslednosti pri upoštevanju zakonodaje na tem področju. »Pomembno je, da v tem duhu izobražujemo tudi otroke,« je še dodal. Prav izobraževanju mladih posveča veliko pozornosti tudi Piagetova, ki po svetu širi sporočilo o pomenu čistih voda, v Postojno pa jo je privabila zgodba o naraščanju človeške ribice.

Aktivistka je tudi v Postojni spomnila na pomen izobraževanja prihodnjih generacij in opozorila, da vode ne smejo postati »kemični koktejl,«

v luči aktualnega dogajanja v Postojnski jami tudi zato, ker je to izjemnega pomena za razmnoževanje človeške ribice.

Srečanje pri jami se je zaključilo s simboličnim podajanjem kozarca vode, zajetega v podzemlju, s katerim so želeli poudariti skrb za vsako kapljico vode. Združenje pa je Postojnski jami podelilo belo zastavo, simbol čistih voda.

24. avgusta so pri Postojnski jami slovesno pričakali že 37-milijontega obiskovalca. Med številnimi tujimi turisti je presenečenje doletelo slovensko obiskovalko, Zinko Kolenc iz Črnuča, ki je na ogled Postojnske jame pripeljala svoja vnuka.

Pri Postojnski jami so se razveselili takšnega razpleta »tudi zato, ker slovenskega gosta najbolj cenimo

Srečen dan za babico Zinko in njena vnučka.

in ker je v letošnjem letu (do 24. avgusta) Postojnsko jamo obiskalo kar 7.000 več Slovencev kot lani. Tako so letos prav Slovenci po prirastu števila gostov na vrhu. Očitno so se zmajevi mladički dotaknili vsakega izmed nas,« so poudarili pri Jami. Gospa Zinka je prejela nagrado, ki je zagotovo ni pričakovala: voucherje za 22 različnih ogledov in destinacij po Sloveniji, spanje v hotelu Jama in ogled vseh znamenitosti Parka Postojnske jame. Nagrado, ki so jo pri Jami poimenovali »Neskončna ra-

znolikost Slovenije«, bo prejemnica z družino lahko izkoristila do konca prihodnjega leta. Predsednik uprave Marjan Batagelj je poudaril, da so želeli z darilom izpostaviti lepote in raznolikost Slovenije, hkrati pa je to tudi primer povezovanja: »K sodelovanju smo povabili partnerje iz cele Slovenije in v izredno veselje nam je, da so se prav vsi odzvali pozitivno, z navdušenjem in s čestitkami.«

Besedilo: Mateja Jordan, Ester Fidel; fotografija: arhiv družbe Postojnska jama, d. d.

Zalog

Naselje Zalog je bilo do leta 1994 povsem samostojno, k njemu sta spadala še zaselka Kazarje in Pasje hiše (ime spominja na pse, tod jih je imela italijanska policija). Z izgradnjo oziroma s širitvijo nove postojnske industrijske cone ob Reški in Tržaški cesti in tudi zaradi novo zgrajenih stanovanjskih hiš je Zalog postal del mesta Postojna.

Staro jedro z novo podobo

Toda Založani pravijo, da so pridobili samo tri ulice: Reško cesto, ob kateri stojijo štiri hiše, Tržaško cesto, ob kateri sta še vedno zaselka Kazarje in Pasje hiše, ter Industrijsko cesto z zgradbami v obrtni coni. Staro jedro naselja pa se uradno še vedno imenuje Zalog – brez ulic, čeprav bi jih lahko imeli.

Zalog je v zadnjem obdobju povsem spremenil svojo podobo, predvsem podobo starega jedra, ki je imelo do nedavnega podeželski videz, sedaj pa se je z obnovitvijo hiš in več kot dvajset na novo zgrajenih bivalnih prostorov spremenil v hortikulturno urejeno naselje. V Zalogu je že več kot petdeset hišnih števil in okoli sto osemdeset prebivalcev. V prvi polovici prejšnjega stoletja so v vasi prevladovali kmetje, zdaj se s kmetijstvom ukvarja samo še en Založan. Ostali so zaposleni v Postojni, Ljubljani in drugih krajih. Večina hiš je svojčas imela domača imena - pri Poličkovih, Hajnetovih, Smodnikovih, Andrejcevih, Štitarjevih, Malnarjevih, Tomaževih ... Ta se počasi izgublajo; znana so še med starejšimi domačini. V vasi so bile tudi tri gostilne in med drugo svetovno vojno »dopolavoro«.

Do izgradnje vodovoda je večina domačij imela svoj vodnjak (nekaj jih je ohranjenih), imeli pa so tudi vaške vodnjake, ob katerih so napajali živino. Eden izmed njih še stoji sredi vasi. Založani so ga lepo uredili, a ga morajo še dokončno opremiti. Gospodinje so nekoč prale »žehtek« v studencu v Zevikah.

Sicer pa je staro jedro Zaloga gručaste pozidave in leži na vzhodnem delu Spodnje Pivke oziroma na jugozahodni strani Postojne. Zgrajeno je na nizkem položnem slemenu nad Pivko, ki ga na zahodni strani omejuje močvirnat svet. Tak ga z mlakami obdaja tudi na južni strani. Ime Zalog naj bi označevalo prav svet ob vodah (kot imeni Pivka, Studenec ...).

Idilična cerkva sv. Danijela

V pisnih virih iz 1692 je škof Bizanti, vizitator (preglednik), zapisal, da je cerkva ločena od vasi, saj stoji na hribčku, med njo in vasjo pa je jezero.

Cerkve sv. Danijela stoji južno od vasi tik nad avtocesto Postojna–Razdrto in je pravilno orientirana, zato si v tlorisu sledijo tristrano zaključeni prezbitarij, ladja in vhodna lopa (klo-nica). Ta se na zahodni strani odpira s polkrožnim kamnitim vhodom, iz nje pa vodi v ladjo prav tako polkrožen kamnit portal. V notranjosti je strop raven. Nad zahodno ladijsko steno in med lopo se dviga kamnit zvonik na preslico. Med drugo svetovno vojno so Italijani odnesli en zvon za izdelavo orožja. Vse do leta 1997 je Založanom zvonil samo en zvon, dokler ni neimenovani donator cerkvi podaril nov zvon.

Cerkve je bila prvič omenjena leta 1489, a je verjetno še starejša, saj je bila ne enem zvonu vklesana letnica 1383. Stavba je bila precej prezidana v začetku 17. stoletja. Dela so trajala nekaj let, kar je razvidno na okenskih okvirih, v katere sta vklesani

letnici 1622 in 1624. Na okenskem kamnitem okviru v prezbitariju pa je vklesan napis, ki dokazuje, da je bila cerkev prenovljena 1625 pod škofom Rinaldom Scarlichijem. V prezbitarij vodi slavalok z rebrasto obokanim gotskim stropom (cerkev je namreč prenovljena v poznogotskem slogu). Veliki oltar sv. Danijela je iz 18. stoletja (blagoslovljen 1811) – poznobaročen, stebernega tipa, kot sta stranska oltarja, izdelana na začetku 19. stoletja.

Malo je cerkva, ki bi bile posvečene sv. Danijelu. Ime pomeni »moj so-

dečega v levnjaku med levi, ki mu nočejo storiti nič hudega.

Cerkvica sv. Danijela je bila vselej zanimiva, zato se je v njej in okoli nje zgodilo precej zanimivih dogodkov. V 15. stoletju je bila v njej bogato okrašena, na pergamentu napisana mašna knjiga, najstarejši misal v Sloveniji. Kupljena naj bi bila 11. novembra 1481 za 5 dukatov in 7 šilingov. Leta 1982 je bila prodana na dražbi v Londonu. Tedaj se je za nakup potegovala tudi Narodna univerzitetna knjižnica Ljubljana, toda prodana je bila v Ameriko.

Cerkve sv. Danijela stoji tik nad avtocesto Postojna–Razdrto, ob njej je križ – spomin na obisk papeža Janeza Pavla II.

dnik je Bog«. Danijel je bil četrti med velikimi preroki Stare zaveze. Pri prvi preselitvi Judov v Babilon leta 605 pred Kristusom je postal suženj (čeprav je bil plemenitega rodu) na dvoru kralja Nabuhodonozorja. S svojo modrostjo si je pridobil ugled; povzpel se je do odgovornih služb, kar je vzbudilo zavist pri nekaterih njegovih podrejenih. Ovadili so ga, češ da zaničuje kralja Darija, ker se noče klanjati njegovi podobi. Vrgli so ga v levnjak, iz katerega ga je Bog čudežno rešil. Kralju Nabuhodonozorju je razložil skrivnostne sanje, zato ga je ta hotel nagraditi, a se je Danijel vsemu odpovedal. Preroka Danijela največkrat upodabljajo se-

V letu 1515 so v cerkvi Turki zbirali ujetnike, ki so kasneje postali janičarji. V Napoleonovih časih je bilo v njej skladišče »municije«, v letu 1942 pa skladišče papirja za Hajnovo partizansko tiskarno.

Spomin na obisk papeža Janeza Pavla II.

Ko je papež Janez Pavel II. 18. maja 1996 obiskal Slovenijo, je bila osrednja prireditve na letališču v Rakitniku. Ob tej priložnosti so organizatorji na prireditvenem prostoru postavili križ, ki so ga ob prvi obletnici papeževega obiska (1997) preselili k cerkvi sv. Danijela v Zalog. Ob križu je

Založani se največ družijo na balinišču, igrišču za odrasle in otroškem igrišču. Tam je tudi lična hišica, ki služi kot avtobusna postaja.

Do izgradnje vodovoda je imel Zalog vaške vodnjake, ob katerih so napajali živino. Eden izmed njih še stoji sredi vasi.

tudi obelisk primorskih duhovnikov. Vsako leto se na večer obletnice papeževega obiska verniki iz Postojne napotijo v zaloško cerkvico k sveti maši. Cerkvico so Založani s pomočjo KS in Občine Postojna začeli obnavljati po letu 1990. Od jubilejnega leta 2000 dalje so v cerkvici na ogled postavljene jaslice, ki jih pripravlja **Anton Ipavec** s svojo ekipo. Sami so iz lesa izrezljali sveto družino. V zadnjem času je bila sakralna stavba večkrat žrtev nepridipravov, ki so ob vlomih odnesli vse kipe, razen sv. Danijela. Kar štirikrat so poskušali odnesti zvonove, poškodovali so streho, pokradli bakreni žleb ... «Le kam smo prišli, da tudi leseni kipi nimajo več miru!» sta potarnala najstarejša, več kot devetdesetletna Založana **Frančiška in Peter Gorup**.

Tik ob vhodu v naselje je **kapelica**, ki so jo pred nekaj desetletji obnovili, ker je bila večkrat poškodovana, ob stari poti proti cerkvi sv. Danijela pa stoji obnovljeni »pil« (znamenje) s **Križanim**.

Tiskarska tradicija

Spominska plošča opominja na delovanje partizanske tiskarne.

Zalog je bil pomembno središče tudi v času NOB. Posebno dejaven je bil domačin **Viktor Hajna – Jane**, sekretar prvega območnega odbora OF, ki je bil ustanovljen v začetku februarja leta 1942, nato pa tudi sekretar okrajnega komiteja Nanos. V njegovi hiši so začeli že septembra 1941 s prvim pisalnimi strojem, kupljenim

v Postojni, in prvim ciklostilnim strojem, kupljenim v Trstu, razmnoževati Slovenski poročevalec. Tako je začela delo prva partizanska tiskarna na Primorskem, ki se je kasneje preimenovala v Nanos. Tiskarna pri Hajnovih je delovala do leta 1943, ko so številne aretacije za nekaj časa delo prekinile. Tedaj je bil aretiran tudi Viktor Hajna. Potem se je tehni-

Zalog ima iz vasi samo en izhod - na magistralno cesto Postojna–Pivka, ki je izredno obremenjena zlasti ob prometnih konicah in v turistični sezoni.

ka večkrat selila in bila tudi pri Malnarjevih. V tistem obdobju so dobili še več strojev. Tiskali so Primorski poročevalec, Ljudsko pravico, Mladino, Kmečki glas, Našo ženo, Pavliho in različno propagandno gradivo. Zanimivo je, da se v Zalogu tiskarska tradicija nadaljuje. Pred dvajsetimi leti je Branko Blaško svojo tiskarsko dejavnost iz Postojne preselil v novo zgrajeno poslovno stavbo na začetku Zaloga, koder tudi danes nastajajo mnoge tiskovine.

V Zalogu je delovala tudi partizanska šola. V zaključnih bojih je imel Zalog pomembno vlogo. Na predvečer 1. maja 1945 so kot živi prvomajski kres zgoreli trije tankisti iz 4. bataljona I. tankovske brigade. Na partizansko tiskarno in tragični dogodek spominjata dve spominski plošči.

Prometno obremenjen vhod in izhod

Zvone Bole, predsednik vaške skupnosti, nam je povedal, da se Založani zelo trudijo slediti toku časa. V sedemdesetih letih je bil po vasi speljan vodovod, urejena je bila vaška kanalizacija, kasneje speljana v čistilno napravo. V tistem obdobju so skoraj vse hiše dobile telefon in kabelsko napeljavo. Žal so ostali brez širokopasovnega omrežja, vendar upajo, da ga bodo dobili čim prej. Obnovljen je tudi asfalt. V bližini industrijske cone je lesena hišica z baliniščem, kjer se vaščani radi družijo,

poklepetajo, praznujejo ... Zgradili so tudi otroško igrišče in ob njem novo balinišče ter hišico, ki služi kot avtobusna postaja. Velika pridobitev zanje je prihod »Furmana«, ki zagotavlja varen prevoz otrok v šolo. Zalog ima iz vasi samo en izhod - na magistralno cesto Postojna–Pivka, ki je izredno obremenjena zlasti ob prometnih konicah in v turistični se-

ložani radi opozorijo tudi na to, da so pri njih že zdavnaj zrasli uspešni motoristi – **Miro Bizjak starejši** in zlasti **Marjan Malec**, ki je večkrat posegel po najvišjih mestih. Iz Založana je tudi pesnik **Jože Piber**.

Radi se spomnijo vaškega godca Lojza. Vse nedelje je raztegoval meh v gostilni pri Katri, ki je slovela daleč naokoli. Z glasbo jim je popestril dan ali večer. Ko se je vračal domov, je začel igrati pri kapelici in igral skozi vso vas, nikoli pa ne povsem do doma, ker bi mu žena »naložila

K naselju Zalog sodi tudi Reška cesta, ob kateri so štiri hiše.

zoni. Tedaj se je s prevoznim sredstvom skoraj nemogoče vključiti narnjo, izhod je zelo nevaren. Založani si močno prizadevajo za ureditev te prometne zagate in upajo, da bodo ustrezne službe našle dovolj denarja, razumevanja in volje ter izvedle prepotrebno naložbo v prometno infrastrukturo.

Zalog ima tudi vremensko postajo

Na robu naselja je razdelilna transformatorska postaja, ki z električno energijo napaja celotno občino. Prav v tem obdobju jo podjetje Elektro Primorska tehnološko posodablja. Založani pa s ponosom izpostavijo tudi svojo vremensko postajo, zgrajeno leta 1978. **Žarko Hrobat**, ki nadaljuje dolgoletno poslanstvo svoje pokojne žene, trikrat na dan oddaja podatke na ARSO v Ljubljano. Za-

batine«. Založanke pa so slovele kot dobre in navdušene plesalke, kajti ni bilo nedelje, da se ne bi zavrtele pri Katri. Tudi ob porokah so imeli posebno navado; če ženin ni plačal postavitve »kulune«, so pred njegovo hišo narisali »krancelj« in ga polili s katranom. Veselo je bilo tudi na dan »sv. Jevana« (sv. Ivana). Pripravili so »veselico« in plesali dolgo v noč v Andrejcevi šupi.

»Veselo je bilo! Življenje je bilo težje, vendar smo se vseeno veliko več družili. Saj tudi sedaj ni slabo, a vsak živi bolj zase, družbe je zelo malo...« so pripomnili starejši Založani.

Prepričani smo, da bodo mlajši Založani še veliko postorili za še lepše življenje v Zalogu.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografije: Foto Atelje Postojna.

LAS med Snežnikom in Nanosom prvi v Sloveniji

Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom je z odločbo ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 18. avgusta pridobilo potrjen status Lokalne akcijske skupine (LAS), kar jim v programskem obdobju 2014-2020 omogoča pravico do koriščenja 1.769.560 evrov iz kmetijskega in regionalnega sklada za sofinanciranje projektov lokalnega razvoja na področju občin Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna.

Predsednica društva Cvetka Krnel je povedala, da odločba omogoča LAS-u začetek delovanja, prvi korak pa bo seja upravnega odbora. Takoj zatem bodo objavili javni poziv za pridobitev projektov iz strategije lokalnega razvoja. Gre za »strategijo kot del lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost« (Community Led Local Development - CLLD), nov pristop v izvajanju programskega obdobja 2014-2020 (nadgradnja LEADER). Njegov cilj so multiplikativni učinki pri povezovanju ukrepov in sredstev iz več evropskih skladov hkrati. Ta se dodeljuje v upravljanje lokalnim območjem – lokalnim akcijskim skupinam. Dejavnosti v okviru CLLD so usmerjene v povečanje zaposlovanja in socialne vključenosti, spodbujanje gospodarske rasti, ustvarjanje novih delov-

nih mest ter podpiranje zaposljivosti in mobilnosti delovne sile. Prioritetna področja bodo sicer določili na upravnem odboru. Kot napoveduje Krnelova, bo razpis zasnovan tako, da bo odprt vsem, ki bi želeli na podeželju uresničiti svoje zamisli, torej vsem prebivalcem občin Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica.

Dobro delo društva so prepoznali tudi v službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, organu upravljanja za evropske strukturne sklade in kohezijski sklad, saj je bila strategija lokalnega razvoja LAS med Snežnikom in Nanosom potrjena kot prva v Sloveniji.

Alenka Furlan Čadež

dogodki

Barantanje za nevesto je bilo glasno in zanimivo za številne obiskovalce.

Predsednica društva Mateja Premrl, idejna pobudnica in organizatorica projekta, in njene sodelavke na odprtju prodajne galerije Lokalc.

Petnajst let tradicionalne prireditve Gozdar - kmet nekoč in danes

Podgurci so izgubili Tinko. Z bogato balo je bodočo nevesto na okrašenem vozu odpeljal postavni ženin na svoj dom v rodovitno Vipavsko dolino. Takšen je bil uradni zaključek 15. jubilejne prireditve Gozdar - kmet nekoč in danes, ki se je odvijala v soboto, 6. avgusta, pri kozolcu toplarju v Belskem.

Organizator TD Podgura je začel priprave ob kozolcu že dober teden prej, saj je treba za kuhinjo na prostem in še posebno za izdelavo celotnega ostrešja (cimpra) pošteno zavihati rokave. In Podgurci to znajo, kar so dokazali v vseh teh letih organiziranja prireditev. Letos so jim pomagali člani Društva Doli iz Lokavca, ki so kot »snubci« pripeljali ženina s parom konj, vpreženih v voz z modernejšimi gumiranimi kolesi. Prireditve se je začela ob dveh popoldne s prikazom varnega dela v gozdu, za kar so poskrbeli demonstratorji Zavoda za gozdove RS, območna enota Postojna, spretnost žaganja z motorno žago pa so prikazali fantje SGLŠ Postojna. Šele tekmovanje osmih ekip v žaganju hloda po starem z žago »amerikanško« je ogrelo navijajoče obiskovalce. Pri izvedbi prikaza žaganja s starim orodjem so pomagali člani TD Novaki pri Cerknem. »Cimpermana« Alojz in Viktor sta si po zaključku krovskih del zaslužila močno kosilo in tako kot obiskovalci lahko izbirala med gozdarskimi žganci z ocvirki,

lovskim golažem s polento, štruklji in raznovrstnim domačim pecivom. Članice društva so morale s pripravo obrokov pohiteti, saj je bila okrog domače kuhinje in za strežno mizo precejšnja gneča. Za kozolcem so potekale igre po starem.

Medtem ko so mladenke izdelovale in pripravljale balo, so snubci iz Lokavca takoj začeli barantati za nevesto. Prepričevanje je bilo glasno, tako kot harmonika in pesem po sklenjenem dogovoru. Prireditve je spremljala celodnevna kmetijska tržnica lokalnih izdelkov Zelenega krasa; radosneži so lahko poskusili in kupili domači sir, suhe mesnine, med, žganje in druge izdelke slovenske obrti, dobro pa so se prodajale tudi srečke za srečelov. Vse navzoče je nagovoril župan Igor Marentič in še preden se je stemnilo, so se prvi plesni pari že zavrteli ob zvokih ansambla Tonija Verderberja tako urno kot nekoč.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Lokalc prebujajo mesto

Da bi mestno jedro Postojne s Tržaško cesto spet zaživelo, je bil že pred meseci namen projekta Kje je prostor v Postojni? kot tudi festivala Zmaj 'ma mlade. V enem od praznih prostorov na Tržaški cesti (na št. 34), ki so jih lastniki začasno in brezplačno oddali v turistično-kulturne namene, je po tej zaslugi luč sveta ugledala prodajna galerija Lokalc, ki je na mah požela pohvale.

Prijeten prostor lepo obnovljene hiše je s svojimi različnimi umetniškimi in uporabnimi izdelki napolnilo dvajset domačih ustvarjalcev oblačil, nakita, slik, punčk, modnih dodatkov, ekoloških mil, eko torb, copatov, lesenih svetil in sestavljanek. Sveže ideje, inovativnost, uporabnost, slogovna pestrost, tradicija in kanček drznosti v trendih sodobnih tokov oblikovanja – to je le nekaj odlik galerijske ponudbe. Dogajanje so v Lokalcu popestrile tudi različne delavnice. Galerijska predstavitev je del aktivnosti novoustanovljenega Društva center lokalnih umetnosti Lokalc, ki pa ima tudi druge vsebine. Med njimi je zamenjalnica in trgovinica rabljenih otroških oblačil Zmajček Zamenjavček - kratko je že aprila zaživela v centru Postojne. Predsednica društva Mateja Premrl, ki je idejna pobudnica in organizatorica projekta, je poudarila, da so s skupnimi prizadevanji uspeli približati svojo ustvarjalnost domačinom in turistom. Ob tem je dodala: »Društvo Lokalc si v prihodnje za svoje delovanje prizadeva najti prostor, primeren za izvajanje različnih

ustvarjalnih delavnic (te so bile poizkusno zelo dobro obiskane) in hkrati prostor za razstavo svojih izdelkov, ki jih lahko ponudimo v prodajo. Enomesečno prodajno galerijo bi radi ponovili v decembru, razmišljamo tudi o spletni trgovini!«

Mateja Premrl, oblikovalka tekstilij, je pred nekaj meseci izdelala tudi torbo poguma (oziroma kar celo kolekcijo). Zanj je dobila navdih v zgodbi o pastirčku Jakobu, ki je ugnal zmaja v Postojnski jami. Ta je bila tudi iztočnica za eno od tematskih delavnic, ki so jo v času festivala v družbi desetih umetnic in oblikovalk pod okriljem Društva Lokalc, Mladinskega centra Postojna in Roglaba iz Ljubljane izvedli v Notranjskem muzeju Postojna. Poudarek je bil na prenosu znanj med različnimi umetniškimi - oblikovalskimi profili ter na spoznavanju in uporabi različnih tekstilnih tehnik. Pripovedka je tako dobila nove kreativne razsežnosti.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv društva Lokalc.

Msgr. Vladimir Pirih

Ko sem odhajal z obiska pri msgr. Vladimirju Pirihu, sem imel občutek, da sem bil v družbi tistega petletnega fantiča, ki je, potem ko je obiskal jutranjo mašo, pridigal kravam na paši in tako ponavljal, da mu ne bi slišane besede zbežale iz glave. Še zmeraj oddaja isto radoživost, isti smeh, isto ustvarjalnost ne glede na svoja častitljiva leta. Čas je res relativen. Kot sam pravi, je že takrat vedel, da bo duhovnik. Ni vsakemu dano, da hodi po pravi poti, katere smer ni bila nikoli vprašljiva. »In ko smo pri večerji doma zmolili rožni venec,« se spominja gospod Vladko, kot ga radi kličejo najbližji, »je hišo napolnilo štiriglasno petje,« tako značilno in edinstveno za primorsko pokrajino. Glasba je tako postala njegova druga ljubezen. To ni bila zaljubljenost, ampak ljubezen, ki jo daješ in ki vrača. Bog. Vera. Glasba. Koraki so daljši, če noge vedo kam.

Častni meščan Postojne se je rodil leta 1922 v Lokovcu nad Čepovanom v rodbini, ki je dala tudi prejšnjega koprškega škofa Metoda Piriha. Osnovno šolo je sprva obiskoval v domačem kraju, zaključil pa jo je v Hrušici v Brkinih, kamor se je družina preselila pri njegovih desetih letih. Tam je oče služboval in je del plače lahko namenil za njegove stroške bivanja v malem semenišču v Gorici, kjer je leta 1942 opravil veliko maturo. Še zdaj se spominja, da je zadnji obrok plačal po

Biti duhovnik je zanj največ, kar je dosegel v življenju.

novi maši. Študij bogoslovja je nadaljeval v Benetkah, po kapitulaciji Italije pa je bil v Gorici. Za vedoželjnega Vladimirja je bil čas bogoslužja nekaj čudovitega; leta 1946 je bil v Hrušici posvečen v duhovnika. Biti duhovnik je zanj največ, kar je dosegel v življenju. Postal je podravnatelj v semenišču na Reki in v drugem letniku poučeval latinščino, italijanščino in zemljepis. Z dekretom je bil za dve leti premeščen za kaplana v Trnovo pri Ilirski Bistrici. Po poldrugem letu služenja vojaščine v Beogradu se je vrnil na Reko za škofijskega tajnika, a se je kmalu - leta 1952 znova vrnil v Trnovo,

kjer je kaplanoval deset let. Po treh letih v Kopru je bil premeščen v Postojno; naš je že 51 let - kot župnik in dekan, že 15 let upokojen in pomaga kot duhovni pomočnik, po potrebi organist, sedanjemu župniku in dekanu Ervinu Mozetiču.

Stric, ki je v hruški župniji vzgajal nove organizacije, mu je pri enajstih letih razložil osnove glas-

Že zgodaj je ugotovil, da Slovenci najlepše molimo, kadar pojemo, prav zato je veliko časa posvetil cerkvenemu petju in cerkvenim zborom.

benih skrivnosti, drugače pa je samouk. Nihče ga na glasbenem področju ni priganjal, potrebo po čarobnem harmoničnem zvoku je čutil sam, za študij glasbe (da bi postal profesor) pa ni imel denarja. Najprej se je spoprijateljil s harmonijem, orgle pa je začel vaditi v četrtem letniku gimnazije, ko je med počitnicami sistematično vadil po eno uro na dan samo pedale in pri sedemnajstih že obvladal tudi ta instrument. Vodil je goriški semeniški zbor bogoslovcev, z dvajsetimi leti je bil korepetitor gregorijanskega petja in organist v baziliki Svete Marije Zdravja v Benetkah. Desetletja se je ukvarjal s preurejanjem starih orgel in z načrtovanjem novih, ki jih je predstavljal domiselno. S sestavo in z delovanjem orgel se je podrobneje seznanil ob njihovi prenovi leta 1955 v Trnovem, čez tri leta pa je sodeloval pri postavitvi novih z

istim mojstrom, Francem Jenkom. Od teh začetkov je pri načrtovanju orgel stalno sodeloval, tudi v ljubljanski in mariborski nadškofiji. Po letu 1990 je Vladko Pirih asistiral pri snovanju in postavitvi več kot trideset orgel iz delavnice mojstrov Antona Škrabla, Boštjana Černeteta in Simona Kolarja. Med drugim je predstavil tudi 34-registrske Mascionijeve orgle v Novi Gorici in Zaninove na Slapu pri Vipavi ter večkrat sodeloval z organistom Hubertom Bergantom. S svojim absolutnim poslušom, saj loči do 1/8 tona, je strokovno pregledal in sodeloval pri postavitvi več deset cerkvenih zvonov

(v Velikem Otoku, Stari vasi, Zalogu, Zagonu), saj zelo hitro ugotovi, kateri zvonovi se med seboj harmonično ujemajo. Uspehe je žel tudi s pevskimi zbori, z organizacijo študijskih dni za organiziste in z delom tajnika z škofijski glasbeni akademiji. Bogu je hvaležen, da je z njim milostljiv in mu kljub zdravstvenim problemom ohranja (po)sluh, gibčne prste in čisto glavo. Kot pove sam, je že zgodaj ugotovil, da Slovenci najlepše molimo, kadar pojemo, prav zato je veliko časa posvetil cerkvenemu petju in cerkvenim zborom, posebno otroškim in njihovem programu. Vedno pogreša otroke, ki so ga pri verouku pomlajevali. Pravi vzgojitelji ustvarjajo iz mladine čudovite ljudi; danes opaža premalo poudarka na slovenskem izročilu in stari slovenski pesmi. Čeprav je tudi pod fašizmom doživel trpke izkušnje, mu je nekako hvaležen, saj je okreplil ljubezen do slovenske besede in pesmi, združeval isto mislečo slovensko populacijo, medtem ko je povojna socialistična oblast v svobodni državi večkrat pokazala zobe in uporabila raznolike metode šikaniranja, posebno duhovščine in odkrito opredeljenih vernikov. Ko je nekoč pri pridigi poudaril, da ljudje, ki nimajo vere, tudi jezik zanemarijo, je moral kar hitro na zagovor.

Pred dvajsetimi leti mu je mojster Anton Škrabl za zlato mašo podaril lesene sobne orgle, kar je bilo kot nalašč za zapriseženega ljubitelja mehanskih orgel. Kot poudari, osebno nima ambicij, da bi bil skladatelj, in tudi ne potrebne izobrazbe za to, ampak želja po komponiranju je prevelika. Vsak teden tako uspe napisati s pomočjo tega čudovitega glasbila vsaj pet novih skladb. V njegovi zbirki se jih je nabralo že neverjetnih 2476, a je zanj od vseh najlepša brezjanska, za katero je besedilo

napisala Berta Golob, sicer pa sta največ besedil napisala Primož Krečič in Anton Nadrah. Njegove pesmi in maše pojejo tako v postojnski cerkvi kot tudi v drugih cerkvah po Sloveniji, v Trstu in Zagrebu.

Gospod Vladko me je presenetil, ko je povedal, da si je pri 81 letih sam kupil računalnik in se ga tudi sam naučil uporabljati. S pomočjo glasbenega programa zaigrano skladbo prenese v pisno obliko, kar mu pomaga in skrajša postopek zapisovanja in urejanja tako obširnega arhiva skladb. Leta 2012 so Pirihovali mašne pesmi za zbor, opremljene z besedili Primoža Krečiča, pri Založbi Družina izdali na zgoščenki z naslovom V tvojem duhu skupaj. Na plošči sodelujejo poleg organistke Ane Trošt še pevci zbora Ipavska z umetniško vodjo Nadjo Bratina. V uvodni besedi lahko med drugim preberemo: »Pirihovali skladbe želijo ponižno služiti bogoslužju in se ne izgubljajo v umetničnejši preprosti pesmi.«

Vladimir Pirih, ki so ga leta 1976 imenovali za monsignorja, je eden od ustanoviteljev in dolgoletni tesni sodelavec postojnske Karitas, leta 1992 pa je dobil osebno zahvalo občinskega štaba CZ za pomoč in delo pri oskrbi z begunci. Še posebej bi mu radi čestitali za 70 let duhovništva, železno mašo, ki jo je obhajal junija, in mu zaželeli železnega zdravja.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa

Domačinom je pomagal tudi župan Igor Marentič..

38. krompirjeva noč

Veliko Ubeljsko je 27. avgusta gostilo eno najboljših poletnih zabav v občini - tradicionalno Krompirjevo noč. Že 38 let zapovrstjo se na tretjo soboto v avgustu zbere cela krajevna skupnost, da z združenimi močmi in nekaj tonami krompirja ohranja lokalni praznik.

Glavni organizator prireditve je Turistično, športno in kulturno društvo Tisa Nanos, pri organizaciji dogodka, ki je gostil blizu 3000 ljudi, pa je tako ali drugače sodelovalo vsaj 100 domačinov. Vse od poznih popoldanskih ur, ko so pričeli s programom, do zgodnjega jutra so se polni krožniki krompirja vrstili kot na tekočem traku - ocvrt, okisan, zabeljen, pražen in v zelnici. Skupaj smo ga v celem večeru pojedli kar 3 tone. V sklopu popoldanskega programa so podelili nagrade tudi za krompir najbolj zanimive oblike in za najtežjega, ki je letos tehtal nekoliko manj kot lani, in sicer 805 gramov, nagrado pa prinesel Miranu Vadnjalu iz Dilc. Ekipe fantov in deklet iz okoliških vasi so se pomerile v krompirjevih igrah, tradicionalno je potekal tudi turnir v briškoli in trsetu. Prikrajšani niso bili niti najmlajši, ti so imeli popoldan svoj program in igre, pod mrak pa je mlado in staro že zaplesalo ob glasbi prve nastopajoče - Tanje Žagar. Čeprav ni nastopila v osrednji točki večera, je mlada Gorenjka s svojo energijo razvnela ogromen šotor na vaškem igrišču ter brez prestanka prepevala in plesala debele tri ure. Ogreta publika je nato navdušeno pričakala zasedbo Šank Rock, ki ima na Krompirjevi noči že skorajda svojevrstno tradicijo nastopanja, večer pa so zaključili člani skupine San Di Ego, ki so z udarnimi rock ritmi zadržali obilico obiskovalcev do jutra.

Tekmovalci v pričakovanju nove točke.

Športno obarvane hraške sobote

Cerkev v Hraščah je posvečena sveti Ani in Joahimu (za domačine cerkev svete Ane), staršema Device Marije, ki godujeta 26. julija. Praznik so počastili z mašo, s športnimi prireditvami in z druženjem.

Osrednji vaški praznik je bil povod, da je krajevna skupnost (KS) v soboto, 23. julija, priredila balinarski turnir, ki se ga je udeležilo osem ekip - štiri iz Vipavske doline. Na prijetnem družabnem srečanju z množično udeležbo so organizatorji vaščane pogostili z domačimi klobasami, v večernih urah pa je za ples poskrbel ansambel Tik-tak iz Studenega.

Naslednjo praznično soboto so, kot je običaj, počastili svojo zavetnico s sveto mašo za vse žive in pokojne vaščane. Daroval jo je msgr. Vincenc Lapajne, hrenovski in ubeljški župnik, ki je v tem mesecu obeležil štirideset let duhovniškega posvečenja. Na športnem igrišču so organizirali košarkarski turnir v trojkah, na katerem je sodelovalo 16 ekip, večinoma s Postojnskega,

nekaj pa iz Gorenjske in Štajerske.

V soboto, 3. septembra, so izpeljali še 16. memorial Andreja Škrjanca v balinanju. Po jutranji malici je v pozdravnem nagovoru osmim četvorkam na obeh baliniščih **predsednik KS Borut Tušar** zaželel čim boljše bližanje krogel v športnem duhu. Po razburljivem tekmovanju so prva tri mesta zasedle domače ekipe iz Hrašč, četrta je bila ekipa Podgure, peta pa Podkraj - ta je domov odnesla pokal za najboljšega zbijalca balinčka, kar je postal Brane Bajc, v bližanju pa je zmagal domačin Vojko Ris. Sončen dan je celodnevno prireditev polepšal, balinarji pa bodo športno sezono zagotovo podaljšali.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

14 Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Sebastijan Ženko.

70. obletnica Lovske družine Prestranek

V prijetnem vzdušju in po vseh pravih lovskega protokola je prvo soboto v septembru pri lovski koči na Ravniku Lovska družina Prestranek slavno obeležila svoj visoki jubilej - 70. obletnico delovanja. Na prizorišču so se pridružili tudi praporščaki lovskih zvez in družin iz vse Slovenije. Program je popestril Lovski oktet Javorniki.

Ob tej priložnosti je Lovska zveza Slovenije jubilentom podelila Listino LZS in priznanje ob 70-letnici organiziranega lovstva kot tudi za prispevek k varstvu in gojitvi divjadi. LD Prestranek pa je svojim dolgoletnim in zaslužnim članom podelila častna priznanja (lovski znak) in številna druga. Ubrane udeležence in goste je najprej nagovoril **predsednik LD Prestranek in podpredsednik Lovske zveze Slovenije Aleš Klemenc**. Osvetlil je pomembne mejnike v zgodovini njihove lovske družine ter poudaril pomen in poslanstvo današnjega lovstva na tem območju. Med gostujočimi govorniki pa so zbrane nagovorili tudi **Boris Stopar, podpredsednik Postojnsko-bistriške zveze lovskih družin**, in **Marko Vilfan, predsednik izvršnega odbora Območnega združenja upravljavcev lovišč za notranjsko območje** ter **podžupan Občine Postojna Andrej Berginc**.

Aleš Klemenc, ki je tudi predsednik Postojnsko-bistriške zveze lovskih družin, je poudaril, da »je lovišče prestranske lovske družine izredno bogato in raznoliko, kar potrjuje tudi cela vrsta divjadi na njem. S svojim delovanjem je pomemben sooblikovalec izpolnjevanja nalog in ciljev, ki so si jih zastavili in jih uspešno izpolnjujejo v lovstvu - dejavnosti trajnostnega gospodarjenja s populacijo divjadi in varstva narave. Bistveno pa je tudi

Lovska družina Prestranek je slavnostno obeležila 70. obletnico delovanja.

povezovanje s sosodnjimi in z ostalimi lovskimi družinami.

Lovska družina Prestranek je ob svojem jubileju izdala tudi brošuro, ki v zgoščeni besedi in sliki predstavlja pomen, naloge in cilje njenega delovanja od začetkov do danes. Pripravili so tudi pregledno razstavo fotografij, ki so udeležene popeljale v njihovo zgodovino. Za veselo praznovanje ob lovskem golažu in drugih dobrotah je poskrbel še ansambel Snežnik.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladis Torresan

Svečki, ki sta simbolizirali vsaka po desetletje Zmajevih festivalov, so upihnil postojnski župan Igor Marentič in »duša« festivala Samo Vesel s sinčkom.

Zmaj po dvajsetih letih festivala

Organizatorji festivala Zmaj 'ma mlade so tudi letos nedvomno dosegli cilj, ki mu s širokim naborom dogodkov za vse starostne skupine sledijo že od samih začetkov: s kakovostnim programom popestriti kulturni utrip Postojne in obiskovalcem ponuditi brezplačen ogled predstav ter priložnosti za druženje. Domačini pa tudi turisti so se lahko vse od 16. do konca avgusta ob večerih (večkrat tudi že ob popoldnevih) družili na Zmajevih prireditvenih prostorih, največkrat na Titovem trgu. Višek jubilejnega, 20. festivala je bila tudi letos tržnica nevladnih organizacij Po-stoj na živi ulici, ki je na zadnjo avgustovsko nedeljo privabila več kot 1000 obiskovalcev.

Zmajevega festivala si brez skupine Ana Pupedan skorajda ne predstavljamo in tudi na odprtju jubilejnega festivala ni umanjala – tako kot ne torta velikanka. Simbolični svečki za dve desetletji festivala je skupaj z **županom Igorjem Marentičem** upihnil **Samo Vesel**, ki je vseh dvajset let gonilna sila festivala. Napovedal je, da bo vaje prepustil novi generaciji, a ker je vsa leta posebej Zmaja v najboljšem pomenu besede, si tudi že odrasle Zmajeve mladiče težko predstavljamo brez

pahljačo sonca, nekaj dežja in mraza. Sponzorji niso bili muhasti, bolj bi jih lahko opredelili kot izumirajočo vrsto, kar organizatorji festivala občutijo iz leta v leto bolj. Vendar so tudi letos "načarali" bogat in raznolik program za vse okuse in vse generacije. Med nastopajočimi so bila nekatera vsem znana imena, kot na primer Polona Vetrh s predstavo Pijem, ker sem žejna pa Zoran Predin z Lačnim Francem, vendar so obiskovalce v mnogih primerih še bolj navdušili nastopajoči, za

Na trgu ni bilo pestro le ob večerih. Včasih so bili še bolj zanimivi popoldnevi, predvsem za otroke, ki so med drugim uživali na uličnem igrišču.

njega. Številne obiskovalce otvoritvenega večera je z akrobatsko predstavo Krogi navdušila tudi francosko-hrvaška artistska skupina.

V dveh tednih so se vsak večer vrstili žanrsko različni koncerti, gledališke in artistske predstave za otroke in odrasle, filmske predstave, ustvarjalne delavnice, razstave, športne prireditve ... Avgustovsko vreme je v Postojni velikokrat muhasto in je tudi letos pomahalo s

katere so slišali prvič. Na koncertu Zmaj pred zmajem 8. avgusta je na primer – žal maloštevilno občinstvo – navdušila skupina Wombo Orchestra. Razveseljivo je, da Zmaj v svoj program pritegne tudi mnoge domače društva in organizacije. Tako se je letos v sodelovanju z zavodom Pantea precej razširil nabor dogodkov na temo duhovne rasti in zdravega življenja. Tudi športnih in adrenalinskih dogodkov je bilo še več kot običajno. Po za-

slugi Dejana Gorenca, ki je z ekipo Pumptracka poskrbel za montažni kolesarski pumptrack poligon, so številni kolesarji (pridružili so se jim tudi mladi in starejši na rolnah, skirojih, rolerjih) uživali v adrenalinski zabavi. Novost letošnjega festivala je bil tudi projekt Kje je prostor v Postojni? – ta je problematiko Tržaške ulice izpostavil že v juniju, lepo pa

je Tržaška ulica »živela na polno« - s kulturnim in animacijskim programom, z več kot 60 razstavljavci (v otrokom prijaznem Unicefovem mestu se je predstavila tudi ta mednarodna humanitarna organizacija), z lokalnimi izdelovalci in s ponudniki zanimivih izdelkov, domačih dobrot ter z več kot 1000 obiskovalci, ki so »po-stali« med stojnicami na Titovem trgu in Tržaški ulici. Letos prvič so se predstavile tudi Omare stare šare. »To so majhni svetovi, ki v javnem prostoru čakajo svojega raziskovalca. Za škripajočimi vrati se skrivajo intimne atmosfere otroških spominov, lokalnih zgodb, mitoloških bitij in prostorske poezije, ki razburkajo domišljijo, angažirajo vse vaše čute in vas dobesedno potegnejo vase ... Tako so obiskovalci na ta dan imeli možnost PO-kukati v njihovo notranjost,« so pojasnili organizatorji. Zadovoljni z obiskom in odzivi se zahvaljujejo vsem sodelujočim in lokalni skupnosti, ki je prireditve sprejela za svojo.

Festivalna tržnica je tudi letos požela navdušenje množice obiskovalcev.

je popestril tudi festivalsko dogajanje (o tem si lahko več preberete na 12. strani Prepiha). Med razstavami izpostavljam Zmajevu, ki je v sliki in besedi nanizala njegovo 20-letno pot in med obiskovalci vzbujala veliko nostalgije.

Mnogi obiskovalci so se veselili sklepnega Zmajevega dogodka - **tržnice nevladnih organizacij Po-stoj na živi ulici**, ki je lani požel val navdušenja. Tudi letošnjega 28. avgusta

Zmaj letos še ni rekel zadnje besede. V okviru projekta Kje je prostor v Postojni? se na Tržaški ulici še vrstijo dogodki - še vedno sta odprti pop-up prodajna galerija lokalnih umetnikov in ustvarjalcev Lokalci ter turistična točka Z druge strani Javornikov. Do 17. septembra lepo vabljeni tudi na plažo na Tržaški cesti 16.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna in arhiv MCP.

Zmajevi mladiči so na razstavi prikazali, kako so od leta 1997 »rastli, se zabavali in spreminjali Postojno in kako je Postojna spreminjala njih.«

KAM DANES

vodnik dogajanja v občini Postojna

Kulturni dom Postojna

V Kulturnem domu Postojna v novo sezono vstopamo intenzivno!
Za vas pripravljamo:

12.10.2016: 19:00 **Slovensko-dalmatinski večer s Tanjo Zajc Zupan**

Koncert Tanje Zajc Zupan, znane slovenske citrarke, ki bo zaigrala in zapela slovenske ljudske in narodno zabavne pesmi, slovenske popevke, dalmatinske pesmi in evergreene, skupaj z gosti: Klapo Gallus, pevko Tejo Saksida in voditeljico Ano Zupan.

15.10.2016: 20:00 **Koncert baritonista Jureta Počkaja – izbrane operne arije**

Koncert domačega baritonista Jureta Počkaja, ki bo njegov prvi samostojni koncert v Postojni. Predstavil se nam bo z izbranimi opernimi arijami, s poudarkom na Mozartovi operi Don Giovanni. Postojnski publiko bo premierno predstavil tudi najnovejši video Don Giovanijeve canzonette, posnet v Hollywoodu, s katerim Počkaj poskuša opero približati širši publiko in mladim, ki so si bolj kot z opero domači s formo vizualno atraktivnejših glasbenih videospotov.

Abonmaja Gledališki abonma za odrasle in otroški abonma Mali medo

Tudi letos bomo v Kulturnem domu Postojna izvedli dva abonmaja - tako za odrasle kot za otroke. Vse ljubitelje gledališča vabimo, da se vanj vpišete, v abonma Mali medo pa vpišete svoje najmlajše.

Prednosti in ugodnosti za abonente:

- Cenejši ogled predstav.
- Izbrani dan v mesecu za obisk predstav.
- Vedno rezerviran sedež.
- Isti sedež kot lani ali drug po izbiri (za lanske abonente).
- Dodatni popusti za dijake, študente, upokojece, invalide ...

Več o vpisu in programu obeh abonmajev bo objavljeno na spletni strani Občine Postojna in na profilu Facebook Kulturnega doma Postojna!

Vstopnice za prireditve Kulturnega doma Postojna dobite na vseh Eventimovih prodajnih mestih in eno uro pred predstavami na blagajni Kulturnega doma Postojna.

Se vidimo v Kulturnem domu Postojna!

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin, na katere nimamo vpliva. Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna. Priporočamo, da program prireditve spremljate na www.postojna.si.

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
Območna izpostava Postojna

55. Linhartovo srečanje,
festival gledaliških skupin
Slovenije
Postojna, 29.9. - 1.10.2016
Kulturni dom Postojna
(ogled vseh predstav je
brezplačen)

Organizator: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti s svojo postojnsko območno izpostavo v sodelovanju z Občino Postojna in Zavodom Znanje Postojna

29.9.2016: 10:00	Inštitut za boljše čase, Maribor - Avtorski projekt: Generacije
17:00	Spremljevalni program ONinME Ljutomer - Milan Jesih: Grenki sadeži pravice
20:00	Slavnostna otvoritev festivala ter podelitev Linhartovih listin in plakete Gledališče Zarja Celje William Shakespeare: Macbeth
30.9.2016: 10:00	Društvo Mali Petelin - Rok Sanda: Ikarus
17:00	Gledališka skupina KUD Štefan Kovač Murska Sobota Slawomir Mrožek: Na odprtem morju
20:00	Šentjaponsko gledališče Ljubljana Milan Jesih: Triko
1.10.2016: 11:00	Teater JJ, KD Janez Jalen, Notranje Gorice Matjaž Zupančič: Goli pianist
16:00	KD Igralska skupina pri Gledališču Toneta Čufarja Jesenice Martin Mc Donagh: Samotni zahod
19:00	Studentski teatar "Lero" Dubrovnik, Hrvaška Davor Mojaš: Zaročenke (Vjerenice)
	Spremljevalni program, podelitev Matičkov in zaključek festivala

Občina Postojna

7.10.2016: 19:30

Podelitev nagrad ob zaključku nagradne akcije
Občina Postojna v cvetju 2016

Podelili bomo nagrade za najlepše urejen
vrt, balkon, kmečki vrt in okolico poslovnega objekta.

V zabavno kulturnem programu bosta nastopila znana Primorska igralca Maja Blagovič in Milan Vodopivec v vlogah kuharice Marije in duhovnika Bonifacija iz priljubljene TV-nanizanke Ena žlahtna Štorija

Vstop prost! Vabljeni v Kulturni dom Postojna.

Turistično društvo Pudgura - Kozolec toplar Belsko

15.9.2016: 19:00

5.četrtek večer pod kozolcem

Špela Habič - Bukovi gozdovi na Snežniku postajajo del dediščine UNESCO.

1.10.2016: od 14:00

Gobarska razstava

2.10.2016: od 14:00

Jesen u Pudguri

Kulturni dom Postojna

Kino se vrača v Postojno!

Kulturni dom Postojna je 8. septembra začel s celodnevним kino programom, ki bo razveseljeval ljubitelje filma vsak prvi četrtek v mesecu skozi vso sezono. Projekt Moj kino Postojna v enem dnevu ponuja gledalcem več filmov različnih žanrov, namenjenih vsem starostnim skupinam in okusom. Pester nabor filmskih uspešnic je na ogled v sodobni tehnologiji 4K in 3D, ki omogoča najbolj kakovostno filmsko doživetje. Prvič je bil na sporedu zgodovinski spektakel Ben-Hur, animirana komedija za najmlajše Ove in volkovi, komedija Poredne mame in slovenska premiera filma Čudež na reki Hudson. V bodoče si lahko obetamo še več aktualnih filmov, med katerimi bo vsak lahko našel nekaj zase.

MOJKINO

Postojna

TERMINI 2016 - 2017

četrtek	08.	september	2016
četrtek	13.	oktober	2016
četrtek	10.	november	2016
četrtek	08.	december	2016
četrtek	12.	januar	2017
četrtek	09.	februar	2017
četrtek	09.	marec	2017
četrtek	13.	april	2017
četrtek	11.	maj	2017
četrtek	08.	junij	2017

Kulturni dom Postojna

KNJIŽNICA
BENA ZUPANČICA POSTOJNA

13.9.2016: 18:30

Razstava Iz malega raste veliko – pol stoletja slovenskih vrtcev

Razstava je zasnovana kot potujoča - z gostovanji razstave želimo opozarjati na pomen načrtovanja kakovostnih stavb za otroke v lokalnih okoljih po Sloveniji. V letu 2015 je razstava gostovala v Mariboru, Cerkljenjaku, Škofji Loki in v Portorožu, letos pa v Zagorju ob Savi, Grosupljem, Poljčanah in tokrat v Postojni.

Čitalnica

Vabimo vas v našo čitalnico, kjer lahko izbirate med 130 aktualnimi časniki, časopisi in revijami iz različnih področij. Miren in prijeten prostor vam bo omogočal pestro paleto zanimivega branja. Poleg čitalnice so vam na voljo tudi individualni študijski kotički ter e-točka z računalniki, tiskalniki in skenerji. Revije in časopise lahko brezplačno listate v prostorih čitalnic, starejše številke pa si lahko tudi izposodite.

K branju časopisov, revij in uporabi čitalnice vabljeni vsi obiskovalci, tudi če niste člani naše knjižnice.

Urnik: vsak delavnik od 7.30 do 18.30, sobote od 7.00 do 12.00 (v čitalnici oddelka za mladino) in nedelje zaprto.

Vabljeni!

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Postojna

22.9.2016: 9:00-13:30

Evropski teden mobilnosti (Titov trg)

- sprehod vrtčevskih otrok z baloni Evropskega tedna mobilnosti po ulicah Postojne, v spremstvu vzgojiteljic, prostovoljk in policije,
- vožnja s skiroji in kolesi po pripravljenem poligonu,
- predstavitev vozila na električni pogon,
- likovno ustvarjanje na temo ETM,
- glasba.

V primeru slabega vremena prireditve odpadejo.

not~
raniski
muzej
postojna

MUZEJ KRAŠT
KRASA MUSEUM

2.10.2016

1. nedelja v mesecu brezplačen obisk razstave Muzej krasa za občane

6.10.2016: 17:00

Akcija Z Igro do dediščine: delavnica za otroke in družinsko vodstvo

14.10.2016: 18:00

Razstava ob 120-letnici rojstva Egona Pretnerja (1896 – 1982)

Skupine za samopomoč za ljudi s čustvenimi težavami

Obveščamo vas, da Društvo za mentalno zdravje v Postojni organizira dopolnilno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč pod vodstvom izkušenega terapevta. Terapije potekajo v Zdravstvenem domu Franca Ambrožiča dvakrat mesečno ob četrkih z začetkom ob 18. uri. Udeležba je brezplačna.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšne druge čustvene težave, vas vabimo, da pokličete na telefonsko številko 031 643 782, da se dogovorimo o vaši prisotnosti na skupini. Vljudno vabljeni!

TEČAJI IN DELAVNICE v oktobru

- »Šivam in uživam 1« – 21-urni začetni tečaj šivanja in krojenja z Matejo Premrl
- »Šivam in uživam 2« – 21-urni nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja z Matejo Premrl
- »Jem zdravo« – Delavnica presne kuhinje z Marijo Paladin
- 50-urni tečaji tujih jezikov – angleščina, nemščina in italijanščina

NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE (usposabljanje)

- Računovodja
- Socialni oskrbovalec na domu

Obvezne predhodne prijave do ponedeljka, 3. oktobra.

BREZPLAČEN PROGRAM OSNOVNE ŠOLE ODRASLE – odlična priložnost za vse odrasle in mladostnike, ki redne osnovne šole niso zaključili. Program je ustrezno prilagojen odraslim in se izvaja v popoldanskem času. Prijave do 15. septembra.

Za dodatne informacije in prijave:
www.lu-postojna.si, lu-postojna@zavod-znanje.si, 05 721 12 80.

Ljudska univerza Postojna ob Dnevih svetovalnih središč za izobraževanje odraslih prireja informativno-svetovalna dogodka:

- Čas je, da osvojim Facebook – brezplačna pomoč pri ustvarjanju Facebook profila (21. 9. od 9. do 12. ure v Središču za samostojno učenje, Ljubljanska cesta 2).
- Trema pred učenjem je preteklost – predstavitev brezplačnih možnosti za podporo pri učenju (22. 9. od 10. do 12. ure v Svetovalnem središču Postojna, Ljubljanska cesta 2).

Ob tem lahko pri nas izveste vse, kar želite vedeti o izobraževanju odraslih. Vabljeni!

**Z nasvetom do kompetenc – s kompetencami do uspeha!
Podpora za zaposlene in podjetja**

Ljudska univerza Postojna je bila v preteklem mesecu uspešna na dveh javnih razpisih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter tako pridobila 650.000 evrov sredstev za izvajanje svetovalne podpore in dejavnosti za razvoj kompetenc zaposlenih v Primorsko-notranjski regiji.

Foto: V. Leban

Namen projektne dejavnosti je povečati oziroma izboljšati kompetence, ki jih zaposleni potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja in učinkovitega delovanja v sodobni družbi.

Izzivi sodobne družbe zahtevajo nenehno prilagajanje, ki ga ljudje uresničujemo na podlagi vseživljenjskega učenja. To je tudi osnova za vseživljenjsko zaposljivost, saj si le s posodabljanjem znanja in spretnosti zagotovimo večjo karierno varnost.

Zaposleni v udobju navidezne varnosti svojega delovnega mesta o svoji zaposljivosti – zmožnosti za pridobitev nove službe – neradi razmišljamo ... vse dokler naše delovno mesto ni ogroženo ali ga izgubimo. Izguba zaposlitve je zahtevna preizkušnja, v kateri je ukvarjanje s pridobivanjem novih znanj in veščin dodaten vir stresa.

S preventivnim ozaveščanjem, motiviranjem in svetovanjem zaposlenim, s poudarkom na manj izobraženih, bomo v okviru projektov posameznikom pomagali pri izboljševanju zaposljivosti v vseh obdobjih njihove kariere poti. Spodbujali jih bomo k razmisleku o že pridobljenem znanju in kompetencah, njihovi uradni potrditvi ali pridobivanju novih. Oblikovali bomo različne brezplačne programe za razvoj

kompetenc, ki so ključne za dejavno vključevanje v poklicne in zasebne sfere v sodobni družbi.

Projekta sta pomembna tudi za podjetja in ne le njihove zaposlene. Investiranje v človeški kapital postaja najpomembnejša naložba našega časa in dragocena konkurenčna prednost. Zaposleni, ki imajo razvite temeljne zmožnosti, so bolj odprti za pridobivanje novih znanj in ta so za prilagajanje tržnim zahtevam nujna. Posodabljanje znanj in spretnosti ter ohranjanje učne kondicije postaja vse pomembnejše tudi na nižjih delovnih mestih. Pomen družbene odgovornosti podjetij se med uspešnimi podjetji tudi pri nas počasi vendarle širi, saj se učinkoviti vodje zavedajo, da je le zadovoljen delavec lahko dober delavec. Vse več je tako imenovanih učečih se podjetij in naša naloga je, da dodatno spodbujamo k uresničevanju tega koncepta v regiji in tako pripomoremo k njenemu razvoju. Projektne aktivnosti bodo delodajalcem nudile priložnost za pregled nad znanjem in kompetencami zaposlenih ter vključevanje zaposlenih v brezplačna usposabljanja za razvoj ključnih in drugih kompetenc.

Projekta sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za izobraževanje, znanje in šport.

Erika Švara

ZDRAVA HRBTENICA, PILATES**OŠ ANTONA GLOBOČNIKA POSTOJNA:**

Ponedeljek 19.30 – 20.30 in
20.30 – 21.30,
sreda 19.30 – 20.30,
četrtek 20.30 – 21.30.

KULTURNI DOM SLAVINA:

Torek 17.30 – 18.30,
četrtek 17.30 – 18.30.

OŠ PIVKA (stara telovadnica):

Torek 19.00 – 20.00,
četrtek 19.00 – 20.00.

S SEBOJ PRINESITE TANKO BLAZINO.

Teja Rojc s.p.
040 453 954
fortispina@gmail.com

Pričetek 19. 9. 2016!

postojna

17. september 2016
ob 11. uri, Novi trg

PROGRAM DOGODKOV OB DNEVU SPOMINA NA PRIKLJUČITEV PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI, v Postojni dne, 17. septembra 2016, na Novem Trgu (Parkirišče pred PTC Primorka)

11.00 - 12.15 osrednji dogodek ob priključitvi Primorske k matični domovini:

Slavnostni govornik bo dr. Matjaž Kmecl, v imenu zamejskih Slovencev bo spregovoril dr. Borut Klabjan. Nastopajoči: TROBILNI KVINTET ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE; TPPZ PINKO TOMAŽIČ; Zdravko PLEŠE, violina; Boris CAVAZZA, recitacija; Tomaž NEDOH, saksofon; POSTOJNSKA GODBA 1808, dir. Luka LOŠTREK; Mojca SOVDAT, ples; Renato JENČEK, recitacija; glasbenik Drago MISLEJ MEF; skupina ALIENS; BALETNO DRUŠTVO POSTOJNA; glasbenik Matic MARENTIČ; Maja, Teo in Matija PAVLIN, recitacija;

Po zaključku proslave bo krajši nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora PINKO TOMAŽIČ.

12.30 - 17.30: otroški kotichek: otroci bodo iz naravnih materialov ustvarili mozaik grba Občine Postojna, izdelovali razne spominke, pletli zapestnice prijateljstva in podobno). Pripravljene bodo tudi delavnice za poslikavo obraza, zabava s Piko Nogavičko, taborniki bodo otrokom prikazali taborniške veščine, pripravljen pa bo tudi športni kotichek za otroke in razne družabne igre.

14.00 - 14.30: nastop Pike Nogavičke in pastirčka Jakoba, ki se bosta predstavila zgodbo o Torbarjih, ter se z otroci odpravila »okoli sveta«.

slavnostna prireditev ob dnevu priključitve primorske k matični domovini

Spoštovani,

Vabimo vas, da z nami obeležite spomin na dan priključitve Primorske k matični domovini. Slavnostna prireditev bo v soboto, 17. septembra, ob 11. uri na Novem trgu v Postojni.

Veseli bomo Vaše udeležbe.

OBČINA POSTOJNA

primorska. srčna.

15.00 - 15.30: Županijada 1. del: županske igre kjer bodo sodelovali člani sosednjih občin in se bodo pomerili v »vrtanju nafte«, vlečenju vrvi, pretakanju tekočine, skakanju v vrečah, suhem smučanju ...

15.30 - 15.50 minute za glasbo: mladinski ansambel »Jastrebi« iz Lokve pri Sežani

16.00 - 16.30: Županijada 2. del

16.30 - 16.50: minute za glasbo: mladinski ansambel »Amaterji« iz Postojne

17.00 - 17.30: Županijada finalni - 3. del

17.00 - 18.00: nastop mladinskih ansamblov »Jastrebi« in »Amaterji«

14.00 - 17.00: dobrodelni turnir v Body zorbyng nogometu

20.00 - 24.00: nastop rock skupin: Matic Marentič, Outsider in Zaklonišče prepeva

Kot posebna ponudba za obiskovalce Primorskega praznika vabljeni tudi na ogled:

- Postojnske jame po promocijski ceni 11,95 € (vstopnice dobite na prodajnem mestu na prireditvi)

- Ogled Muzeja krasa po promocijski ceni 3 - 5 €

- Ogled muzeja Stara dama pri Predjamskem gradu po promocijski ceni 3€ (vstopnice dobite na prodajnem mestu na prireditvi)

- Dan odprtih vrat v Vojašnici Stanislava Požarja v Pivki (od 10. do 18. ure)

Organizacijski odbor za pripravo proslave Priključitev Primorske k matični domovini obvešča Občane občine Postojna, da bo v času prireditve, v soboto, 17. septembra, od 7. do 15. ure zaprta cesta od krožišča s Prečno ulico (pri vrtcu Postojna) do krožišča z Ulico 1. maja (pri pošti). V tem času bo zaprt tudi priključek ceste iz smeri Stjenkove, Nove vasi in Prekomorskih brigad. Hkrati lastnike vozil naprošamo, da od četrta, 14. septembra 2016 od 20. ure dalje ne parkirajo svojih vozil pred in za stavbo PTC Primorka. Vse udeležence v prometu naprošamo, da se v času prireditve ravna po navodilih redarske službe.

Erika Dekleva,
poslanica državnega zbora

Verjetno pa nisem prva in še zdaleč ne edina v Postojni, ki sem v preteklosti pogrešala več stikov in povezovanja našega kraja s Primorsko. Praznovanje tega praznika mi je zato toliko bolj pomembno, zlasti s simbolnega vidika. Postojna sodi na zemljevid Primorske, neodvisno od političnih želja te ali one vladajoče stranke v naši ali bližnjih občinah. Upam tudi, da praznik ne bo ostal le pri simboliki. Želim si več regijskih projektov, ki nas bodo infrastrukturno, gospodarsko, izobraževalno, kulturno in drugače umestili tudi v primorski vsakdan. Drži, da smo geografsko meja Primorske, drži pa tudi, da meje močno vplivajo na življenje okolja, ki ga definirajo. Priložnosti imamo dovolj. Nova finančna perspektiva, iz katere lahko uspešni pridobijo ogromno evropskih sredstev, je tukaj, in ni razloga, da ne bi bili uspešni. Ovire so v nas samih, če bomo to dovolili. Res smo na meji Primorske, lahko pa smo v središču njene življenja, če se zato odločimo. Na praznično soboto bo prav gotovo tako.

V drugi polovici avgusta so se končale parlamentarne počitnice in običajni dnevni vrvež se je vrnil tudi v parlamentarne in vladne hodnike. Kot je to pri nas že običaj, je pred nami še ena »vroča« politična jesen – hladnih pri nas namreč ne poznamo. Bolj kot pompozno in všečno nagovarjanje javnosti z vseh političnih vetrov, bo pomembna vsebina dela in odločitve, ki jih bosta sprejemala zakonodajna in izvršna oblast. Pred nami je proračunska razprava, ki ni bila še nikoli (in nikjer) enostavna in tudi tokrat ne bo. Državni proračun je neke vrste DNK vsake države in dosedanjemu ministru Dušanu Mramorju gre veliko zaslug, da v novo proračunsko poglavje vstopamo s stabilnimi javnimi financami. Zdaj lahko tudi pri varčevanju nekoliko popustimo in več namenimo zlasti investicijam ter tako podpremo gospodarstvo, posledično zaposlovanje, ki ji sledi socialna varnost ... Ne dvomim v kompetentnost novega vodstva finančnega ministrstva in tudi od interpeliranega ministra za infrastrukturo pričakujem jasne odgovore v zvezi s prihodnjim delom.

Morebitna ponovitev lanske begunske krize zaradi nestabilnih razmer v Turčiji sproži skrb po vsej Evropi. V resnici se begunski val nikoli ni nehal, le iz naših krajev se je obrnil nazaj na Sredozemlje in ni nemogoče, da bi se znova vrnil tudi k nam. Prav begunska kriza zelo nazorno kaže na potrebo po evropskem sodelovanju in krepitvi povezave, zlasti zdaj, po Brexitu. Ne samo Slovenija, vsa Evropa je nemočna, če se tega izziva lotevamo vsak po svoje in nekoordinirano. »Skupaj smo močnejši« velja bolj, kot bi si nekateri želeli. Naša država je aktiven in trden člen mednarodne verige zaščite naših skupnih interesov, kot tudi nudenja pomoči tistim, ki jo v begu pred vojno potrebujejo. Vlada je svojo domačo nalogo opravila in na morebitna nova varnostna tveganja smo pripravljeni še bolj kot leto nazaj.

»Vroč« politična jesen pa bo dodatno popoprana s pričetkom volilnih aktivnosti. Prihodnje leto so pred nami predsedniške volitve (torej smo praktično že v volilnem letu), leto zatem bodo parlamentarne ter lokalne volitve, še eno leto kasneje pa tudi evropske parlamentarne. Dveletne pavze je konec, predvolilni cirkus se vrača v naše kraje.

Še pred tem pa vas vabim, da v soboto, 17. septembra, v čim večjem številu na postojnskih ulicah proslavimo primorsko združenje z matično domovino. Prazniku bomo dali pomen tisti, ki ga bomo skupaj praznovali. Vsem šolarjem, njihovim družinam ter šolskim kolektivom pa želim veselja in uspehov bogato šolsko leto.

Postojna na meji

Naše mesto in občina letos gostita državno proslavo ob prazniku vrnitve Primorske matični domovini. Postojna bo praznična 17. septembra, v spomin na 15. september 1947, ko je stopila v veljavo Pariška mirovna pogodba in takratni Jugoslaviji prinesla velik del Primorske. Ker država praznik obeležuje le vsakih pet let, je zastavonoša rednega letnega praznovanja postala Zveza združenj borcev za vrednote NOB. Veseli me, da se je naša območna organizacija ZZB lotila organizacije obširno in z vso potrebno odgovornostjo, ob res nesebični podpori predvsem naše in tudi drugih primorskih občin. »Primorci smo ponosni, ker smo si sami izborili svobodo in priključitev. Ta praznik cenimo in ga želimo praznovati ne samo ob okroglih obletnicah, ampak vsako leto,« - je pred časom dejal Jerko Čehovin, ki vodi organizacijske priprave, k tem besedam pa nimam kaj dodati.

Razstava ob 120 letnici rojstva Eгона Pretnerja (1896-1982)

Egon Pretner velja za enega naših največjih speleologov in speleobiologov, ne le v Sloveniji pač pa je bil poznan tudi v mednarodnih speleoloških in spelobioloških krogih. V jame je zahajal in proučeval jamske hrošče že od ranih nog. Po drugi svetovni vojni se je zaposlil v Postojni na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU, kjer je marljivo deloval vse do svoje smrti leta 1982. Pri svojem delu je opravil prek 3600 obiskov jam, kar je verjetno rekordno število. Objavil je mednarodno odmevna strokovna dela in našel ter opisal veliko novih vrst jamskih živali. Svoja potovanja po jamah Slovenije in drugih dežel nekdanje skupne države je vestno beležil v dnevniku, ki pa ga zaradi njegove nepričakovane in prerane smrti ni uspel objaviti. Pokopan je na Otoškem pokopališču, v Postojni pa se po njem imenuje tudi ena od ulic.

Foto: Tone Novak

Ob 120-letnici njegovega rojstva je zato prilika, da njegovo življenjsko pot in delo predstavimo tudi širši strokovni in laični javnosti.

V prostorih Notranjskega muzeja Postojna bomo v petek, 14. oktobra 2016 ob 18. uri, otvorili priložnostno razstavo o njegovem življenju in delu, predstavili njegov dnevnik ekskurzij ter spomin nanj obudili tudi s kratkim filmom, ki ga je med leti 1975 in 1980 posnel njegov kolega Peter Tonkli.

Baletno društvo Postojna vabi k vpisu na vadbo klasičnega baleta, ki v Postojni poteka že enajsto leto. Uvodna ura za vpis bo v torek, 6. septembra, ob 17. uri v 3. nadstropju hotela Sport (Kolodvorska 1, Postojna), kjer tudi poteka vadba. Več informacij na številki 040 223 069. Vpisujemo deklice in dečke od 4. leta dalje, vabljeni tudi osnovnošolci – zaplešite z nami!

Karate klub Postojna
vabi k vpisu nove člane vsak ponedeljek, četrtek in petek ob 18. uri v telovadnico Osnovne šole Antona Globočnika.

Vadba je namenjena tako otrokom kot tudi odraslim.

Do konca meseca je vadba za nove člane brezplačna, preizkus pa brez obveznosti.

40 let tradicije.

Svetovni dan turizma ...

27. september je vsako leto posvečen ozaveščanju o turizmu in njegovem pomenu vpliva na svet. Namen dneva je dvigniti zavest, da je turizem ključnega pomena tako za lokalno, kot mednarodno skupnost. Želi se opozoriti na vpliv turizma, ki ga ima tako na družbene, kulturne, politične, okoljske, kot gospodarske vrednote po vsem svetu.

V letu 2016 vsi vpeti v turizem praznujemo pod temo »turizem za vse«, v spodbujanju univerzalne dostopnosti. In »zeleni turizem« je tisti, ki daje prav vse možnosti za razmah tako same dejavnosti turizma, kot celotne družbe.

OE Turizem, ki deluje pod okriljem javnega zavoda, Zavoda Znanje, se je odločila, da se pridružimo projektu Turistične zveze Slovenije pod imenom »ZELENA OKNA«. V torek, 27. septembra, bomo v obeh turistično informacijskih centrih v Postojni (TIC Postojna in TIC Galerija) okrasili svoja »zeleni okna«. Domišljiji bomo prepustili prosto pot in ustvarjali po navdihu.

Vabimo vas, da v torek, 27. septembra, vsak na svoj način okrasimo »zeleni okna« na lastnih stavbah, vrtovih ali balkonih. Domišljiji prepuščamo prosto pot, okna so lahko okrašena z zelenimi trakovi, listjem, majhna ali velika, seveda pa jih lahko tudi sami izdelate in postavite tja, kjer se vam to zdi zanimivo.

Ob tem pa si želimo spodbuditi tudi vse ostale, posameznike, društva, vrtnice in šole ter vse javne ustanove, da se nam pridružite pri ustvarjanju svojih »zelenih oken«, da s tem pokažemo na vse skrite in manj skrite kotičke naše občine, vredne ogleda in pozornosti.

Prav tako bomo veseli vsake fotografije vaših »zelenih oken« tako, da vas prosimo, da jih poslikate in nam jih pošljete najkasneje do srede 28. septembra, na elektronski naslov tigalerija@zavod-znanje.si. Z veseljem jih bomo objavili na Facebook strani TIC Postojna na ogled širši javnosti.

oglasno sporočilo

Joga in sodobne civilizacijske bolezni

Vse sodobne civilizacijske bolezni so v porastu! Ljudje smo pretežno precej lahkomišelnosti glede načina življenja: »Ah saj meni se pa res ne more nič zgoditi!« Pa je temu res tako? Vsak lahko na primer iz svojega okolja vidi, da to ni res. Včasih slišimo tudi: »Raje par let manj živim in dobro jem, pijem ...« Ko pa nas kaj doleti, takrat se začne naš propad, agonija, trpljenje, takrat bi naredili vse, da ozdravimo. Na srečo imamo visoko razvito medicino in farmacijo, ki nam do določene mere lahko pomagata, žal pogosto s stranskimi učinki in vprašljivimi rezultati. Torej, dokler smo zdravi, smo pogumni, brezbrizni, včasih celo ponosni na svoje lahkomišelnosti življenje. Potem pa pride pri mnogih trenutek streznitve.

Iz malega raste veliko - pol stoletja slovenskih vrtcev

Vabimo vas na ogled retrospektivne in pregledne razstave slovenskih vrtcev v torek, 13. septembra, ob 18.30 uri v Knjižnici Bena Zupanciča.

Arhitektura vrtcev morda ni najpomembnejša tema, je pa zagotovo ena najbolj aktualnih. Otrokova izkušnja prostora, ki se v najnežnejših letih razvoja subtilno vgrajuje v njegov spomin, je eden temeljnih gradnikov njegove osebnosti in kulturne osveščenosti prihodnjih generacij.

Arhitektura vrtcev je arhitektura, ki vzgaja. Razstava predstavlja pregled dosežkov arhitekturnega načrtovanja objektov vrtcev v Sloveniji od začetkov njihove namenske gradnje skozi celotno obdobje razvoja, različne družbene ureditve ter demografska nihanja v družbi do danes. Obenem želimo opozoriti, da prav v današnjem času s pogosto nepriemernimi prenovami in energetskimi sanacijami za vedno izginjajo tudi arhitekturno kakovostne stavbe, ki soustvarjajo našo kulturno identiteto.

Razstava je prva razstava, ki obrav-

nava tematiko arhitekture vrtcev v Sloveniji.

Pregledna in retrospektivna razstava slovenskih vrtcev je projekt galerije Dessa, MIZŠ in ZRSŠ. Razstava bo na ogled do 27. septembra.

V času trajanja razstave bodo v Turistično informacijskem centru Galerija (pri knjižnici) razstavljeni izdelki otrok vrtca Postojna na temo Moj sanjski vrtec.

V luči povedanega je smiseln zdrav način življenja. Napačne življenjske navade so največja kazen za nas. Zdrav način življenja pa največji blagoslov. Ljudje pogosto razmišljamo in sanjamo o lahki in hitri poti do zdravja in mladostnosti. Dejstvo pa je, da si je zdravje potrebno zaslužiti. Torej, moder način življenja in tehnike, ki nam pomagajo čistiti, razbremenjevati, krepiti različne telesne sisteme, so odgovor na omenjeno problematiko.

Sistem Joga v vsakdanjem življenju, ki se že skoraj trideset let uspešno izvaja v Sloveniji, nudi tehnike, ki nam pomagajo razstrupljati in krepiti organizem, kar predstavlja izjemno preventivo pred različnimi boleznimi. Velikega pomena so hatha joga pristopi, ki predvsem s pomočjo vode in zraka čistijo telo od najbolj grobih do najbolj subtilnih nivojev. Telesne tehnike ali asane, blago, vendar intenzivno delujejo na sklepe, mišice, hrbtenico,

organe, žleze, živčni sistem, tkiva, na vsako celico. Dihalne tehnike ali pranajame čistijo najrazličnejše telesne, energetske in mentalne sisteme ter jih energizirajo – predstavljajo najboljšo preventivo. Stres predstavlja enega pomembnejših dejavnikov za nastanek bolezni, globinsko sproščanje (joga nidra) je odlično zdravilo proti stresu. Satsang, edinstvena tehnika joge, spontano v nas prebuja modrost, ki predstavlja največjo pomoč. Vsa ta kombinacija pristopov ima varen, učinkovit in zanesljiv učinek tako na preprečevanju bolezni, kot tudi pomoči pri zdravljenju. Vse te tehnike so primerne za vsakogar ne glede na starost, bolezensko stanje in telesni ustroj, joga učitelj jih tudi prilagaja individualnim potrebam.

Naredimo nekaj zase, ne prepustimo se slepo usodi, vzemimo dragoceno življenje v svoje roke! Nikoli ni prepozno in odveč, če naredimo nekaj pametnega za svoje zdravje in seveda za svojo srečo! **dr. Danilo Kosi, prof.**

Turistična taksa in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v občini Postojna

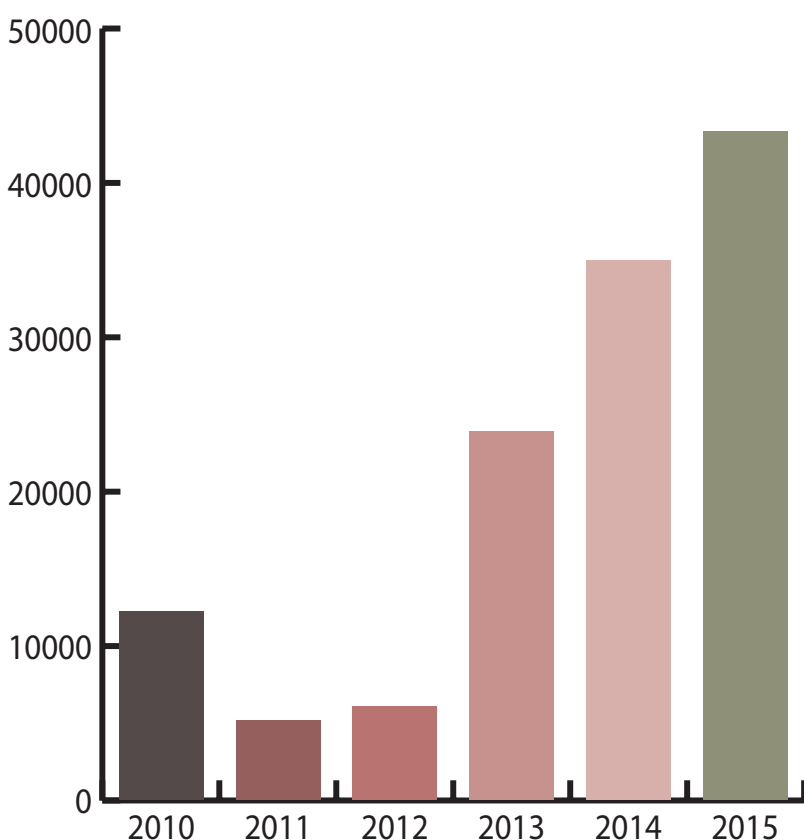
Stanko Markovčič,
podžupan občine Postojna

Zaračunane nastanitve in ne gre za prihodek pravne ali druge osebe, temveč se pobira za račun občine. S tega vidika gre za neposredni prispevek fizičnih oseb (turistov) in ne za prispevek pravne ali druge osebe.

Občina izvaja in financira dejavnosti na področju turizma v javnem interesu, katerega del sredstev pridobiva tudi iz sredstev pobrane turistične takse. Pridobljena sredstva v proračunu se namenjajo za promocijo, pospeševanje turizma, urejanje kraja (javnih površin) in druge dejavnosti na področju turizma.

Pregled realizirane turistične takse v Občini Postojna (v EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
v občini od vseh turistov skupaj	12.239	5.159	6.048	23.924	35.002	43.375

Turistična taksa

Pravna podlaga je Zakon o spodbujanju razvoja turizma in občinski Odlok o turistični taksi.

Turistična taksa je pavšalni denarni znesek, ki ga plačuje turist za vsak dan bivanja v kraju zunaj stalnega bivališča. Z njo turist poravnava storitve ali ugodnosti, ki jih je v kraju bivanja deležen brezplačno in jih zagotavlja občina. Turistično takso morajo za račun občine hkrati s plačilom storitev za prenočevanje, pobirati pravne osebe in drugi, ki sprejemajo turiste na prenočevanje.

Turistična taksa se ne všteva v davčno osnovo za obračun DDV od storitev prenočevanja. Turistična taksa, ki je navedena na izdanih računih, ni del cene

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ)

Pravna podlaga je Zakon o stavbnih zemljiščih (še vedno kot temeljni, osnovni zakon glede na razveljavitev Zakona o davku na nepremičnine – Ustavno sodišče) in občinski Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Prostor je omejena in pravno zaščitena dobrina, zato je za vsako obremenjevanje prostora določena odškodnina. Za vsako neposredno obremenjevanje okolja so predpisane ekološke takse, za posredno obremenjevanje prostora s področja urejanja prostora pa so predvidene druge dajatve, med katerimi je tudi nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča se plačuje na območju mesta in naselij; na območjih, ki so določena za stanovanjsko in drugačno kompleksno gradnjo; na območjih, za katere je sprejet prostorski izvedbeni načrt, in na drugih območjih, ki so opremljena z vodovodnim in električnim omrežjem. Nadomestilo se plačuje od stanovanjskih površin stanovanj in počitniških objektov oz. poslovnih površin stavb.

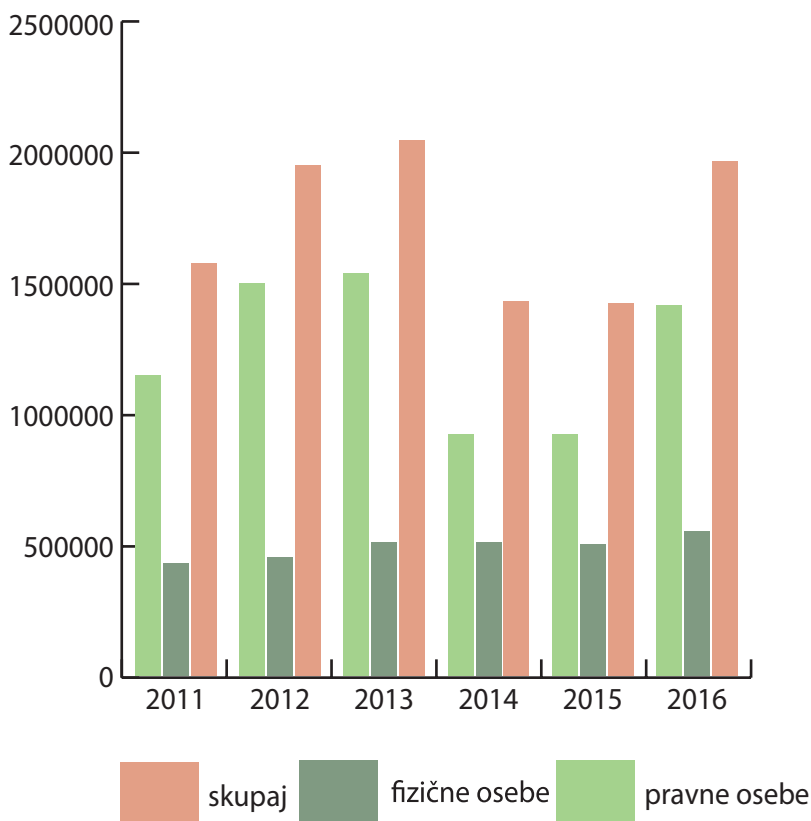
Zavezanci za davek so neposredni uporabniki stavbnih zemljišč, tako pravne, kot fizične osebe. Odmerijo izvršuje davčni organ.

Prihodki občine iz naslova nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč se zbirajo v integralnem proračunu občine, financira pa se vzdrževanje obstoječe komunalne, energetske in prometne infrastrukture ter tudi določene novogradnje s tega področja.

Pregled odmere NUSZ v Občini Postojna (v EUR)

leto	pravne osebe	fizične osebe	v občini skupaj
2011	1.152.655	430.334	1.582.989
2012	1.504.086	452.557	1.956.644
2013	1.542.244	510.783	2.053.028
2014	924.883	511.204	1.436.087
2015	924.517	503.752	1.428.269
2016	1.419.361	553.965	1.973.326

* brez odmere MORS

Župan obiskal otroke na Krku

Župan je med počitnicami otroke, ki so se udeležili 10-dnevnega letovanja občine Postojna, obiskal na Krku. Otroci obiska niso pričakovali, se je pa kljub visokim temperaturam in utrujenim korakom, ko so se vračali s plaže, ob srečanju z njim marsikomu na obrazu zarisal nasmeh. S preprostimi pozdravi in navihanimi vprašanji po morebitnih darilih so otroci župana takoj sprejeli medse in ga povabili k sodelovanju pri ustvarjalnih delavnicah in različnih družabnih igrah.

Po kosilu je župan otrokom razdelil simbolična darila ter se skupaj z njimi posladkal z bonboni. Pred odhodom so mu še naročili, naj njihovim staršem sporoči, da se imajo lepo in uživajo na počitnicah.

Občinska podpora dijakom in študentom

V avgustu smo na Občini Postojna objavili razpis za dodelitev desetih štipendij za dijake in študente. »Razpis je namenjen vsem tistim, ki zaradi različnih razlogov nimajo nobene druge štipendije, in s katerim želimo spodbuditi izobraževanje za kadre, ki jih v občini primanjkuje,« je razložil postojnski župan Igor Marentič. O tem, kateri kadri bi bili najbolj potrebni, smo namreč povprašali postojnska podjetja in zavode.

Tako bomo za obdobje enega leta štipendije podelili za: ekonomskega, strojnega in gozdarskega tehnika, za en poklic s področja turizma in zdravstvene nege. Na nivoju visoko in višješolskega študija pa bomo štipendije podelili študentom s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike, logopedije, medicine, turizma in socialnega dela. Če ne bo ustreznih prijav za dodelitev štipendij za vse naštetih poklice, lahko štipendije podelimo za katerikoli poklic, ki je v naboru.

Rok za oddajo vlog je 5. oktober, podrobnosti razpisa pa si lahko ogledate na <http://www.postojna.si/type-razpisi/javni-razpis-za-dodelitev-stipendij-v-obcini-postojna-v-solskem-studijskem-letu-201617/>.

Štipendijo lahko pridobijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- dijaki in študentje, ki so državljani

Republike Slovenije in imajo stalno prebivališče v občini Postojna,

- imajo status dijaka in so pred 22. letom prvič vpisani v program nižjega poklicnega izobraževanja, srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega tehniškega ali drugega strokovnega ter splošnega izobraževanja ali

- imajo status študenta in so pred dopolnjenim 27. letom prvič vpisani v program višjega ali visokošolskega izobraževanja prve ali druge stopnje.

Štipendija se dodeli za obdobje enega leta.

Rok za oddajo vlog je 5.10.2016. Vloge morajo biti posredovane v zaprti ovojnici na naslov OBČINA POSTOJNA, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna, in označene z ustreznim pripisom: ŠTIPENDIJE – RAZPIS 2016/17.

Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna, zbira ponudbe za prodajo naslednjih nepremičnin:

1. nezasedeno stanovanje v pritličju večstanovanjske stavbe na naslovu Ulica 1. maja 16, Postojna, zgrajene leta 1937, z uporabno površino stanovanja 35,4 m², identifikacijski znak 2490-649-3 in pripadajočo kletjo na naslovu Ulica 1. maja 14, Postojna: ID znak 2490-648-14, k.o. 2490 Postojna, izklicna cena: 26.400,00 EUR;
2. nezasedeno stanovanje v 3. nadstropju večstanovanjske stavbe na naslovu Ljubljanska cesta 7, Postojna, zgrajene leta 1890, z uporabno površino stanovanja 60,2 m², identifikacijski znak 2490-318-5, k.o. 2490 Postojna, izklicna cena: 49.500,00 EUR;
3. nezasedeno stanovanje v 6. nadstropju večstanovanjske stavbe na naslovu Pretnerjeva ulica 6, Postojna, zgrajene leta 1975, z uporabno površino stanovanja 53,6 m², identifikacijski znak 2490-893-24, k.o. 2490 Postojna, izklicna cena: 52.800,00 EUR;
4. nezasedeno stanovanje v 1. nadstropju večstanovanjske stavbe na naslovu Orehek 65, Prestranek, zgrajene leta 1900, z uporabno površino stanovanja 43,1 m², identifikacijski znak 2486-65-3, k.o. 2486 Orehek, izklicna cena: 23.100,00 EUR;
5. poslovni prostor v pritličju večstanovanjskega objekta na Ljubljanski cesti 7 v Postojni, z izmero 75,7 m², identifikacijski znak 2490-318-8, izklicna cena: 44.370,00 EUR;
6. zemljišče s parc. št. 1449/83, identifikacijski znak 2477-1449/83-0, k.o. 2477 Zagon, v izmeri: 2.236 m², izklicna cena: 112.040,20 EUR
7. zemljišče s parc. št. 1449/99, identifikacijski znak 2477-1449/99-0, k.o. 2477 Zagon, v izmeri: 5.153 m², izklicna cena: 245.939,00 EUR;
8. zemljišče s parc. št. 1449/102, identifikacijski znak 2477-1449/102-0, k.o. 2477 Zagon, v izmeri: 1.501 m², izklicna cena: 76.116,65 EUR;
9. zemljišče s parc. št. 1449/103, identifikacijski znak 2477-1449/103-0, k.o. 2477 Zagon, v izmeri: 2.638 m², izklicna cena: 131.308,85 EUR.

Obrazložitev k nepremičninam pod točko 6.-9.:

Nepremičnine, ki so predmet prodaje je občina pridobila s prenehanjem družbe Postojna turizem d.o.o., in sicer se zemljiškoknjižni prepis zemljišč sprovaja. Zemljišča (z izjemo parc. št. 1449/83, k.o. Zagon) so nastala s parcelacijo na podlagi pravnomočne odločbe GURS, z dne 8.6.2016 in sicer iz prej obstoječe parc. št. 1449/84 so nastale parc. št. 1449/99, 1449/100 in 1449/101, vse k.o. Zagon, iz stare parc. št. 1449/85 pa sta nastali parc. št. 1449/102 in 1449/103, obe k.o. Zagon). Navedeno je razvidno iz dokumentov GURS v prilogi.

V grafiki, objavljeni na spletni strani, iz veljavnega prostorskega akta – OPPN za območje POC Veliki Otok (Ur. List RS, št. 29/12) je razvidno, da spada to območje v enoto urejanja prostora PO 01 Veliki Otok – tehnološki park (izsek iz OPPN je v prilogi). Zemljišča, ki so predmet prodaje so komunalno opremljena, z urejenimi asfaltiranimi dostopnimi potmi. Trenutno deponiran izkopni material bo prodajalec še pred izročitvijo nepremičnin v posest kupca, z nepremičnin odstranil.

Vsa navedena zemljišča so obremenjena s hipoteko v korist Zadružne kraške banke. Kupnina bo na podlagi asignacijske pogodbe nakazana na transakcijski račun upnika (banke), hipoteka pa pred vpisom lastninske pravice na kupca v zemljiško knjigo, za posamezne prodane parcele izbrisana.

Cena ne zajema stroška DDV ter stroška komunalnega prispevka, ki bo investitorju gradnje odmerjen pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja za gradnjo na navedenih parcelah.

Občina Postojna zato vabi zainteresirane ponudnike, da na podlagi tega povabila in razpisne dokumentacije predložijo svojo ponudbo.

Rok za oddajo ponudb za nepremičnino je ponedeljek, 3. 10. 2016 do 12. ure. Pisne ponudbe je potrebno v zaprti ovojnici s pripisom »Ne odpiraj – ponudba za nakup nepremičnine pod točko _____« oddati v sprejemno-informacijski pisarni Občine Postojna (pritličje, pisarna št. 3/2) ali poslati priporočeno na naslov: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. Upoštevale se bodo le ponudbe, ki bodo do tega roka prispele na naslov prodajalca.

Gradnja vodovoda poteka učinkovito, kakovostno in pravočasno

V okviru izgradnje vodovodnega omrežja se v občini na več lokacijah izvajajo dela po načrtovanem terminskem planu in aktivnostih, ponekod celo hitreje od predvidenega.

Zaključujejo se dela ob Prečni ulici pri Zdravstvenem domu ter na Cesti na Kremenco in na Cesti v Staro vas. Nadaljevanje izkopov, in s tem zapor cest, je predvideno od 19. septembra dalje, ko se bodo nadaljevala dela na Ulici 1. maja (pri pošti) in nato potekala po Ljubljanski cesti navzgor proti zgornjemu Burgerju.

Na Ljubljanski cesti bo polovična zapora predvidoma v začetku oktobra, vzporedno z vodovodom se bosta na tem območju gradila tudi fekalna kanalizacija in plinsko omrežje. Fekalna kanalizacija se bo položila tudi na Cesti na Kremenco in sicer med krožiščem na Prečni ulici in krožiščem pri pošti, ta pa bo potekala po nasprotni strani ceste, kjer je že umeščen novi vodovod.

Izven samega mesta se izvaja gradnja vodovoda med Zalogom in

Pivko, kjer se trenutno polaga cevi med Prestrankom in Kočami ter na odseku med Hraščami in vodarno Korotan, kjer se dela istočasno in pospešeno izvajajo na kar treh odsekih, in sicer zaradi izkoristka ugodnega vremena, saj je sicer tamkajšnja trasa precej močvirnata.

Poleg tega se izvajajo sanacijska dela tudi na vodohranu Sovič, na praznotoku pretočne celice Mačkovec, ter regulacijskem objektu Zalog. Konec septembra se bodo pričela še dela v naselju Grobišče, kjer se bo najprej zgradil vodovod v samem naselju Grobišče, nato pa še povezovalna omrežja do Matenje vasi. Tudi na tem odseku se bo istočasno z gradnjo vodovoda, gradilo kanalizacijsko omrežje v Grobiščah ter tlačni vod do Matenje vasi.

Robert Ozbič

Predvidene cestne zapore

Ulica 1. maja pri pošti (parkirišče) - zaprto predvidoma od 19. septembra do 30. oktobra.

Ljubljanska cesta - po odsekih predvidoma od 1. oktobra do 20. januarja 2017.

Grobnica rodbine Jurca

Grobnica Jurca se nahaja ob vzhodnem zidu, tik ob vhodu na mestno pokopališče. Grobnico je na začetku 20. stoletja dal zgraditi lokalni veleposestnik in trgovec z lesom Fran Jurca. Grobna kapela izstopa s svojo zunanjo neoklasicistično arhitekturo s poudarjenim vhodom, ki je prekrita s kupolo. V notranjosti je Peruzzijev kip Pieta in številna nagrobna plastika. Stropno poslikavo je poslikal slovenski slikar, ilustrator in restavrator, Maksim Gaspari.

Obnova grobnice Jurca je, poleg novozgrajenega Turistično-informacijskega centra pri Mercatorju in obnovljene strehe na Ravbarjevem stolpu v Planini, poslednja investicija v okviru projekta HERA, ki je sofinanciran z evropskimi sredstvi, instrumentom za predpristopno pomočjo v sklopu Jadranskega čezmejnega programa IPA. Obnova je potekala pod budnim očesom občinske strokovne službe, lokalnega projektantskega podjetja Energetike B.B., nadzornika iz podjetja Biro Žagar ter pristojne kulturnovarsvene službe iz novogoriške enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Znesek sofinanciranja investicije, ki je bila zaključena v letošnjem poletju, znaša skoraj 83.000 evrov.

WALDORFSKI VRTEC

TO

JESEN ODPIRA SVOJA VRATA V STARI ŠOLI V SLAVINI.

PRI SVOJEM DELU:

- **UPDŠTEVAMO OTROKOVE INDIVIDUALNE RAZVOJNE ZNAČILNOSTI**
- **USTVARJAMO DOMAČNOST (POSNEMANJE DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA IN DOMAČIH OPRAVIL)**
 - **OTROKU NUDIMO LEPOTO, DOBROTO, RESNICO**
 - **PRIPRAVLJAMO OTROKA NA SAMOSTOJNOST IN ODGOVORNOST**
- **UPORABLJAMO IGRAČE IZ NARAVNIH IN ČIM MANJ OBDELANIH MATERIALOV.**

VSI ZAINTERESIRANI VABLJENI K VPISU NA TEL. ŠT. 031/272 054 ALI E-MAIL NASLOV HEDI.TURK@GMAIL.COM.
PRIJAVE ZBIRAMO DO ZAPOLNITVE PROSTIH MEST.

»OTROKA SPREJETI S SPOŠTOVANJEM, VZGAJATI V LJUBEZNI, GA IZPUSTITI V SVOBODI.«

RUDOLF STEINER

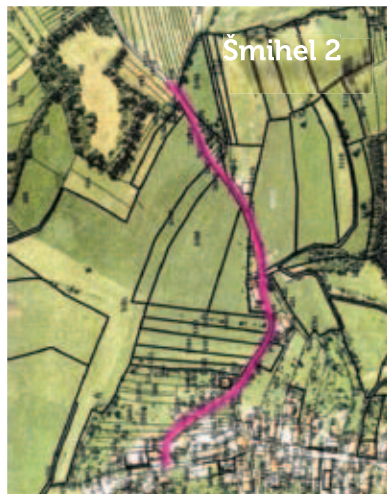
Urejanje cest v jesenskem času

V jesenskem času, oziroma takoj, ko bodo to dopuščale razmere, bomo v občini začeli z izvajanjem več manjših in tudi večjih infrastrukturnih projektov. Največji bo seveda gradnja težko pričakovane Gasilsko-reševalnega centra Postojna, pripravljenih pa je tudi več projektov, ki bodo pomembno vplivali na kakovost življenja ljudi v posameznih naseljih v mestu ter tudi krajanov in vaščanov.

Tako bomo začeli z gradnjo parkirišča na Kidričevem naselju, s katerim bomo dolgoročno rešili vprašanje mirujočega prometa, vzporedno pa bomo urejali več cest. Ceste bomo uredili v Šmihelu pod Nanosom, na Volaričevi cesti v Postojni, med Prestrankom in Štivanom, v Brezju pod Nanosom, v Malem Otoku, v Zagonu ter v Slavini. Več informacij o predvidenih trasah in projektih si lahko ogledate v informativnih skicah in na občinski spletni strani.

Šmihel 1

Šmihel 2

Zagon

Mali Otok

Prestranek

Slavina

Tatjani Koritnik (1936-2016)

Sredi julija nas je presenetila vest, da je za vedno odšla naša nekdanja sodelavka Tatjana, dolgoletna učiteljica v oddelkih s prilagojenim programom.

Svoja otroška in mladostna leta je preživela na Jesenicah, kamor se je družina preselila iz Ljubljane. Kot je ob priložnosti zapisala, še sama ni vedela, zakaj se je odločila za učiteljski poklic. A po vpisu na gimnazijo v domačem kraju je

kmalu spoznala, da jo vleče v pedagoške vode in se je kljub očetovemu nasprotovanju že po prvem letniku prepisala na tolminsko učiteljsko. Ob zaključku, leta 1957, je pridobila naziv ortopedagog in se zapisala delu z otroki z motnjo v duševnem razvoju.

Jeseni istega leta je dobila službo kot »učitelj pripravnik za naziv učitelj« na Osnovni šoli Postojna, v tako imenovanem posebnem oddelku. Bila je prva učiteljica na postojnskem, ki je bila strokovno usposobljena za delo z otroki, ki so jih vključevali v ta oddelk. A zavedala se je nenehnega napredka stroke, zato je ob delu nadaljevala študij in v letu 1967 zaključila Pedagoško akademijo v Ljubljani, čez šest let pa še univerzitetni študij defektologije na Zagrebškem vseučilišču. Takrat tega študijskega programa v Sloveniji namreč še ni bilo.

Časi in pogoji, v katerih je začela svojo poklicno pot, so bili tako drugačni, da si danes skoraj ne moremo predstavljati, pred kakšne izzive in zahteve je bila postavljena mlada učiteljica. V eni prvih ocen njenega dela je zapisano, da jo odlikuje materinski čut, ki ga izkazuje učencem in velika skrb za njihovo higieno. Tudi sama je večkrat povedala, kako je morala zjutraj otroke ob prihodu v šolo najprej umiti, nemalokrat pa je šla med odmorom katerega tudi iskat domov, ker ga starši niso poslali v šolo. Predvsem pa ni imela niti primernih prostorov niti osnovnih pripomočkov za delo. In tako je bilo desetletje in več. Šolskega leta 1968 / 1969, ki je zabeleženo kot ustanovitveno leto posebnih oddelkov na OŠ Postojna, se je ob 40-letnici tako spominjala: »Učence sem morala najti sama. Za to so mi dali en mesec časa. V treh dneh so bili trije razredi polni. Zbrali so ostanke opreme po stari šoli in mi opremili najmanjši prostor v šoli, najmanjšo pisarno.«

Tatjana Koritnik je svoje strokovno znanje in izkušnje širila tudi izven šolskih zidov. Bila je članica takratnih komisij za razvrščanje učencev in aktivna v društvu Sožitje.

Njena neizmerna volja, entuziazem in strokovno delo so obrodili številne sadove. Zanj so bili največje poplačilo in zadoščenje za ves vložen trud in delo uspehi njenih nekdanjih učencev, ki so se izučili poklica, se zaposlili in si ustvarili družine. Vsem nam pa je utrla pot, po kateri hodimo že skoraj šestdeset let z obvezo, da bomo delo z otroki v prilagojenem programu nenehno strokovno nadgrajevali.

Upokojila se je leta 1992. Čeprav smo jo od takrat le redko srečali in je večina sedanjih učiteljev na šoli ni poznala, je prav, da se zavedamo in ne pozabimo pomena njenega pionirskega dela na področju izobraževanja otrok z motnjo v duševnem razvoju za našo šolo in občino Postojna.

Pia de Paulis Debevec, ravnateljica OŠ Miroslava Vilharja Postojna

Devetnajsti koncert Pod lipo je obiskalo največ poslušalcev doslej.

Že devetnajstič »Pod lipo« v Slavini

Vsi, ki radi prisluhnejo ljudskim, domoljubnim, ljubezenskim in ostalim pesmim, dobro vedo, da je večerni termin 15. avgusta rezerviran za obisk Slavine. Na praznik Marijinega vnebovzeta in hkrati vaškega farnega dne organizatorji – Kulturno društvo Slavina (KDS) s predsednico Nežo Spinelli, ob pomoči Krajevne skupnosti Slavina, vaščanov in vaščank ter domačih prostovoljnih gasilcev in pod pokroviteljstvom Občine Postojna – že tradicionalno povabijo na koncert »Pod lipo«. Ta se je pod lipo odvil le prvič, nato pa se je zaradi varnosti in predvsem množice obiskovalcev preselil na priložnostni oder na »trgu«. Letošnji koncert je po besedah organizatorjev obiskalo največ poslušalcev doslej.

V praznični večer so zbrane z Vodopivčevo *O Marija Vnebovzeta*, posvečeno prav slavinski Mariji, popeljali domači pevci, člani **Vokalne skupine Slavna**, z **zborovodkinjo Jelko Bajec Mikuletič** in **korepetitorko Katjo Bajec Felc**. V nadaljevanju so se predstavili še z nekaj ljubezenskimi, s staro podoknico in z obvezno dalmatinsko *Sjećanje na Velu Luku*. Navihano o sodih in vincu so nato Slavinci zapeli skupaj s pevkami **ŽPZ Ivan Rijavec iz Črnega Vrha nad Idrijo** - vodi jih Katja Bajec Felc - gostje pa so zatem odpele še nekaj ljudskih. Po pozdravnem nagovoru **postojnskega župana Igorja Marentiča** je oder pripadel **Hrušiškim fantom**. V svoj del programa so zanimivo vključili razlago pesmi in oris starih šeg. Ob spremeljavi **Godbene sekcije KDS** so poslušalce nagradili vsi trije pevski sestavi skupaj še s Slakovo *Glas harmonike*, uradni del koncerta pa so sklenili **domačini iz ansambla Akordi**. Kljub temu da jo je organizatorjem v nadaljevanju zagodel dež, se niso pustili ugnati. Vsi zbrani so se skupaj z Akordi preselili v kulturni dom in tam nadaljevali z druženjem in rajanjem. Obiskovalci so se z veseljem odzvali tudi povabilu moderatorke večera **Ajde Račević**. Odlične domače kuharice so pod taktirko - kuhalnico **Toneta Srebota** pripravile slasten *krompir v zjvnci*, zabeljen z ocvirki in klobaso, starejši vaščani pa so mladim z veseljem delili spomine na življenje v vasi nekoč.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

V goste povabili mlade glasbenike

Širokemu krogu občinstva, predvsem pa šolarjem, ki so ta dan zakoračili v novo šolsko leto, je bil – kot je v napovedi omenila moderatorka Katja Jordan – namenjen koncert mednarodnega mladinskega simfoničnega orkestra NOVA filharmonija z gosti.

Koncert so ob finančni podpori Občine Postojna organizirali sodelavci ene izmed organizacijskih enot Zavoda Znanje Postojna - Kulturnega doma Postojna. Mladi perspektivni glasbeniki so se občinstvu predstavili na Titovem trgu, ljubitelji instrumentalne glasbe pa so z močnim aplavzom ob zaključku izkazali zadovoljstvo nad slišanim.

Raznolik glasbeni program priznanih evropskih skladateljev (Mascagnija, Dvořák, Puccinija, Verdi, Massenet ...) so nastopajoči (bilo jih je okrog 70) izvedli **pod vodstvom umetniškega vodje Simona Perčiča**. Pri posameznih točkah so se na priložnostnem odru mladim simfonikom pridružile gostje solistke – temperamentna **ruska violinistka Nadežda Tokareva**, odlična **sopranistka Katarina Kobal** ter **violinistki Julija Černe** in **Mojca Batič**, članica orkestra.

Simfonični orkester sestavljajo glasbeniki – dijaki in študentje slovenskih

Na dobrodelnem koncertu je nastopila tudi skupina Norton.

Dobrodelni koncert za Lauro

Klub glasbe Jazzy je bil v petek, 2. septembra, po dolgem času nabit poln – z dobrim razlogom. Odličen koncert domačih glasbenih skupin Pivo in čevapi, Norton in DJ Krmpyja je zbral skoraj 500 obiskovalcev, ki so s simbolično vstopnino prispevali v dobrodelni izkupiček, namenjen 18-mesečni Lauri z redkim tumorjem v prsnem košu.

Pobudnik akcije **Jan Vehar iz Koč** je s soorganizatorico **Danijelo Žunič** in **Klubom študentov občin Postojna in Pivka** organiziral dobrodelni koncert za finančno pomoč pri zdravljenju male Laure, Postojnčanke (po očetovi strani). V predelu prsnega koša in v hrbtenici so ji našli zelo redek tumor; z nadaljnjim zdravljenjem ji bodo lahko pomagali v Nemčiji. "Odziv na dogodek je bil absolutno nad pričakovanji, prav tako tudi zbrana vsota, kar 2.200 evrov. Postojna se je znova izkazala za mesto z velikim srcem," pravi Jan Vehar. "Če se pomaga lokalni zgodbi, je prav, da tudi lokalni glasbeni izvajalci pripomorejo k temu. Nabor treh zelo različnih nastopajočih je privabil ogromno publiko. Zahvala gre tudi KŠOPP-u, ki je poskrbel, da je stvar dosegla čim več ljudi, in seveda nastopajočim ter obiskovalcem," dodaja Vehar.

KŠOPP je ob sodelovanju pri organizaciji dobrodelnega koncerta v

minulem poletju nadaljeval tudi s svojim **ciklom akustičnih koncertov**. Po junijskem uspešnem večeru v Tandem Baru z zasedbo Vagabunda so 30. julija prizorišče preselili na Kočo Mladiko in izvedli drugi akustični večer. Tega so začinili z **družabnim pohodom z baklami** in se že ob mraku odpravili izpred Hotela Kras na Kočo Mladiko, kjer jih je pričakala glasbena skupina D&D acoustic. Približno 15 "pohodnikov" se je pridružilo obiskovalcem koncerta na vrhu Pečne rebri, za vrnitev domov pa je klub priskrbel brezplačen prevoz s kombijem med Kočo Mladiko in PTC Primorka. Tretji akustični koncert se je odvil 22. avgusta v sklopu festivala Zmaj 'ma mlade. Nastopila sta Katarina Juvančič in Dejan Lapajna. Po besedah predsednika kluba pa lahko kmalu pričakujemo tudi naslednjega v ciklu koncertov na novi lokaciji.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Jaka Stergar.

Letošnje poletno kulturno dogajanje sredi mesta je zaokrožil koncert mladih simfonikov.

konservatorijev in akademij, nadarjeni osnovnošolci, ljubitelji in občasno tudi profesionalci, ki prihajajo z Goriške in iz Furlanije Julijske krajine.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Irsko in madžarsko obarvana večera

Planinsko Društvo Škratovka Haasberg je v začetku avgusta in v začetku septembra poskrbelo za kulturna dogodka, ki sta se odvijala v Grajski štali.

Nepozaben irsko obarvan večer, odlični glasbeni gostje in navdušeni mnogoštevilni obiskovalci so ustvarili prijetno vzdušje, ki mu pod zvezdnatim nebom ni manjkalo čarobnosti. Srca je ogrevala ilirskobistriška skupina **Turn on Irish**, ki je tod gostovala že lani in požela veliko naklonjenost. Sestavljajo jo štirje prekaljeni glasbeniki, ki jih družijo ljubezen do irske tradicionalne glasbe. Hkrati je bila na ogled postavljena razstava z naslovom **Skrivnostne podobe našega polja**, ujete v vrhunskih fotografijah Jožeta Pristavca – Joca iz Brezovice pri Borovnici. V svoj fotografski objektiv je sporočilno ujel tisočletni življenjski krog spreminjanja narave in moč vode, ki je izoblikovala to pokrajino. Naslednjega dne so kulturni konec tedna zaokrožili še s filmom in impresivnimi posnetki Marka Krašovca. Prvo septembrsko soboto pa je ob melodijah čardaša zadišalo po dobrotah iz domače kuhinje. Škratovka je na vrtu Grajske štale namreč gostila **Kulturno društvo József**

Attila Motvarjevci – Szentlászló. Pripravilo je večer glasbe, značilnih plesov ter odlične kulinarike, izpolnjene s prekmursko prijaznostjo. Društvo deluje od leta 1980 na narodnostno mešanem območju, zato se povezuje z društvi prek meja. Kako pomemben je stik v skupnem ohranjanju prekmursko-madžarske kulturne in etnološke dediščine, pa so se lahko v prijetnem vzdušju prepričali številni obiskovalci prireditve. Njihova folklorna skupina je predstavila avtohtone obmejne ljudske plesne in čardaše, značilne za te kraje.

Društvo Škratovka Haasberg si od ustanovitve leta 2013 dalje prizadeva ustvarjati pester kulturni utrip tudi v delu pozabljenega grajskega kompleksa ob gradu Haasberg. Tako so s skupnimi močmi nekdanji grajski hlev z bližnjico okolico uredili v prijeten prireditveni prostor in ga poimenovali Grajska štala.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Marino Samsa.

Varuhi gozda ob Grajski poti na Sovič

Vas zanima, kako izgledajo varuhi gozda? Potem si morate vzeti urico dragocenega časa in se široko odprtih oči podati na sprehod po nekdanji grajski poti na Sovič.

Sovič je po ledeni ujmi februarja 2014 temeljito spremenil svoj videz. Le malo harmonije najdemo v gozdu, ki prerašča to nekoč priljubljeno sprehajalno pot in še prej obiskano »trim stezo«. **Flora Otoničar, mentorica študijskih krožkov**, ki potekajo na jezikovni šoli Athena in v Domu upokojencev v Postojni, je ob študijskem sprehodu pomislila, kako bi lahko s pomočjo umetnosti pomagala zaceliti rane golega Soviča. Štiriindvajset ustvarjalcev je ljubezen z rokami preneslo v osemindvajset glinenih skulptur in jih poimenovalo varuhi gozda.

V petek, 19. avgusta, popoldne je bilo v avli SAZU-ja v Postojni krajše odprtje razstave fotografij skulptur in nekaj primerkov v raku tehniki. Sledil je organiziran sprehod po gozdni poti na Sovič, na katerem so si obiskovalci ogledali varuhe gozda na točkah, kamor so jih umestili umetniki. Ob zadnjem varuhu gozda je obiskovalce čakalo sladko-mo-

Pred fotografski objektiv so se postavili: Marija Ferjančič, Uroš Mlinar (direktor Knjižnice Bena Zupančiča Postojna), Maja Malec (MCP), Meta Pavletič Pieri, Olga Novak, Nina Jadrič, Andrej Berginc (podžupan Občine Postojna) in Jana Mahorčič (članica strokovne komisije Žvrgulja).

Žvrgulja – poezija v poslikanih lesenih hišicah

V zmajevsko festivalsko dogajanje se je vključila tudi Žvrgulja – pesniški natečaj, na katerem so sodelovali prebivalci občin Primorsko-notranjske in Obalno-kraške regije ter zamejstva. Natečaj je potekal v dveh starostnih kategorijah: od 15 do vključno 30 let in nad 30 let. Tematika je bila prosta, upoštevale pa so se le še neobjavljene pesmi v slovenskem jeziku.

V okviru projekta Žvrgulja so 17. avgusta v Knjižnici Bena Zupančiča Postojna pripravili poseben dogodek, na katerem so gostili nagrajence, ki so prebrali svoje pesmi. Nagrajeni poeziji smo lahko prisluhnili tudi na zvočnih posnetkih, ki so se skrivali v slikovitih lesenih hišicah. Leseno ogrodje hišic so izdelali dijaki Srednje gozdarske in lesarske šole, pobarvali pa so jih dijaki programa aranžerski tehnik Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana. Hišice so bile v sklopu Knjižnice pod krošnjami v mestnem parku (v času Zmaja) na ogled in poslušanje vsako popoldne.

Razveseljivo je, da je bilo med nagrajenimi kar tri avtorice iz naših krajev, in sicer: **Nina Jadrič iz Postojne, Olga Novak iz Velikih Brd in Marija Ferjančič iz Brezje pod Nanosom**. Med nagrajenci so bili tudi Martin Godina iz pivške občine ter Mojca Sovdat, Irena Birsa, Meta Pavletič Pieri in Damjana Pipan iz sežanske občine.

Žvrgulja se je izkazala kot idejno domišljena prostorska instalacija po zamisli **Nine Ukmar, direktorice Kosovelovega doma Sežana**. Ta je bil hkrati tudi glavni organizator natečaja. Projekt je zaživel v sodelovanju s številnimi partnerji iz postojnske in sežanske občine. V prihodnje se nadejajo še več tovrstnih sodelovanj, ki bogatijo naš kulturni prostor, povezujejo in spodbujajo pesnikovanje različnih generacij.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

kro presenečenje, saj so se varuhinje gozda, kakor so se umetnice poimenovala, izkazale tudi s pripravo okusnih slaščic. Projekt je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, nad delom študijskih krožkov bedi Andragoški center RS, podprla pa ga je tudi pristojna Komisija za oživljanje Soviča na Občini Postojna.

Skulpture si lahko ogledate kadarkoli, saj bodo ostale na Soviču z namenom oživljanja prizadete gozdne pokrajine. Upajmo, da bodo varuhi gozda ostali na postavljenih lokacijah. Fotografije glinenih skulptur in nekaj originalnih primerkov je razstavljenih v Galeriji zavarovalnice Triglav v Postojni do konca septembra.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Varuh gozda na preži.

O vzdušju zadnjega festivalnega večera priča tudi fotografija.

Uroš Perić, belec z glasom črnskega jazz pevcu.

Dalmatinski zaključek poletnega festivala

4. avgusta se je z verjetno največjim obiskom med vsemi festivalskimi prireditvami v Postojni zaključil Kulturni utrip poletja Postojna 2016. Pogled na trg v središču mesta, napolnjen z navdušenimi obiskovalci, izjemno vzdušje, ki je spominjalo na sproščena druženja ob morju, in zadovoljni nastopajoči so bili zagotovo najlepše priznanje organizatorju festivala. Klapa Kumpanji s Korčule, ki je v Postojni nastopila že v letošnjem februarju, je tokrat navdušila še večjo množico obiskovalcev. Med vrhunci poletnega festivala pa je bil tudi nastop Uroša Perića.

Festival Kulturni utrip poletja Postojna 2016 je ob toplih julijskih večerih v središču mesta vnesel živahen utrip in po odzivu obiskovalcev sodeč tudi program po okusu širokega kroga ljudi. Že v julijski številki Postojnskega prepriha smo v sliki in besedi iztrgali pozabi nekaj utrinkov prireditev za otro-

ke, mlade in starejše obiskovalce, nekateri vrhunci pa so se zvrstili prav ob koncu festivala. Tako je otroke navdušil čarodej Roman, ljubitelje džez, bluz in soula pa belec s črnskim glasom – Uroš Perić, ki je v Postojno prišel s turneje po Franciji. Kljub temu je bil njegov nastop svež in povsem predan – takšen, kot ga lahko podajo le veliki glasbeni izvajalci. 2. avgusta je postojnsko občinstvo navdušila dvajsetčlanska zasedba Jazz Punt Big Band iz Tolmina pod vodstvom pozavnista Matije Mlakarja. V repertoar celovečernega koncerta, ki ga je posvetila legendarni skupini The Beatles, je uvrstila »železne« uspešnice liverpoolske četverice, kot so Let It Be, Yesterday, Help, Hey Jude ... v svoji jazz, funk in soul preobleki.

Klapa Kumpanji pa je navdušila z dalmatinskimi in drugimi večno lepimi napevi in marsikdo med obiskovalci je z nostalgijo »pritegnil« kateri od pesmi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Sakralni koncert tokrat z Bedenikovo in Klančičem

Predzadnji koncert v okviru letošnjega Mednarodnega festivala mladih Postojna 2016 je bil že tradicionalno posvečen sakralni glasbi. V polni postojnski cerkvi, ki že tradicionalno gosti enega od zaključnih koncertov, sta tokrat nastopila sopranistka Mojca Bedenik in organist Gregor Klančič.

Mojca Bedenik, diplomantka glasbene pedagogike, se je odlično izkazala v številnih opernih vlogah tako v Sloveniji kot v Italiji, kjer na mednarodni pevski šoli Accademia Lirica santa croce izpopolnjuje svoje glasbeno znanje. Diplomantka glasbe je dobitnica številnih priznanj, med drugim srebrnega priznanja za najboljšo izvedbo slovenske pesmi. Sodeluje tudi

s filharmoničnim orkestrom in z drugimi glasbenimi skupinami, sicer pa poučuje na Glasbeni šoli v Radovljici.

Tudi Gregor Klančič je pedagog – diplomiral je iz glasbene pedagogike in cerkvene glasbe na Akademiji za glasbo, poučuje pa na Orglarski šoli v Ljubljani. Sicer pa kot organist nastopa z različnimi solisti in s številnimi sestavi. Znan je tudi kot vodja nekaterih zelo uspešnih zborov in organist v ljubljanski stolnici ter član Slovenskega komornega zbora, s katerim je imel tudi že nekaj samostojnih koncertov.

Glasbenika sta s kakovostnim nastopom navdušila številno občinstvo, ki je uživalo v delih Bacha, Mozarta, Vivaldija, Mendelssohna in drugih svetovno znanih skladateljev.

Mateja Jordan

Zanimanje za strokovne programe narašča

Na Srednji šoli Postojna so z letošnjim vpisom zadovoljni, čeprav zaznavajo trend upada zanimanja za gimnazijske programe, saj hkrati narašča število vpisanih v strokovne šole. V šolskih klopih bo letos sedelo 760 dijakov, 600 v Postojni in 160 v Ilirski Bistrici. Pozitivno so presenečeni tudi na Srednji gozdarski in lesarski šoli, saj so vsi oddelki polni; letos je po dolgih letih zanimanje večje tudi za mizarski poklic.

Na Srednji šoli zaznavajo predvsem povečano zanimanje za program strojništva, kar ravnateljica **Helena Posega Dolenc** povezuje z aktualno gradnjo Centra sodobnih tehnologij.

»Bodoči strojniki namreč potrebujejo dodatna strokovna znanja, da bodo

konkurenčni na trgu dela,« je prepričana. »Letos imamo v vseh programih 300 dijakov. Polni so oddelki v poklicnem izobraževanju – orodjar, avtoserviser, pa tudi v programu strojni tehnik.« Veliko zanimanje za program je po ravnateljicinem mnenju tudi posledica povpraševanja delodajalcev po tem kadru.

Kot povesod po Sloveniji je tudi v Postojni letos manj vpisanih na gimnazijo. »V tem šolskem letu imamo tri nekoliko manjše oddelke gimnazije, dva v Postojni in enega v Ilirski Bistrici,« je vseeno zadovoljna ravnateljica. V letošnjem šolskem letu je v prvem letniku 29 bodočih ekonomskih tehnikov in 23 bodočih računalniških tehnikov.

Na Srednji šoli pa izobražujejo tudi odrasle. »Trenutno imamo vpisanih 60 kandidatov, vpis poteka do konca septembra. Največje zanimanje je za program strojni tehnik, glede na trenutno stanje pa bomo z veliko verjetnostjo letos ponovno izvajali poklicni tečaj predšolska vzgoja,« še pravi Helena Posega Dolenc.

Vse oddelke v programih gozdar,

gozdarski tehnik, bolničar – negovalec in zdravstvena nega so napolnili na **Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna**, kjer so letos zadovoljni tudi s številom vpisanih v program mizar. Povečanje je v primerjavi z lanskim letom kar skoraj 300- odstotno, saj imajo v razredu 14 dijakov. Lani jih je program obiskovalo samo pet. Napolnili so tudi dijaški dom, v katerem bosta letos stanovala 102 dijakov.

Zaključen je tudi že vpis v vse redne programe **Višje strokovne šole**, ki deluje v okviru postojnskega Šolskega centra. Do konca septembra pa je še mogoč vpis v izredni študij na vseh treh programih: strojništvo, gozdarstvo in lovstvo ter poslovni sekretar.

Mateja Jordan

Za psihofizične sposobnosti skrbijo člani društva predvsem z rekreacijo in športom.

Društvo invalidov Postojna

Društvo z enim najdaljših stažev v občini že 34 let skrbi za neodvisno in enakopravno vključevanje invalidov v življenje in delo. Deluje pod okriljem Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS) in združuje 300 članov. Ti sodelujejo v prizadevanju, da bodo lahko tudi invalidi živeli neodvisno.

Društvo se je oblikovalo v letu 1981 na pobudo **Stanislava Kaluže**, leto kasneje pa se je priključilo okrilju Zveze invalidov Slovenije. Takrat so »stanovali« na Prvomajski ulici, vse od leta 1999 pa imajo prostore v Zdravstvenem domu Postojna. »Sami začetki delovanja so bili skromni. Poudarek je bil predvsem na športu in rekreaciji. Takratno vodstvo si je zadalo nalogo, da skrbi za vključevanje društva v kulturno in družbenopolitično življenje invalidov, varovanje pravic in reševanje socialnega položaja invalidov,« razlaga **tajnica društva Helena Bizjak**. Leta 1982 je vodenje društva prevzel **Julijan Uhelj** in ga z zanosom vodil vse do leta 1995, ko je na njegovo mesto stopila **Mojca Fon**, od leta 2011 do aprila 2016 je bila predsednica **Andreja Mihelčič**, sedanjí predsednik pa je **Leander Uhelj**. Od skromnih začetkov se je delovanje društva občutno nadgradilo, predvsem z izvajanjem osmih socialnih programov, ki so namenjeni nemočnim, težko bolnim in ostarelim kakor tudi zaposlenim in brezposelnim invalidom. »Preko socialnih programov skrbimo za neodvisno življenje invalidov. Obiskujemo jih na domu, po domovih za ostarele občane in v bolnišnicah. Orga-

niziramo srečanje težkih invalidov. Udeležijo se ga tudi varovanci doma za starejše občane v Postojni; v njem so nastanjeni tudi člani našega društva. Največ sredstev za izvajanje programov dobimo od fundacije FIHO in Občine Postojna. Letos smo tudi s pomočjo občinskih sredstev prvič zaposlili našega člana preko javnih del,« pravi Bizjakova. Posebni socialni programi predstavljajo dopolnitev ali nadomestilo dejavnosti javnih služb z namenom, da se invalidi čim bolj neodvisno, enakopravno, brez diskriminacij vključujejo v življenje in delo, svetovanje in informiranje, članom pa nudijo tudi pomoč pri pridobivanju pravic iz ZPIZ. Za ohranjanje zdravja po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti je invalidom nudena možnost rehabilitacije v zdraviliščih.

Psihofizično sposobnost invalidov v veliki meri vzdržujejo z rekreacijo in športom, člani pa se udeležujejo lokalnih, regijskih in državnih tekmovanj v šestih disciplinah: šahu, streljanju z zračno puško, ribolovu, balinanju, pikadu in kegljanju. V skrbi za integracijo invalidov v kulturno in družbeno življenje organizirajo obiske gledališč in drugih kulturnih prireditev. Člani pa se udeležujejo tudi ustvarjalnih delavnic ZDIS in krožka ročnih del v društvu. »Povezujemo se tudi z drugimi društvi, Domom starejših občanov in nevladnimi organizacijami na lokalni ravni ter tako z roko v roki bogatimo programe društva. Veliko zaslug za naše uspehe ima ZDIS, ki nas pri našem delu podpira in na izobraževalnih delavnicah strokovno usposablja, za kar smo zvezi izredno hvaležni,« poudari Helena Bizjak.

V društvu se zavedajo, da je v teh težkih, do starejših in invalidnih oseb mačehovskih časih še kako pomembno druženje. Zato za dobro vzdušje poskrbijo tudi s tradicionalnimi pikniki, martinovanji, prednovoletnimi srečanji, kopalnimi dnevi. 22. julija so se redni in podporni člani ter njihovi svojci zbrali v parku upokojujencev na pikniku. Odvija se že veliko let zapovrstjo. Pogostili so jih zokusnim golažem iz Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna in posladkali s pecivom, ki ga je donirala pekarna Jure. Kasneje so se pomerili v metanju pikada in alke, kegljanju na vrstico in balinanju. Letos so organizirali še pohodni dan na grad Prestranek, kopalni dan z izletom v Strunjanu in kasneje v Izoli, srečanje težkih invalidov na turistični kmetiji pri Malnarjevih v Slavini, športno-zabavni piknik v "Gozdičku" in se konec avgusta predstavili na tržnici PO-stoj na živi ulici. Konec septembra jih čaka izvedba balinarskega turnirja, na katerega bodo povabili tudi vsa sosednja društva, v naslednjih mesecih pa še martinovanje in prednovoletno srečanje.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv Društva invalidov Postojna.

Ribice v Planinski jami so v slabi kondiciji

Prihodnje leto bo Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani zaključil triletni raziskovalni projekt popisovanja človeških ribic, ki prinaša kar nekaj presenetljivih ugotovitev. Med drugim je pokazal, da je človeških ribic več vrst. Koliko, bodo pokazale nadaljnje raziskave, znanstveniki pa so vendarle na sledi nekaterim novim dejstvom v zvezi s številom, ogroženostjo in povezanostjo populacij človeških ribic v naših jamah. Med drugim lahko potrdijo, da jih je ponekod v naših jamah več, kot so domnevali, pa tudi, da je njihovo stanje močno odvisno od čistosti vode, v kateri živijo. Raziskava vsekakor predstavlja pomemben korak pri spoznavanju prebivalcev naših jam, o katerih sicer ne vemo prav veliko.

S terenskim dokumentiranjem človeških ribic v Beli krajini, na Dolenjskem, v reki Reki in v Postojnsko-planinskem jamskem sistemu so začeli lani, delo se na postojnskem nadaljuje v poletnih mesecih letošnjega leta. Raziskovalce presenečajo predvsem visoke številke. »V Planinski jami, kjer smo popisovali julija, smo našli več sto primerkov,« je povedal **dr. Peter Trontelj, biolog z**

Proteusi v Planinski jami.

Biotehniške fakultete. Natančnejše podatke bo dala prav raziskava.

»Živali ulovimo s posebnimi mrežicami, jih damo v vedra, stehamo in izmerimo, z vatirano paličko vzamemo bris oziroma DNA vzorec in jih fotografiramo. Lanski ulov smo letos ponovili,« postopek ulova z označevanjem in ponovnega ulova po metodi Capture - Mark -Recapture opisuje raziskovalec. Upa, da bodo z genetskimi metodami potrdili, da so letos ponovno ujeli čim več istih ribic. Po tem principu lahko ocenijo populacijo dokaj natančno.

Popisali so tudi proteuse v ostalih delih postojnskega jamskega sistema. »Zanima nas, kakšna je njihova socialna struktura, povezanost populacij, pa tudi, kako se selijo iz ene jame v drugo.« Genetske analize bodo odgovorile še na številna druga vprašanja, povezana s temi skrivnostnimi stanovalci kraškega podzemlja. Rezultate raziskave, ki jo financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost ter Ministrstvo za okolje in prostor, bodo javnosti predstavili prihodnje leto. Takrat bodo lahko tudi potrdili domnevo, da je za dobro kondicijo človeških ribic odločilna čista voda. Primerjava med ribicami iz Planinske jame in tistimi iz Črne jame je namreč pokazala, da so prve v precej slabšem stanju.

»V podzemeljski Pivki je sicer veliko ribic, a so mnoge shirane, čeprav imajo na voljo veliko hrane,« ugotavlja Trontelj. »Razlog je morda v parazitih, ki se sicer pojavljajo v vodah, onesnaženih s fekalijami.« Znanstvenik vidi možne vzroke v prekomernem gnojenju v porečju Pivke in v nezadovoljivem delovanju čistilnih naprav. »Ribice v Vilharjevem rovu Črne jame, kamor priteka voda iz drugega vira, pa so nasprotno že na prvi pogled bolj zdrave.« Te živali so rejene, tudi vedejo se drugače,« razkriva dr. Peter Trontelj in vidi v teh dejstvih zadosten razlog, da se na Občini Postojna resno lotijo problema onesnaževanja voda.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Gorniški krst za vzpon nad magično mejo 2000 metrov - vrh Mangarta (2679 m).

Nepozabni teden pod platnenimi strehami

Letos so se postojnski planinci za teden dni preselili v skrajni severozahodni kotic Slovenije, v objem mogočnih dvatisočakov ujeta idilično dolino Loške Koritnice.

Nekateri izmed teh mogotcev so 'padli' (npr. dostojanstveni Mangart), nekatere - denimo šesti najvišji slovenski vrh, 2645 m visoki Jalovec - pa so udeleženci vsakodnevno le spoštljivo občudovali. A izjemno okolje ni edini med presežniki, ki označujejo letošnji tabor. Šotori so skorajda dobesedno pokali po šivih, saj je bil tabor najštevilčnejši doslej. Skupaj z vodniki, mentorji in ostalimi člani vodstva tabora se je med 18. in 24. julijem v neposredni bližini Loga pod Mangartom družilo kar 106 mladih in malce manj mladih planincev. Odlično so se odrezali vodniki in mentorji. Ti so ne le s skrbno izbranimi turami, temveč tudi z ostalimi domiselno načrtovanimi dejavnostmi zapolnili doživetij poln teden, ki je minil prehitro. Seveda moramo omeniti tudi kuharico Edo, ki že vrsto let skrbi, da so želodčki planincev po napornih turah polni in praktično ne pogrešajo ničesar. Na roko pa je šlo tokrat planincem tudi vreme.

Mangart, istoimenska planina in sedlo, Jerebica in Kraljeva špica, Kota 1313, pohod do lovske kočice v dolini Koritnice, vzpona iz Bovca čez sedlo Prevala na Kaninu in iz doline Koritnice do sedla Čez Brežice na Plešivec in na drugo stran v dolino Bavšice so morda pomembnejše izmed tur, ki so jih planinci opravili. Nič manj zanimivi in zabavni niso bili niti raziskovanje okolice, spoznavanje okoliške kulturne in naravne dediščine, 'frišanje' v Rabeljskem jezeru in pod slapom Gorejca, plezanje in zipline, športne in zabavne igre ... in sproščeno uživanje v enkratnem okolju. Utrdila so se stara in sklenila nova prijateljstva, predvsem najmlajši so pridobili nova znanja za varno hojo v gorah (ko je bila pot prestrma, so bolj vzdržljivi priskočili na pomoč in poprijeli za tovarišev nahrbtnik), skovali so se načrti za nove podvige.

Skupna akcija Planinske zveze Slovenije in Pivovarne Laško **Gremo v hribe**, s podnaslovom **Zlatorogova transverzala ponosa**, ki je stekla leta 2010 ob 185-letnici pivovarne, se je letos nadaljevala. Na seznam devetih planinskih postojank, do katerih so bili v treh poletnih mesecih organizirani pohodi, je bila letos ponovno uvrščena Vojkova kočica na Nanosu. Namen akcije, katere pobudnik je pivovarna, je njihovo najbolj prepoznavno znamko **Zlatorog** povezati s simbolom slovenstva, hribi in planinami, predvsem pa spodbuditi k aktivnemu preživljanju prostega časa, zdravemu načinu življenja in prijetnemu druženju - vse seveda z dobrim namenom. Za vsak vpis v Zlatorogovo častno vpisno knjigo pivovarna namreč lokalnemu PD, ki upravlja s posamezno kočico, nameni en evro. »V soboto, **13. avgusta**, se je na Nanosu v knjigo vpisalo kar 675 planincev; uživali smo v prijetnem vzdušju, sončnem vremenu in razgledih do morja, gostinski ponudbi in družabnih aktivnostih, ki so potekale v duhu olimpijskih iger. Denar, ki ga bo donirala pivovarna, bo društvo namenilo za delo mladinskega odseka in izboljšave v koči.« je povedal **predsednik PD Miran Hebar**. Ob koči so tistega dne simbolno posadili gorski javor, za teden dni pa so postojnski planinci v varstvo sprejeli tudi štafetni prapor, ki so ga naslednjo soboto predali tovarišem na naslednji Zlatorogovi točki - na planini Razor.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Matevž Kovačič.

Od ljudi za ljudi.

ENOSTAVNO DO DOMAČEGA INTERNETA!

- › TAKOJŠEN PRIKLOP BREZ VRTANJA IN KABLOV ZA INTERNET
- › NEOMEJEN BREŽIČNI INTERNET
- › VISOKE HITROSTI

ZTE router MF283+
NA PAKETIH
DOMAČI INTERNET
1,00 €

4G LTE OMREŽJE VRHUNSKIH KOMUNIKACIJ

Ponudba je na voljo novim naročnikom, ki se z napravo ZTE router MF283+ vežejo za obdobje 12 ali 24 mesecev. Priključnina na pakete Domači internet je 11,99 EUR in se zaračuna v enkratnem znesku. Pogoj za pridobitev paketa je razpoložljivost omrežnih kapacitet. Vsi paketi vključujejo dostop do LTE tehnologije. Hitrosti, navedene pri posameznem paketu predstavljajo najvišje možne hitrosti, dejanska hitrost je odvisna od razmer na omrežju in trenutne zasedenosti bazne postaje. Po porabi 100 GB zakupljene količine znotraj obračunskega cikla se hitrost prenosa zniža na največ 2/1 Mbit/s. Ob sklenitvi naročniškega razmerja se uporabnik zavezuje, da bo Domači internet uporabljal na naslovu, ki ga je kot naslov uporabe navedel ob sklenitvi pogodbe. V nasprotnem primeru si Si.mobil pridržuje pravico izklopa storitve. Statični IP naslov na paketih Domači internet ni mogoč. Vse cene vključujejo DDV. Več informacij, tudi o Pogojih uporabe paketov Mobilni internet, dobite na Si.mobilovih prodajnih mestih, na www.simobil.si ali telefonski številki 040 40 40 40. Si.mobil d. d., Šmartinska c. 134b, 1000 Ljubljana.

simobil.si

Si.mobil Postojna
Tržaška cesta 4, Postojna
m: 040 411 631

Tudi tisti, ki so bili v družbi konj prvič, so bili nad njimi navdušeni.

»300 otrok na konja«

Tudi letos se je Konjeniški klub Postojna vključil v projekt »300 otrok na konja«. Ta brezplačni projekt skupaj s strokovno usposobljenimi in izkušenimi sodelavci iz različnih regij Slovenije že od leta 2013 izvaja Konjeniška zveza Slovenije. Poleg promoviranja konjeništvaja je cilj projekta čim širšemu krogu otrok omogočiti stik s konji.

Otroci, ki obožujejo konje, so se zadnje, izjemno vročo počitniško nedeljo družili v Prestranku. Okrog 30 otrok je skupaj z odraslimi popoldan preživelo med konji, nekateri so bili v njihovi družbi prvič. Konje so pobliže spoznali, lahko so jih pobožali, jih očistili s krtačo, spoznali, kako pomembna je nega konj, se preizkusili v jahanju in se z njimi celo igrali. Posebej zanje so v jahališču postavili poligon, na katerem so pokazali, kako dobri jezdeci so, vmes pa so se kaj novega tudi naučili.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: arhiv Konjeniškega kluba Postojna.

naši biseri

Vesela družba pred gostilno Pri Bolku leta 1933.

Stoletna tradicija pri Bolku

Težko bi danes našli gostilno oziroma gostinski objekt, ki bi kar polno stoletje ostal v lasti ene družine. Še težje pa takšnega, v katerem se je gostinska dejavnost prenašala iz roda v rod. Pri *Bolkovih* v Hrenovicah imajo gostinstvo tako kot seveda tudi glasbo 'v krvi'. V petek, 9. septembra, so Turkovi skupaj z najemnicama, prijatelji in gosti, s tekmovanjem v balinanju, furmanskim golažem, kot ga je pripravljala že stara mama oziroma prababica, in veliko glasbe proslavili okroglo stoletje gostinske dejavnosti v domači hiši.

Spomine sta z nami delila **Vanda Turk in njen sin Aleš** (tretja in četrta generacija). Gostilno naj bi po pripovedovanju Vandine mame Jožefe (tudi kateri izmed današnjih gostov se bo gotovo še spomnil *Pepce Bolkove*) odprli leta 1916. Takrat sta Vandina stara starša ob

kmetiji s kovačijo odprla še gostilno. Stara mama Antonija je furmanom, ki so prevažali predvsem les, postregla z domačo hrano, s krompirjem v zelnici ali z golažem. Medtem ko so furmani v gostilniški sobi poskrbeli zase, se je v kovačiji gospodar Jakob pobrigal za njihove konje.

Film o Ozbiču bo tudi zgodba o Postojni med vojnama

V poletnih mesecih je v produkciji Studia Proteus v Postojni teklo snemanje dokumentarnega filma, katerega osrednja figura bo 90-letni Janko Ozbič. Mojster, ki je britev in škarje odložil šele lani, je takrat zaprl tudi vrata najstarejšega brivsko-frizerskega salona na Postojnskem, ki je z arhaično podobo iz leta 1936 stranke na Ljubljanski cesti sprejemal kar 91 let. Studio Proteus napoveduje premiero 6. filma iz cikla Stari Postojnčani, ki ga bo režirala Silva Bajc, ob koncu letošnjega leta.

»To bo filmska zgodba o življenju med obema vojnama, sprehodili pa se bomo tudi skozi življenje obeh lastnikov - Viktorja Ozbiča, ki je z obrtjo v salonu začel leta 1924, in njegovega sina Janka,« vsebino filma delno razkriva režiserka in scenaristka. Utrinke iz tistega časa bodo poleg mojstrovega brata nizali tudi nekateri dolgoletni obiskovalci, ki so kot otroci radi »zajahali« konjička, že od leta 1936 zaščitno znamko salona. »Film pa bo hkrati tudi svojevrsten opomin, da bi za tovrstno, vsekakor dragoceno dediščino morali bolje poskrbeti,« še opominja Silva Bajc. Z obrtjo, v kateri je vztrajal kar 70 let, se je Janko Ozbič seznanil že kot fantič, ko je pomagal očetu v salonu. Med vojno je bil mobiliziran v italijansko vojsko, kasneje se je priključil ameriškim enotam in

v Franciji odprl frizerski salon. Kot ameriški vojak se je začel ukvarjati s fotografijo - delal je za slovensko izdajo časnika Stars and Stripes. Lani je za ohranitev tradicije obrti in etnološke kulturne dediščine prejel tudi občinsko priznanje, naziv častni občan Postojne. Novi davčni predpisi pa so ga v začetku lanskega leta žal prisilili, da je z delom, ki mu je posvetil skoraj vse življenje, zaključil prej, kot je nameraval. Iz podob in besed, ki jih je zabeležila ekipa Studia Proteus, bo v naslednjih mesecih tako nastala zanimiva zgodba o frizerskem salonu. Ta je bil v več kot 90-letni zgodovini zaprt samo dvakrat po teden dni - leta 1948, ko je v naših krajih razsajala kolera, in predlani, ko je Postojno vkenil žled.

Mateja Jordan

Zlasti ob nedeljah so domačini pred gostilno radi balinali. Med obema svetovnjima vojnama je gostilna postala *Dopolavoro*. Ker sta starejši gospodar in njegov sin (tudi Jakob) zgodaj umrli, so bile od 50. let prejšnjega stoletja za gostilno primorane skrbeti ženske. Antonijo je nasledila nevesta Pepca, pomagali pa sta ji hčerki Vanda in Magda. »Zime so bile ostre, med tednom malo prometa,« pripoveduje gospa Vanda. Redni gostje so bili le sosede, ki so ob večerih kartali. Sredi 50. let so se zato *Bolkovi* odločili, da vsakih 14 dni priredijo ples; *Cole* od Treh hiš je raztegnil harmoniko, stara mama Antonija je skuhalo veliko kozico vampov ali golaža - bilo je veselo do zgodnjih jutranjih ur, gostov pa veliko od blizu in daleč. Promet je rasel; pogosti gostje so bili tudi turisti, ki so se tam ustavili na poti do morja. Po odprtju avtoceste leta 1972 pa se je število teh bistveno zmanjšalo. Do takrat je domačim ženskam na pomoč velikokrat priskočila še teta, da so lahko poskrbele za vse goste. Po tem letu so gostilniške prostore oddali v najem trgovskemu podjetju Nanos iz Postojne, ki je v hiši odprlo trgovino in bife, nato pa je leta 1989 Bolk Bar odprl sedanji lastnik, Vandin sin Aleš. Ko brskamo po spominih, se gospa Vanda spomni nekega 8. marca. »Bilo je pred od-

prtjem avtoceste. V tistih letih so bili popularni obiski Benetk. Zaradi snežnega meteža popotniki niso mogli ne naprej ne nazaj. Stojčča kolona avtomobilov se je mimo *Bolka* vlekla vsaj do Planine. Premraženim, lačnim in žejnim gostom smo v gostilni skušali pomagati po najboljših močeh; zaradi izrednih razmer je policija celo odločila, da bo gostilna odprta vso noč.« Ne pozabi omeniti niti veselice, ki jih je na gostilniškem 'plešiču' v sedemdesetih letih prirejala hrenoviška mladina. Takrat so pri njih zapeli in zaigrali eminentni gostje, na primer Marjana Držaj, ansambli Slak, Henček, Mihelič ... Pri *Bolku* so imeli tudi prvo televizijo v okolici, zato so se pri njih ob večerih zbirali številni sosede, ki so sredi šestdesetih let z zanimanjem spremljali takrat popularno nanižanko *Izgubljeni v vesolju*.

Ne le stara vhodna gostilniška vrata, tudi nekaj sicer predelanih kosov pohištva in predmetov, ki so jih nekoč uporabljali v gostilni, je danes domiselno umeščenih v lokal. Ste ne bara pa so polne že orumenelih, a dragocenih fotografij, s katerih današnjega gosta budno spremljajo Aleševi predniki.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: arhiv družine Turk.

Ekipa Postojnske jame.

BALINANJE:

3. pokal Postojnske jame

Balinarski klub Postojna je v prenovljeni Zeleni dvorani izpeljal prvo uradno tekmovanje – 3. pokal Postojnske jame. Na mednarodnem turnirju selekcij U– 23 je nastopilo osem ekip – tri iz Hrvaške, dve iz Srbije in tri iz Slovenije, tudi domača Postojnska jama.

Dvodnevno tekmovanje je povsem uspelo, gledalci pa so imeli priložnost videti nekaj odličnih mladih balinarjev, ki so že nastopili tudi na svetovnih prvenstvih. Balinarji in balinarke so se pomerili v treh disciplinah – igri dvojic, natančnem zbijanju in v atraktivni štafeti. Skupno je slavila Rijeka (28 točk) pred Postojnsko jamo (20), za katero so igrali: **Erik Čeh**, **Nik Švara** in **Gašper Polh**. Postojnska jama je bila najboljša tudi v štafeti. Odprtja prenovljene balinarske dvorane se je

udeležil tudi **predsednik BZS Sandi Kofol**, ki je **tehničnemu vodji BK Postojna Pavlu Švari** izročil pokal za osvojeno prvo mesto v 1. balinarski ligi in jim kot novincu zaželel obilo uspeha v naši najkakovostnejši Super balinarski ligi.

LOKOSTRELSTVO:

Državno prvenstvo FITA 70/50M + OK

V Ilirski Bistrici je 27. avgusta potekalo državno prvenstvo v lokostrelski olimpijski disciplini FITA 70/50 m + OK. Tekmovanja se je udeležila manjša ekipa šestih tekmovalcev, ki so s tekmami v tem poletju dosegli normo in s tem dovoljenje za nastop na državnem prvenstvu. Kar štirje pa so se domov vrnili z medaljami.

V kategoriji ukrivljen lok je med dečki **Matic Jager** osvojil naslov državnega prvaka kar s 30 točkami prednosti! Postojnski tekmovalci so osvojili še tri druga mesta: **Nala Jurca** med kadetinjami, **Nik Bizjak** med kadeti, **Rok Bizjak** med mladinci. Nala je hkrati dosegla tudi osebni rekord, Rok pa je bil tudi tretji v absolutni konkurenci, s čimer je potrdil svoje mesto v vrhu slovenskega lokostrelstva.

NOGOMET:

Novinci v 3. SNL zaenkrat brez zmage

Postojnski nogometaši, ki so sezono 2015/16 zaključili v velikem stilu – kot prvaki članske EPNL in finalisti pokala MNZ Koper – so v novo sezono 2016/17 startali neuspešno.

Najprej so se doma v pokalni tekmi, ki je že spadala pod okrilje NZS, pomerili s prvoligašem Radomljami in v nemogočih vremenskih razmerah

(močnem dežju) izgubili 0 : 8. Kot novinci v 3. SNL – zahodna skupina so odigrali tri tekme in vse izgubili. Edini zadetek doslej je dal proti Mirencem doma **Dušan Španič**. Postojnčani, ki v ligi igrajo brez okrepitev oziroma v postavi, ki je osvojila Primorsko ligo, se bodo očitno borili za obstanek v ligi, saj so ostale ekipe občutno kakovostnejše.

KOŠARKA:

Postojna nudi dobre pogoje za priprave ekip

Predzadnji teden v avgustu so se na pripravah v Postojni mudili trije košarkarski klubi (predvsem njihove mlade selekcije), konec avgusta pa še poljski košarkarski prvoligaš TVB Start Lublin. Postojnske športne terene predvsem v Športnem parku in športni dvorani ŠC so dvakrat na dan uporabljali košarkarji Jadrana iz Trsta (tri selekcije), mlade košarkarice iz Domžal in številne mlade selekcije ljubljanskega Slovana. Konec avgusta pa se je en teden mudil na pripravah tudi poljski košarkarski prvoligaš TVB Start Lublin. V tej sezoni ga vodi **Postojnčan Andrej Žakelj**. Ta je pred leti v postojnskem klubu igral za vse selekcije, igralsko in nato trenersko kariero pa nadaljeval v Ljubljani (pri Slovanu in Unionu Olimpija). V minuli sezoni je kot trener zelo uspešno vodil prvoligaško ekipo Lastovka iz Domžal. Poljska ekipa je vadila dvakrat dnevno in v Sloveniji odigrala dve pripravljalni tekmi v Postojni, po eno pa v Kranjski gori in Ljubljani. Vse ekipe so bile zelo zadovoljne in v Postojno prav gotovo še pridejo.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Foto atelje Postojna

PLES JE ZABAVA

VEČ KOT PLESNA ŠOLA

V POSTOJNI PLEŠEMO ŽE 28 LET

Kaj je lepšega kot pogled na razigrane otroke? Vesel smeh in glasba sta značilnost Urških plesnih uric za otroke. Ob plesu se učimo angleškega jezika.

Plesna šola Urška Postojna
Volaričeva 8, Postojna
Vpis in informacije:
Papirnica Kocka-Scripta
Cankarjeva 6, Postojna
05 7202 500 ali 040 410 637
email: urska@zavse.net

VPIS SE JE ŽE PRIČEL

Ob hitrem tempu življenja ljudje včasih pozabimo, kako potrebni smo sprostitve in družabnega življenja. Ples je idealen za zabavo, druženje, sprostitvev in gibanje obenem.

Odrasli pri nas lahko zaplešete na začetnih in nadaljevalnih tečajih družabnih plesov: standardni plesi (blues, angleški valček, dunajski valček, foxtrot, tango, slowfox, polka), latinskoameriških plesih (cha-cha-cha, rumba, samba, salsa, mambo) in swing plesih (disco swing, hustle, jive)

nagradna križanka

Bar-Bekar Pizzeria

				STRANSKI POGANJEK DREVES					BISER								
LEVI PRITOK SAVINJE PRI CELJU	MESTO V UKRAJINI	GRŠKI MITOLOŠKI VELIKAN, ATLAS	KITAJSKA POSODA ZA KUHANJE	OLIVER CROMWELL	GRM, KI RODI LEŠNIKE	GLAVNO MESTO ERITREJE			NEKD. FIN. MINISTER (DUŠAN)								
ŽENSKA S SVETLIMI LASMI, BLONDINKA									MESTO V ITALIJI ŠVICARSKI PISATELJ (CLAUDE)								
CESTA Z VEČ PASOVI									TV NOVINARKA (ALENKA) KRAJ PRI LJUBLJANI					ORANJE HOLANDSKA JADRANICA Z RAVNIM DNOM			
DEL MEDENICE				SLED ZA SMUČMI									MAŠČOBA				
				POLITIČNO ZATOČIŠČE									VARIANTA				
AMERIŠKA IGRALKA GARDNER				GL. MESTO STARE BABILONIJE					PODVOJEN SOGLASNIK (LINGV.)								
				BREZBOŽNIK					TRAČNICA								
MESTO V IZRAELU, KJER JE ŽIVEL JEZUS KRISTUS; ROMARSKA POT																	
POTOMEK BELCA IN ČRNKE, MEŠANEC	NAPAD, NASKOK								GRENKA PIJAČA							VELEUM	TRIK, PREVARA
NEKD. FIN. SMUČARSKI SKAKALEC NYKAENEN					SOKRATOV TOŽNIK					VZDEVEK RADKA POLIČA				8. IN 22. ČRKA			
					PRVI RIMSKI ZALOŽNIK					TRAVA PRVE KOŠNJE				PULOVER Z OVRATNIKOM			
UMA THURMAN		PISATELJICA PEROCI				JADRANSKI OTOK					ČEŠ. PISATELJ (KAREL)						
		JELENOV GLAS				PRISTANIŠČE V IZRAELU					POSTOJNSKO PODJETJE						
RIMSKI HIŠNI BOGOVI					19. GRŠKA ČRKA				AVTO-MOTO ŠPORT					REKA V BOSNI			
					TITAN				LUDOLFOVO ŠTEVILO					IVAN CANKAR			
STROKOVNIAK ZA AKUSTIKO, ZVOKOSLOVEC																	
NAČIN RAVNANJA ZA DOSEGO CILJA									ANTIBIOTIK PROTI VNETJU								
									TEHNIČNA IZBOLJŠAVA, NOVOST								

Bar-Bekar Pizzeria iz Studenca nudi najboljše pice iz krušne peči. Odprto vse dni v tednu, razen ob ponedeljkih. Za informacije pokličite na tel.: 05 753 54 22.

Bar-Bekar Pizzeria podarja tri nagrade:

1. nagrada: 5 pic;
2. nagrada: 3 pice;
3. nagrada: 2 pici.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski preprih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 5. oktobra 2016**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci julijske križanke so:

1. nagrado (knjigo *Slovenija in pika!*) prejme **MAJDA ZADRAVEC**, Ulica 25. maja 32, 6258 Prestranek;
2. nagrado (knjigo *Štruklji*) prejme **BARBARA PEČAR**, Studeno 90, 6230 Postojna;
3. nagrado (knjigo *SLOvenski klasiki 1*) prejme **DUŠAN KAFOL**, Pivška ulica 2, 6230 Postojna.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

Jesenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov

V soboto, 1. oktobra 2016, bo potekala jesenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev na območju Občine Postojna. Akcija bo izvedena s tovornim vozilom opremljenim z ustreznimi posodami za zbiranje posameznih vrst nevarnih odpadkov. Tovrstne odpadke boste lahko oddali usposobljeni ekipi, ki vas bo pričakovala na naslednjih lokacijah:

URA	LOKACIJA
8:00 - 8:45	PLANINA – pri gostilni Demšar
9:15 - 11:00	POSTOJNA – Titova cesta, pod pokopališčem
11:30 - 12:15	BELSKO – pri kozolcu Toplar
12:45 – 13:30	HRENOVICE – na križišču za Faro, 50 m naprej
14:00 – 14:45	HRUŠEVJE – pri bivši gostilni Pri Janezu
14:15 – 15:00	PRESTRANEK – Ulica padlih borcev, pri ekološkem otoku

BATERIJE
AKUMULATORJE
MOTORNJA OLJA
JEDILNA OLJA
FLUORESCENTNE CEVI

BARVE, LAKE, LEPILA, ČRNILA
ČISTILA
KOZMETIKO
SPREJE
ZDRAVILA

KISLINE IN ALKALIJE
PESTICIDE
TOPILA
FOTOKEMIKALIJ
ONESNAŽENO EMBALAŽO

Vse občane še posebej opozarjamo na oddajo odpadnih jedilnih olj, ki vse prevečkrat končajo bodisi med različnimi vrstami komunalnih odpadkov (mešani komunalni odpadki, biološko razgradljivi kuhinjski odpadki, ...) bodisi v javni kanalizaciji oziroma greznicah. Tovrstni odpadek lahko poleg oddaje v okviru akcije, oddate tudi v Zbirni center Postojna v času obratovanja (ponedeljek – petek od 7.00 do 18.00; sobota od 7.00 do 15.00).

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi najbližjega, smo Vam v pomoč s prijazno besedo in celostno organizacijo zadnjega slovesa.

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE
Ureditev dokumentacije, prevoz in ureditev pokojnika doma in v tujini.

Izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice. Klasični in žarni pogrebi, upepelitev in poslovitev pred upepelitvijo.

Raztros pepela na pokopališču ali drugje, ekshumacija.

Žalno cvetje, objava osmrtnic.

Organizacija pogrebne svečanosti.

Prodaja pogrebne opreme.

Pevci, trobentač, pogrebni moštvo.

Poslovilni govor.

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo 25-% popust na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna

Dežurna št. : 041 377 294

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

Tržaška cesta 8
6230 Postojna

05 72 62 137

optikanadoh@siol.net

PON – PET: 8.00 – 19.00

SOB: 8.00 – 12.00

OKULISTIČNI PREGLEDI

v lastni ambulanti

Preglede opravlja:

Maja Krapež

dr. med., spec. oftalmolog

Datumi naslednjih pregledov:

12.9.2016

26.9.2016

Merjenje načina gledanja in izdelava individualiziranih stekel

V Optiki Nadoh opravljamo meritve z napravo Visioffice. Ta omogoča natančne meritve gledanja, na podlagi katerih se izdelajo povsem individualizirana, unikatna stekla, ki omogočajo najbolj optimalen vid.

Obenem naprava omogoča tudi fotografiranje stranke. Ta lahko pomeri več korekcijskih okvirjev in se potem za okvir odloči na podlagi fotografij. Gre za zelo priljubljeno obliko izbiranja okvirjev pri tistih, ki imajo visoko dioptrijo in se pri pomerjanju korekcijskih okvirjev sicer ne vidijo dobro.

Obdelava in montaža stekel poteka v lastni delavnici, s čimer vam zagotovimo kakovostno izdelavo in hitro dobavo korekcijskih očal.

Nazaj v šolo

HP 250 G4 + DARILO HP TORBICA

Zaslon: 15.6" HD MAT 1336X768
Procesor: Intel Celeron 3050 2.16Ghz (2-jederni)
RAM: 4GB DDR3L
SSD DISK: 120GB
Grafična: Intel HD Graphic
Optična enota: DVD+/-RW
OS: Windows 10
Garancija **1 Leto**

299^{,00} €

ASUS R510D

Zaslon: 15.6" HD 1336X768
Procesor: AMD A10 5750 3.5Ghz (4-jederni)
RAM: 8GB DDR3L
SSD DISK: 240GB
Grafična: AMD HD 8670 2GB
Optična enota: DVD+/-RW
OS: Windows 10
Garancija: **1 Leto**

449^{,00} €

ASUS F550E

Zaslon 15.6" na dotik (Touchscreen)
Procesor: AMD A4 5000 1.5Ghz (4-jederni)
RAM: 4GB DDR3L
SSD DISK: 120GB
Grafična: AMD HD8560 1GB
Optična enota: DVD+/-RW
OS: Windows 10
Garancija: **1 Leto**

349^{,00} €

TISKAJTE NAJCENEJE S TISKALNIKOM HP 4535

Multifunkcijski tiskalnik 3v1
Kopiranje / skeniranje / tiskanje
Obojestransko tiskanje, Wi-Fi

89^{,90} €

Cena črne kartuše za 360str = **11,90€**
Cena barvne kartuše za 200str = **9,90€**

ZAUPAJTE SERVIS STROKOVNJAKOM Z VEČ KOT 15 LETNO TRADICIJO

Naše storitve:

- Servisiranje in nadgradnje namiznih in prenosnih računalnikov
- Servisiranje in nadgradnje Apple računalnikov
- Servisiranje tiskalnikov
- Čiščenje virusov in optimizacija operacijskih sistemov
- Instalacije programske opreme
- Reševanje podatkov
- Nastavitev internetnih in tv mrež
- Konfiguracija routerjev in Wi-Fi mrež
- Servis in svetovanje na domu

Tonerji
od 19^{,90} € naprej

Kartuše
od 5^{,90} € naprej

Barvno lasersko tiskanje
in kopiranje do A3
formata z vrhunskim
strojem Konica Minolta.
Tiskanje
• A4 ČB: 0.05€
• A4 Barvno: 0.40€
• A3 ČB: 0.20€
• A3 Barvno: 0.80€

KLIK SHOP

Najprijaznejša računalniška trgovina

T 05/ 720 48 88

E info@klikshop.net

Tržaška cesta 50a | 6230 Postojna

www.klikshop.si

z višine

Sovič

Hrib Sovič (v virih je navedena njegova nadmorska višina od 674 do 677 m) se s svojo značilno obliko dviga na severnem robu Postojne. Najbolj razgibana je njegova jugovzhodna stran – najprej se v malo večjih in manjših platojih polagoma spušča do najmanjšega, kjer stoji sirena in plapola zastava (Pri slovenski štangi). Tam naj bi (po mnenju nekaterih raziskovalcev) včasih stala cerkva sv. Uršule. Nato pa se s prepadno steno (pravijo ji tudi plezalna stena) strmo spusti do najstarejšega naselitvenega dela Postojne – Majlonta in Kota.

Na severni strani se ponekod bolj, drugod manj strmo spušča do ravnice, na kateri je zgrajen kompleks vojašnic. Južni del Soviča pa je zopet precej strm in ga tik nad vznožjem preseka Jamska cesta. Na severozahodni strani se takoj pod vrhom nadaljuje z vzpetino nad Postojnsko jamo in naprej nad Velikim Otokom, imenovano Kaculj. Sovič je zanimiv tudi geološko. Ladislav Placer (iz Geološkega zavoda Slovenije) ugotavlja, da je nariv Soviča (Soviški nariv) skupaj z zaledjem po strukturi ponovitev Nanosa, Hrušice in Trnovskega oozda.

Sovič je bil zaradi izjemno markantne strateške lege poseljen že v prazgodovini (gradišče), tui je bila rimska utrdba in srednjeveški grad, zato so tod najdeni fragmenti izpred našega štetja, rimski novec in srednjeveška keramika - torej je tudi arheološko najdišče. Zanimiv je ostal še v današnjih časih - predvsem za sprehode, kajti z mnogih mest ponuja enkratne razglede proti Ravbarkomandi, Postojnski kotlini, Nanosu, Podguri ... Prepleten je s cestami, kolovozi in številnimi potmi – z Grajsko potjo, Borojevičevo potjo, s Trim stezo ... Na njem najdemo vojaške jarke in bunker, pustolovski park, štiri vodne zbiralnike ter največji in najpomembnejši, pred 38 leti zgrajen rezervoar s 3300 kubičnimi metri prostornine.

Sovič je bil včasih veliko težje dostopen. Njegovo konfiguracijo so dodobra zaznamovali raznovrstni posegi, še posebej po žledolomu, a ostaja še vedno »naš Sovič«. Naj si ga tokrat ogledamo še iz malce drugačne perspektive.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Peternel.

nostalgija

Postojna — Adelsberg
Ruine gradu na Soviču — Die Schlossruine am Sovič

Zobič – Sovič

Kamniti, skorajda neporaščeni Sovič ali Zobič, kot ga je leta 1853 poimenoval neznani avtor prispevka v *Novicah*, kraljuje na večini starih razglednic, ki prejemnikom predstavljajo panoramo Postojne še na prelomu 19. in 20. stoletja. Razvaline gradu na *hribčku*, ki jih je fotografiral ljubljanski fotograf Ivan Kotar, je za motiv ene izmed svojih razglednic izbral in dal natisniti tudi postojnski trgovec in založnik razglednic Anton Bolé. Najstarejša doslej znana podoba gradu, takrat še v dobri 'formi', je skica Ivana Klobučarića iz okoli leta 1604. Hrani jo štajerski deželni arhiv v Gradcu, nekdanjo podobo Soviča in gradu pa ohranja tudi Valvasorjeva veduta iz zadnje četrtine 17. stoletja. Polihistor je Postojno opisal kot prijeten trg, ki ima lepe hiše in čedna stanovanja.

Zapis v postojnski *Župnijski kroniki* pa pravi takole: »Ko greš proti trgu, že od daleč zagledaš strm hribček in na njem še visoko v nebo kupeče razvaline. Hribček se imenuje Sovič, zidovje pa kaže ostanke precej velikega močno zidanega gradu.« Grad na Soviču so menda pozidali že v prvi polovici 12. stoletja. Grajsko poslopje so leta 1508 oplenili in za leto dni zavzeli Benečani. Potem ga je leta 1511 močno prizadel potres, v sedemdesetih letih 16. stoletja pa so se nad njim znesli tudi Turki. Takrat je grad služil kot odlična utrdba, grmada na Soviču pa je okoliške prebivalce prva opozorila na turško nevarnost. Potem ko je vanj leta 1689 udarila strela, ni več zmožal kljubovati času.

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: zbirka Notranjskega muzeja Postojna.